

Broj: *OV 332*
Podgorica, 16.02.2023.godine

UNIVERZITET CRNE GORE
-Odboru za doktorske studije i Senatu-

Predmet: Materijal za sjednicu Odbora i Senata

Poštovani,

U skladu sa članom 43. Pravila doktorskih studija, dostavljamo Vam materijal za narednu sjednicu Odbora za doktorske studije, odnosno Senata Univerziteta Crne Gore i to:

-Ocjena doktorske disertacije (obrazac D3) sa prapatnom dokumentacijom za mr Gorana Jovetića.

**UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA
DOKTORSKE STUDIJE**

Br. 01/ 330

Podgorica, 16.02.2023.god.

Na osnovu čl. 64. Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 43. Pravila doktorskih studija, Vijeće Ekonomskog fakulteta je na sjednici održanoj 16.02.2023.godine donijelo

ODLUKU

1. Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu doktorske disertacije „**Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore**“ doktoranda **mr Gorana Jovetića**.
2. Predlaže se Odboru za doktorske studije i Senatu UCG da prihvati doktorsku disertaciju „**Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore**“ doktoranda **mr Gorana Jovetića** i imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije u sastavu:
 - Dr Gordana Đurović, redovna profesorica, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, mentor;
 - Dr Polonca Kovač, redovna profesorica, Fakultet za javnu upravu, Univerzitet u Ljubljani, Republika Slovenija, član;
 - Dr Nikola Milović, redovni profesor, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, član.
3. Odluka se dostavlja Centru za doktorske studije Univerziteta Crne Gore na dalji postupak.

OBRAZLOŽENJE

Komisija za ocjenu doktorske disertacije „**Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore**“ doktoranda **mr Gorana Jovetića** je napisala i predala Izvještaj Vijeću fakulteta, koji je Vijeće fakulteta razmatralo na sjednici održanoj 16.02.2023.godine.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

DOSTAVLJENO:

- a/a
- referentu doktorskih studija,
- Centru za doktorske studije,
- Senatu UCG

Crna Gora
UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET

Broj III 327
Podgorica, 16. 2. 2023. god.

UNIVERZITET CRNE GORE
Obrazac D3: Ocjena doktorske disertacije

OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Goran (Vojislav) Jovetić
Fakultet	Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore – Podgorica
Studijski program	Doktorske studije ekonomije
Broj indeksa	D33/08
MENTOR/MENTORI	
Prvi mentor	Prof. dr Gordana Đurović, redovni profesor Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet Podgorica, Crna Gora
KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE	
Prof. dr Gordana Đurović redovni profesor	Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet Podgorica, Crna Gora
Prof. dr Nikola Milović, redovni profesor	Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet Podgorica, Crna Gora
Prof. dr Polonca Kovač redovni profesor	Univerzitet u Ljubljani, Fakultet za javnu upravu, Slovenija
Datum značajni za ocjenu doktorske disertacije	
Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dostavljen Biblioteci UCG	27.12.2022. godine
Javnost informisana (dnevne novine) da su Doktorska disertacija i Izvještaj Komisije dati na uvid	28.12.2022.godine
Sjednica Senata na kojoj je izvršeno imenovanje komisije za ocjenu doktorske disertacije	22.12.2022.godine
Uvid javnosti	
U predviđenom roku za uvid javnosti je bilo primjedbi?	Nije bilo primjedbi.
OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE	
1. Pregled disertacije	
<p>Razmatrana doktorska disertacija napisana je latiničnim pismom (Times New Roman, font 12, prored 1.5) na 233 stranice A4 formata. Nakon početnih stranica disertacije koje uključuju osnovne podatke o kandidatu i disertaciji i posvete, slijede rezime na crnogorskom i engleskom jeziku, zatim popis tabela, grafika i slika, uvodna razmatranja, tri dijela, zaključak, spisak literature, jedan prilog, kao i biografija kandidata. U cilju validnijeg razumijevanja tematike rada dato je i 30 tabela, 34 grafika i 11 slika, koji pružaju detaljnije informacije i ilustraciju nalaza i zaključaka iznijetih u radu. Najveći broj slika, tabela i grafika kandidat je originalno kreirao.</p> <p>U izradi disertacije, kandidat je koristio obimnu, relevantnu i savremenu literaturu koju čini 217 bibliografskih jedinica i internet stranica. Od navedenog broja, većina se odnosi na stranu literaturu, tako da se može zaključiti da je, s obzirom na obuhvat, karakter i sadržaj, kandidat pribavio i koristio relevantnu i kvalitetnu dokumentacionu osnovu za istraživanje i izradu predmetne doktorske disertacije, kao i da je uložio značajan konceptijski i analitičko-metodološki napor.</p>	

Pored uvoda i zaključka, struktura doktorske disertacije uključuje zaokružene i međusobno logički povezane tematske cjeline, podijeljene u tri poglavlja. U uvodnom dijelu disertacije kandidat precizira problem istraživanja, osnovne ciljeve i hipoteze koje će biti testirane adekvatnim ekonomskim metodama.

U prvom dijelu rada pod nazivom »Javna uprava i ekonomska nauka« razmatra se teorijsko-metodološki pristup javnoj upravi i institucijama, kao i uloga države u ekonomskoj nauci. Elaboriraju se oblici funkcionisanja javne uprave, kao i savremene teorije javne uprave (novi javni menadžment i dobro upravljanje), uključujući kritički osvrt na teoriju novog javnog menadženta i to u domenu pobijanja teze da sa državom treba upravljati kao sa preduzećem.

U drugom dijelu rada pod nazivom »Ekonomske osnove za reformu javne uprave u Crnoj Gori« obrađuju se osnovni ekonomski uslovi za sprovođenje reforme javne uprave. Fokus kandidata je na uticaju reforme javne uprave na ekonomske performanse zemlje, počev od 1990. godine do danas, gdje se, kroz prizmu ekonomske tranzicije, analiziraju oblici i dinamika sprovođenja različitih faza reforme javne uprave, kao i međusobni odnosi ovih paralelnih procesa u navedenom istraživačkom periodu. U ovom dijelu rada prikazano je sprovedeno ekonometrijsko istraživanje koristeći podatke Svetske banke i zemalja Zapadnog Balkana.

Treći dio pod nazivom »Savremena javna uprava« obuhvata prikaz savremenih trendova u javnoj upravi, sa akcentom na Crnu Goru, kao i sam evrointegracioni proces. Kandidat analizira postignuća reforme javne uprave na studiji slučaja Crna Gora, sa fokusom na kritična pitanja odgovornosti i transparentnosti rada javne uprave u savremenim uslovima. U okviru ovog poglavlja prikazani su i nalazi kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja u vezi sa otvorenim podacima, kao i dio koji se odnosi na sprovedeno istraživanje stavova po pitanju digitalizacije. Posebno je analizirana elektronska uprava u Crnoj Gori, njeni dometi i ključni izazovi u narednom periodu.

U zaključnom dijelu disertacije sumirani su rezultati prema postavljenim ciljevima i postavljenim istraživačkim hipotezama.

2. Vrednovanje disertacije

2.1. Problem

Reforma javne uprave predstavlja ključnu strukturnu reformu u jednoj zemlji (horizontalna, administrativna reforma i jedan od stubova evrointegracionog procesa u zemljama proširenja Evropske unije) od koje zavise sve ostale reforme, kojima se, u ekonomskom kontekstu, teži postići: rast zaposlenosti, povećanje konkurentnosti, oslobađanje potencijala za biznis i pružanje podrške inovacijama, u cilju povećanja efikasnosti i kvaliteta javnih usluga sa jedne i ukupne produktivnosti sa druge strane. Naročito u posljednjoj dekadi javna uprava doživljava brzu transformaciju koja utiče na upravljanje, kvalitet i modalitete pružanja javnih usluga, kao i samo angažovanje građana. Transformacija je dodatno podstaknuta aktuelnim ekonomskim, demografskim, ekološkim i zdravstvenim izazovima u kojima javna uprava ima ključnu ulogu. Ovakav pristup reformi javne uprave ukazuje na kompleksnost izučavanja izabrane oblasti istraživanja, posebno aktuelnih trendova u reformi javne uprave, koje značajno utiču na kvalitet ukupnih ekonomskih, ali i demokratskih reformi u savremenim državama. Reforma javne uprave postaje jedna od značajnih determinanti privrednog razvoja savremenih ekonomskih sistema, a ovaj naučni rad fokusira se na izučavanje ključnih pretpostavki koje utiču na razvojnu dinamiku,

odnosno fokus rada jeste izučavanje doprinosa privrednom razvoju kroz prizmu reforme javne uprave.

Polazeći od činjenice da je u crnogorskoj i regionalnoj naučnoj ekonomskoj publicistici objavljen mali broj članaka i naučnih monografija izvorne značajne oblasti koja je predmet istraživanja posmatrane doktorske disertacije (reforma javne uprave), a posebno veze između reforme javne uprave i privrednog razvoja, kandidat je, izučavanjem dostupne građe, istražio funkcionalni odnos između reforme javne uprave i privrednog razvoja. On je pravilno odlučio da pokuša istražiti njihov odnos i to u smislu definisanja uticaja reforme javne uprave na privredni razvoj na primjeru Crne Gore. Kandidat je to uradio kako u teorijskoj ravni, tako i u dijelu najbolje prakse i referentnih modela za države Zapadnog Balkana, uključujući i neke države članice Evropske unije. Istraživanje ove teme je veoma aktuelno i značajno, jer u većini ili gotovo svim državama Zapadnog Balkana (uključujući i Crnu Goru) nije značajnije sprovedena reforma javne uprave, a rijetko je posmatrana kao determinanta privrednog razvoja. Aktuelnosti teme doprinosi i činjenica da je reforma javne uprave jedan od tri ključna „stuba“ strategije proširenja EU. Činjenica je da reforma javne uprave i njena povezanost sa makroekonomskim indikatorima koji definišu privredni razvoj određene zemlje analizirana je u literaturi, dočim ne postoji empirijska studija sprovedena na primjeru postojećih i budućih članica Evropske unije (uključujući i Crnu Goru), koja je predmet ispitivanja u ovom radu. Iz tog razloga sama tematika je motivisana željom da se pitanju reforme javne uprave koje je sve izraženije u zemljama Zapadnog Balkana (kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u Uniji) posveti potrebna pažnja, odnosno da se pruži temeljna teorijska i empirijska analiza iz čega proizilazi i osnovni cilj ovog istraživanja. Navedeni deficit direktno utiče na umanjenje značaja reforme javne uprave u ukupnoj agendi aktivnosti kreatora javnih politika, a koja se reflektuje vrlo često kroz dobro postavljene strateške smjernice, ali bez adekvatne implementacije.

Kandidat je teorijsko-hipotetički okvir istraživanja pravilno usmjerio prema verifikaciji ideje i prakse o međuzavisnosti privrednog razvoja i reforme javne uprave. Zbog toga je nesporan značaj naučnog istraživanja u predmetnoj disertaciji, odnosno analize i objašnjenja osnovnih uzroka, prepreka i problema, ne samo privrednog razvoja nego i sprovođenja reforme javne uprave u zemljama Zapadnog Balkana, s osvrtom na Crnu Goru. Nedovoljnu istraženost predmetne teme i njen višestruki značaj za privredni razvoj Crne Gore kandidat je na najbolji način nadokadio, jer je na više mjesta originalno preispitao teorijske preporuke i predložio rješenja za pojedinačne praktične dileme i probleme u aktuelnoj fazi reforme javne uprave. Pri tome se pravilno zalaže za afirmisanje iste i precizno definisanje i primjenu mjera koje utiču da se javna uprava reformiše u skladu sa evropskim standardima. Kandidat je svoje naučno istraživanje sproveo u teorijskoj i praktičnoj ravni, zahvaljujući bogatom radnom iskustvu u javnoj upravi što je ovdje posebno došlo do izražaja.

2.2. Ciljevi i hipoteze disertacije

Kandidat je realizovao postavljene osnovni cilj istraživanja, jer je, pored ostalog, uradio relevantno ekonometrijsko istraživanje, dva kvalitativna i kvantitativna istraživanja, dvije komparativne analize, a sve to je rezultiralo originalnim naučnim rezultatima, od kojih je jedan dio objavljen i u renomiranom međunarodnom časopisu. U svim navedenim segmentima istraživanja on je uspio da fokusira i apostrofira dvije osnovne zacrtane ideje iz višestrukog cilja istraživanja, i to: značaj reforma javne uprave za privredni razvoj i ukazivanje na potrebu primjene savremenih, evropskih,

uzornih modela u reformi javne uprave. Na bazi pravilno definisanog predmeta naučnog problema i ciljeva istraživanja razmatrane disertacije, kandidat je definisao hipoteze.

Nakon razmatranja istraživačkog pitanja kandidat je pružio odgovor na način koji obezbjeđuje naučnu plauzibilnost, a kojim pokazuje da je reforma javne uprave značajna determinanta privrednog razvoja. Ovo upućuje na zaključak da je reforma važno ekonomsko pitanje, čak i više nego političko pitanje, iako uticaj politike nije zanemarljiv. Ovaj stav prožima se kroz gotovo kompletan rad kandidata. Kandidat je uspio da objasni mnoge značajne aspekte predmetne teme, kojima ni u Crnoj Gori ni u zemljama Zapadnog Balkana, nije posvećena potrebna i dovoljna pažnja. Ograničenja sprovođenja ključnih demokratskih i ekonomskih reformi na putu evropskih integracija u zemljama kandidatima, sa kojima se suočavaju sve zemlje regije, a koja su poslednjih godina posebno aktuelna u Crnoj Gori, predstavljaju najbolji pokazatelj aktuelnosti predmetnog istraživanja. Aktuelnost istraživanja potvrđuje i rastuća ekonomska kriza koja je, prvo prouzrokovana zdravstvenom krizom, izazvanom pandemijom COVID-19, a koja se kasnije produbila energetsom krizom i ratom u Ukrajini. Analogno navedenom, u radu su obrađena teorijsko-analitička i empirijsko-analitična pitanja iz reforme javne uprave i njenog uticaja na privredni razvoj.

Međutim, iako u literaturi ima dokaza o pozitivnoj korelaciji između kvaliteta upravljanja i privrednog rasta, ovi dokazi se uglavnom zasnivaju na analizi velikih uzoraka zemalja tokom dužeg vremenskog perioda. Prilagođavanje takvih pristupa jednoj zemlji odnosno regiji u srednjoročnom kontekstu je složen proces i takva analiza i kompleksno mjerenje zahtijevaju ekonometrijske analitičke tehnike. Pored navedenog, dok je dublji kvalitativni rad na upravljanju i reformi javne uprave često dostupan, razvijanje uzročno-posljedičnih odnosa između takvih procjena i ekonomskog razvoja u pojedinim zemljama je opcija koja se rjeđe istražuje.

Koristeći istraživačka pitanja kandidat analizira uticaj reforme javne uprave kao determinante privrednog razvoja zemlje na postignuti ekonomski i društveni rezultat predstavljen dostignutim nivoom nekoliko ključnih ekonomskih parametara, kao što su: BDP-a, BDP/pc, investicije, trgovina. Istraživanje kroz kreirani ekonomski model obuhvata 6 indikatora upravljanja koje je kreirala Svjetska banka. Riječ je o skupu indikatora, koji obuhvataju šest podindikatora, a unutar svakog je niz indikatora koji se prate u sistemu. Svaki od ovih indikatora Svjetske banke mjeri se na osnovu velikog broja izvora, kao i ciljanih istraživanja i mjerenja percepcije. Kroz kreirani ekonometrijski model ovi indikatori se stavljaju u kontekst nekoliko makroekonomskih indikatora, prije svega; rast BDP-a, trgovina, SDI, itd. Podaci su analizirani za Zapadni Balkan, ali su zbog potrebe analize većeg uzorka i stvaranja realističnijih nalaza korišćeni podaci značajnog broja postojećih članica EU. Riječ je o kombinovanju kvantitativnih indikatora sa kvalitativnim pokazateljima i ocjenama. Na ovaj način se daje značajan doprinos već postojećem korpusu studija sličnih tema. Istraživanje je rađeno za period od 2009. do 2019. godine (nije obuhvaćena 2020. godina zbog pojave COVID 19), na primjeru 19 država.

Kandidat polazi od osnovnog cilja istraživanja, a to je ispitivanje uticaja reforme javne uprave na privredni razvoj Crne Gore, odnosno utvrđivanje prirodne veze između reforme javne uprave i privrednog razvoja. Na kraju, rezultatima se nastoje utvrditi pravci vođenja adekvatnih politika koje bi osigurale održivost procesa reforme javne uprave i njen uticaj na privredni razvoj Crne Gore.

Nadalje, a imajući u vidu značaj i osnovni cilj istraživanja, kandidat je definisao i istražio, i određeni broj pomoćnih ciljeva koji će doprinijeti ostvarenju osnovnog cilja kao što su:

- teorijski prikaz koncepta javne uprave i njene reforme, uz naglašavanje njenih važnih aspekata i transmisionih kanala koji utiču na ostvarenje privrednog razvoja, sa posebnim akcentom na savremene teorije javne uprave i kritički osvrt na njih,
- sagledavanje reforme javne uprave kroz istorijski kontekst na primjeru Crne Gore, sa posebnim akcentom na period ekonomske tranzicije,
- kreiranje ekonometrijskog modela za procjenu uticaja reforme javne uprave na privredni razvoj na Zapadnom Balkanu uključujući i Crnu Goru,
- ispitivanje kroz kvantitativno i kvalitativno istraživanje uticaja elektronske uprave na reformu javne uprave, kao važnog, ili kako kaže kandidat „motora“ reforme javne uprave,
- ispitivanje značaja reforme javne uprave u integracionom procesu članstva u Evropskoj uniji, sa posebnim akcentom na one segmente koji su definisani kao ključni od strane Evropske komisije (profesionalizam, odgovornost, transparentnost, i dr.).

Vodeći se dobijenim rezultatima kroz teorijsko i empirijsko istraživanje kandidat je definisao tri istraživačke hipoteze, koje je testirao adekvatnim naučnim metodama. Na bazi prethodno definisanog predmeta istraživanja, naučnog problema i ciljeva istraživanja razmatrane disertacije, kandidat je korektno definisao tri (3) hipoteze.

H1: *Ukoliko se želi kvalitetan i održiv privredni razvoj u zemljama Zapadnog Balkana, neophodno je sprovesti sveobuhvatnu i održivu reformu javnog sektora.*

H2: *Reforma javne uprave doprinosi rastu BDP-a i ovaj doprinos je, kroz sprovedene mjere, posebno značajan u zemljama Zapadnog Balkana.*

H3: *Reforma javne uprave doprinosi spoljnotrgovinskoj razmjeni po glavi stanovnika i ovaj doprinos je, kroz sprovedene mjere, posebno značajan u zemljama Zapadnog Balkana.*

Preko komparativnih, konceptijskih i drugih vrsta metodoloških analiza i rezultata naučnog istraživanja u predmetnoj disertaciji, kandidat je u zaključku verifikovao sve tri hipoteze.

2.3.Bitne metode koje su primijenjene u disertaciji i njihovu primjerenost. Ako je primijenjena nova ili dopunjena metoda, opišite šta je novo.

Prilikom izrade doktorske disertacije kandidat mr Goran Jovetić je koristio metodološke postupke koji su prikladni za datu oblast istraživanja i koji obezbjeđuju pouzdanost rezultata i generalizaciju zaključaka. Kao opšti naučni metod, kandidat je koristio sistemski pristup, koji mu je omogućio da uradi pojedinačnu, opštu i komparativnu analizu reforme javne uprave i njegovog uticaja na privredni razvoj. Za realizaciju postavljenih istraživačkih ciljeva i zadataka u ovoj disertaciji, pored uobičajnih naučnih metoda društvenih i ekonomskih nauka (analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, komparacija, posmatranje, dokazivanje, opovrgavanje, kritika, studija slučaja, modeliranje, deskriptivni, empirijski i istorijski metod), kandidat je u značajnoj mjeri koristio grafičko, šematsko i tabelarno modeliranje. Navedene metode su kandidatu poslužile za provjeru, tj. verifikaciju hipoteza, kako u osnovnom tekstu, tako i u zaključcima doktorske disertacije.

Doktorska disertacija sadrži teorijsko i empirijsko istraživanje. U teorijskom dijelu istraživanja, na osnovu prikupljene naučne literature, deskriptivnim metodom i metodom analize i sinteze objašnjena je uloga države i javne uprave u nacionalnim ekonomijama, odnosno gledišta različitih škola ekonomske misli na ulogu države i javne uprave kao njenog instrumenta na makroekonomske performanse. Takođe, ovaj metod je primijenjen u objašnjavanju opšteg

koncepta reforme javne uprave, kao i elektronske uprave. Primjenom istorijskog metoda sagledana je evolucija javne uprave kod nas i u svijetu, kao i nastanak, pojam i vrste javne uprave i teorije koje je objašnjavaju, a koje su obilježile ekonomsku istoriju. Metodom komparativne analize proučene su strategije reforme javne uprave u zemljama Zapadnog Balkana. Analiziran je i uticaj ekonomske tranzicije na proces reforme javne uprave kroz tri vremenske faze.

Pored kvalitetnih analiza i zaključaka na svim nivoima istraživanja, primjenom kvalitativnih i kvantitativnih metoda i metoda analize objašnjena je uloga elektronske uprave, kao važnog alata za reformu javne uprave, bez tendencije da se elektronska uprava prikaže kao neka nova savremena teorija javne uprave. Iako daje i kritički osvrt na dvije savremene teorije javne uprave (posebno za novi javni menadžment), kandidat bazira svoje istraživanje i zaključke na elementima ovih teorija, dok elektronsku upravu definiše kao podršku važećim teorijskim pristupima. Takođe, kandidat je značajki napisao kvalitetan, realan i konzistentan kritički osvrt na vrlo često teorijsko, ali i praktično forsiranje elemenata novog javnog menadžmenta koji se značajnim dijelom oslanja na neoliberalni koncept.

Teorijski okvir dao je osnov za postavljanje istraživačkih hipoteza. Razvijen je sopstveni model kvantifikacije koji se odnosi na sagledavanje uticaja kvaliteta javne uprave na ključne makroekonomske pokazatelje privrednog razvoja, u kontekstu analize i uticaja šest pokazatelja upravljanja koje je kreirala Svjetska banka, u okviru WGI (The Worldwide Governance Indicator). Da bi ovo vezu mogao kvalitetno istražiti (analizirati) kandidat je analizirao podatke 19 država koje su nove članice EU, ali i kandidate za članstvo u EU sa akcentom na države Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Srbija, Crna Gora, Malta, Kipar, Litvanija, Letonija, Poljska, Republika Češka, Slovačka, Slovenija, Hrvatska, Estonija, Bugarska, Rumunija i Turska). Istraživanje je obuhvatilo period od 2009. do 2019. godine. Empirijska analiza je sprovedena u okviru deskriptivne statističke analize i ekonometrijske analize panela, a na osnovu baza podataka, Svjetske banke i zavoda za statistiku analiziranih zemalja. U istraživanju kandidat polazi od premise da skupovi podataka kompozitnih indeksa, kao što je WGI indeks, pripadaju skupu „super indeksa“ koji pružaju veću tačnost zahvaljujući svojoj višestrukoj dijagnostici. Pored toga, uključio je i Indeks ekonomskih sloboda (Index of economic freedom, Heritage fondation), godišnji indeks koji mjeri stepen ekonomskih sloboda u svijetu, kao i Indeks percepcije korupcije (Corruption perception index, CPI), indeks koji ocjenjuje zemlje na osnovu percepcije korupcije vlade. Na kraju, dodaje dami varijablu (DummyEU) koja kontrolise razliku između zemalja EU i zemalja koje nijesu članice EU.

Kako bi sumirao podatke, kandidat je sproveo napredniju analizu koristeći matricu korelacije koja pokazuje koeficijente korelacije između varijabli. U drugoj fazi istraživanja, kandidat je pošao od stava da se osnovna empirijska specifikacija može primijeniti pomoću nekoliko strategija za procjenu panel podataka. U tom kontekstu, data je podrška primjeni jednosmjernog modela fiksnih efekata i modela slučajnih efekata kao polazne tačke u procjeni validnosti modela statičkog panela podataka. Korišćen je i Hausmanov test. U nastavku istraživanja sproveden je Wooldridge (2002) test za autokorelaciju reziduala iz procjene fiksnih efekata statičkog panela (TRADE). Testiran je i Pesaranov test nezavisnosti poprečnog presjeka, kao i Fressov i Friedmanov test. U prisustvu heterogenosti nagiba u panel podacima, procijenjen je statički panel, pa je u nastavku korišćen dinamički model panela. Model dinamičkog panela je procijenjen primjenom sistemskog GMM (Generalised Methods of Moments) koji može da obuhvati postojanost rasta BDP-a i odnosa trgovine/BDP, da riješi probleme izostavljenih varijabli, greške mjerenja, endogenosti i heterogenosti specifične za određenu zemlju. Ekonometrijsko istraživanje je pokazalo da reforma javne uprave s pravom nosi epitet „ključne strukturne reforme“, jer pored neekonomskih koristi,

daje značajan doprinos privrednom razvoju. Istraživanje je potvrdilo hipotezu da postoji pozitivna korelacija između reforme javne uprave i privrednog razvoja i da reforma javne uprave ima značajan uticaj na rast realnog BDP-a i obim trgovine. Posebno važan je WGI indeks Glas i odgovornost, ostvareni nivo BDP u prethodnom periodu, kao i CPI indeks. Istovremeno, negativan koeficijent vladavine prava u skladu je sa Buterin et al. (2018) koji tvrdi da tokom velike privatizacije državnih firmi Zapadnog Balkana i novih zemalja članica EU pravni institucionalni okvir nije uspio da sankcioniše sumnjive procese privatizacije koji su rezultirali velikim padom industrijske proizvodnje.

U drugoj fazi analize, u okviru rada, prezentovani su i nalazi kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja u segmentu otvorenih podataka. Imajući u vidu značaj transparentnosti kao važnog elementa reforme javne uprave sa jedne strane, te digitalizaciju kao važan alat za reformu javne uprave, sa druge strane, sprovedeno je kvalitativno i kvantitativno istraživanje koje je po temi obuhvatilo ova dva segmenta (uvezuje ih), a riječ je o otvorenim podacima (eng. *opendata*). Istraživanjem su identifikovani ključni nedostaci u funkcionisanju sistema otvorenih podataka u Crnoj Gori uz jasno napravljenu razliku između otvorenih podataka i podataka i informacija dobijenih u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama (shodno proceduri dostavljanja zahtjeva o slobodnom pristupu informacijama). U okviru navedenog istraživanja, identifikovan je reprezentativan uzorak od 50 ispitanika, osmišljena je i sprovedena anketa, nakon obrade podataka dobijenih kroz anketu, organizovane su fokus grupe sa poslovnim organizacijama i kompanijama, civilnim društvom i akademskom zajednicom kako bi se produbili nalazi i bolje razumjeli motivi i potrebe kada su u pitanju otvoreni podaci. Na osnovu svih dobijenih inputa, pripremljene su preporuke za dalje aktivnosti.

U trećoj fazi sintetičko analitičkom metodom dat je prikaz značaja evropskih integracija i elektronskih usluga i značaj reforme javne uprave u ovom procesu.

Na bazi pravilnog i dosljednog korišćenja metodologije, kao i na bazi dobijenih rezultata iz sprovedenih istraživanja, stekli su se uslovi za objavljivanje naučnog rada iz izabrane oblasti istraživanja. U 2022. godini objavljen je rad pod nazivom » Impact of the Public Administration Reform on the Economic Development of the Western Balkans”, u časopisu *Lex Localis-Journal of local self-government*, koji je indeksiran u bazama SSCI (Social Sciences Citation Index), Vol.20, No.4, pp.785-807, October 2022 (kandidat je prvi autor).

2.4. Rezultati disertacije i njihovo tumačenje

Polazeći od pravilnog tretiranja uloge javne uprave, kandidat je u uvodnom dijelu disertacije (str.1-8) detaljno i jasno prikazao sve potrebne elemente: aktuelnost istraživanja, obrazloženje teme doktorske disertacije, predmet doktorske disertacije, motive za izradu teze i naučni doprinos, osnovni cilj i zadatke istraživanja, teorijsko-hipotetički okvir istraživanja (sa postavljenim hipotezama), metode istraživanja, dokumentacionu osnovu istraživanja, način prikupljanja i obrade podataka i strukturu rada.

U prvom dijelu pod nazivom *Javna uprava i ekonomska nauka* (str. 8-52), kroz šest poglavlja, objašnjena je uloga države, institucija i javne uprave u ekonomskoj nauci. U cilju razumijevanja suštine značaja i uloge države, u prvom poglavlju (*Značaj i uloga države u ekonomskoj nauci*) kandidat definiše ulogu države u ekonomiji, ali imajući u vidu da imamo podijeljene stavove o ulozi državi i šta bi ona to trebalo da radi kada je u pitanju ekonomija, u dugom poglavlju (*Pojam države kroz razvoj ekonomske misli*) daje se istorijski presjek ekonomskih teorija koje su se bavile pitanjem

države i njene uloge u ekonomiji. Imajući u vidu da mnogi poistovjećuju pojam institucija sa javnom upravom neophodno je bilo jasno razgraničiti ova dva pojma, ali i dati osvrt na nove teorije koje tretiraju pitanje institucija kako bi se bolje razumjela problematika. O svemu ovome govori se u trećem poglavlju (*Institucije u ekonomskoj teoriji*). Nakon toga, u narednom, četvrtom poglavlju (*Javna uprava kao instrument države*) kandidat nas bliže uvodi u pojam javne uprave u kojem se daje istorijski pregled, pojam i vrste javne uprave. Pojam javne uprave dalje se teorijski razrađuje u narednom poglavlju pod nazivom *Teorijski pojam uprave*. U ovom poglavlju definišu se dvije osnovne vrste pojma javne uprave, funkcionalni i organizacioni. U cilju preciznijeg objašnjenja pojmova kandidat je koristio primjer organizacije javne uprave u Crnoj Gori i na taj način ovom segmentu dao pored teorijskog i empirijskog karakter. Ova glava završava se sa posljednjim šestim poglavljem (*Savremene teorije javne uprave*), ali tematikom koja se obrađuje u ovom poglavlju uvodi nas u definisanje osnovnih principa i doktrina na osnovu kojih funkcioniše današnja javna uprava. Detaljno su razrađene dvije doktrine. Novi javni menadžment i dobro upravljanje. U ovom segmentu takođe je dat empirijski element, ali i kritički osvrt na prezentovane doktrine, naročito doktrinu novog javnog menadžmenta.

U drugom dijelu pod nazivom *Ekonomске osnove za reformu javne uprave u Crnoj Gori* (str.52-126), koji istovremeno predstavlja i centralni dio disertacije, kandidat je obuhvatno i kvalitetno obradio ekonomske uslove za reformu javne uprave, kao i opšte društvene uslove. Kandidat je prikazao i poseban teorijski osvrt na razvoj javne uprave u Crnoj Gori, te proces reforme javne uprave analizirao kroz ekonomsku tranziciju. Analiza je bazirana na dvije faze (prva faza od 1990. do 2000., druga do 2007.), kao i na sagledavanje procesa reforme na period nakon globalne ekonomske krize 2008. godine i prije pojave pandemije COVID 19. Pri tom je opravdano i tačno naveo brojne dileme i paradokse ekonomske tranzicije, uglavnom sa aspekta reforme javne uprave. Takođe, dao je i veoma konzistentan i sažet, ali i objektivni osvrt na nedovoljno postignute rezultate u reformi javne uprave. Dao je i kratak osvrt na uticaj pandemije na crnogorsku ekonomiju. Obradio je sve glavne strategije reforme javne uprave u Crnoj Gori. Kandidat je pokazao da privredni razvoj uvijek ne mora da prati i reformisana javna uprava, jer se potvrdilo na primjeru Crne Gore da se brže ekonomski razvijala i transformisala, nego što je to bilo sa javnom upravom. U ključnom podnaslovu drugog dijela detaljno je istražio vezu između reforme javne uprave i privrednog razvoja. Kandidat je razvio sopstveni model kvantifikacije koji se odnosi na sagledavanje uticaja kvaliteta javne uprave na ključne makroekonomske pokazatelje privrednog razvoja, u kontekstu analize i uticaja šest pokazatelja upravljanja koje je kreirala Svjetska banka, u okviru WGI (The Worldwide Governance Indicator). Da bi ovu vezu kvalitetno istražio kandidat je analizirao 19 država koje su nove članice EU, ali i potencijalne članice sa akcentom na države Zapadnog Balkana. U okviru navedenog istraživanja (kroz segment diskusije) dao je predlog najvažnijih mjera koje mogu doprinijeti privrednom razvoju. Bitna potvrda naših konstatacija je objavljivanje navedenih istraživanja u međunarodnom naučnom časopisu na SSCI listi (za ekonomske nauke).

U trećem dijelu pod nazivom *Savremene javne uprave* (str. 126-188) kandidat je upješno konkretizovao prethodna istraživanja, dao prikaz reforme javne uprave kroz proces evropskih integracija, ali i pregled statusa reforme kroz studiju slučaja (Crna Gora). Ovaj dio rada kandidat je podijelio u dvije ključne cjeline. Prva se odnosi na definisanje statusa reforme javne uprave u Crnoj Gori sa posebnim osvrtom na odgovornost i transparentnost, za koje se kroz prethodno ekonometrijsko istraživanje potvrdilo da značajno utiču na analizirane makroekonomske indikatore. Nadalje, stručno i objektivno je uradio kvalitativno istraživanje (fokus grupe) i kvantitativno koristeći ga za preispitivanje i procjenu stavova, motiva i mišljenja ispitanika o predmetu istraživanja. Za razliku od kvantitativnog, kvalitativno istraživanje omogućilo je dublje razumijevanje problema i motiva

ponašanja korisnika u vezi sa predmetom istraživanja, a koji se odnosi na otvorene podatke i njihovo korišćenje. Predmetno istraživanje dopunilo je nalaze dobijene kroz ekonometrijsko istraživanje o važnosti transparentnosti za javnu upravu. U drugom dijelu ovog poglavlja kandidat je akcenat stavio na analizu elektronske uprave kao važnog alata za proces reforme javne uprave. U ovom dijelu kandidat je detaljno istražio teorijski pristup značaju elektronske uprave, uz ključna objašnjenja njegovog pojma i značaja za društveni i ekonomski razvoj, sa posebnim akcentom na reformu javne uprave. Kandidat je dao posebno kvalitetan i stručan osvrt na stanje digitalizacije i elektronske uprave u Crnoj Gori.

2.5. Zaključci (usaglašenost sa rezultatima i logično izvedeno tumačenje)

U *zaključnim razmatranjima* (str.192-202) kandidat je veoma korektno napisao zaključna razmatranja, sintezom ključnih analitično-istraživačkih rezultata do kojih je došao u radu. Teorijsko-emiprijskim i analitičko-metodološkim istraživanjima u ovoj doktorskoj disertaciji, kandidat je u potpunosti verifikovao sve postavljene hipoteze. Njegov poseban doprinos predstavlja isticanje značaja reforme javne uprave kao determinante privrednog razvoja. Između ostalog, u zaključcima se pravilno konstatuje da je sam pojam “reforme” izgubio značajan dio svoje vrijednosti, jer nas, ironično, drži fokusiranim na prošlost i nešto “negativno”, umjesto da nas usmjeravana na mogućnosti koje pruža “budućnost”. Opravdano navodi da je reforma javne uprave ključna strukturna reforma, jer sve ostale reforme zavise od nje i mora se posmatrati više kao ekonomsko pitanje. Na osnovu kreiranog sopstvenog modela, kroz istraživanje koje je sproveo, kandidat je potvrdilo hipotezu da postoji pozitivna korelacija između reforme javne uprave i privrednog razvoja i da reforma javne uprave ima značajan uticaj na rast realnog BDPa i obim trgovine. Takođe, konstatuje da kreatori politika u Crnoj Gori i regionu Zapadnog Balkana treba da promijene model ekonomskog rasta i da pređu sa rasta generisanog potrošnjom na model rasta koji će se zasnivati na snažnijoj proizvodnji i izvozu. Opravdano kritikuje da, na žalost, javna uprava u Crnoj Gori postaje najveći “poslodavac” i da je proces reforme javne uprave bio sve vrijeme u drugom planu u odnosu na proces ekonomske tranzicije u Crnoj Gori, pa je tako proces reforme bio usporeniji od onog što su bile mogućnosti za reformu (odvijala se sporije nego što su za to postojali uslovi). Ekonomska tranzicija nije istovremeno garantovala, sama od sebe, i veću efikasnost u javnoj upravi, barem ne u mjeri u kojoj se to očekivalo. Kandidat logično predlaže da transparentnost i odgovornost u upravi moraju biti prisutni na svim nivoima rukovođenja, ako želimo da javna uprave bude u funkciji realizacije strategije privrednog razvoja Crne Gore. Takođe, primjećuje da u javnoj upravi ne postoji dovoljno razumijevanje o značaju digitalizacije, naročito na nivou donosilaca odluka, što dovodi do apsurdna da je vrlo često javna uprava kočničar procesa reforme javne uprave, u ovom slučaju preko osporavanja digitalizacije kao njenog važnog segmenta. Kandidat je potvrdio da poboljšanje sistema javne uprave zahtijeva dugoročnu posvećenost reformi uprave uključujući i centralni i lokalni nivo. Uočava se da se na listi najvažnijih problema ističe nedovoljna transparentnost u donošenju odluka i nepostojanje jasnog sistema odgovornosti, uz evidentnu lošu kadrovsku strukturu. S pravom navodi da trenutno javna uprava nema kapaciteta da reformiše crnogorsku privredu kako bi se BDP povećao. Tu kao veliki problem primjećuje lošu kadrovsku strukturu i pogrešno postavljene indikatore. Ukazuje da u upravi ima ljudi koji su sposobni i vrijedni, ali mnogo manje ima onih koji mogu i umiju da iskoriste to njihovo znanje. Analogno, kandidat sa razlogom zaključuje da u Crnoj Gori ne koristimo efikasno državne resurse, uključujući i raspoložive ljudske resurse. Crna Gora nije uspjela da smanji izdatke države i snizi učešće javne potrošnje na nivo približan poreskom kapacitetu privrede. Kandidat logično zaključuje da za „isti novac“ dobijamo slabije usluge nego druge zemlje. Ukazuje i na veliki značaj digitalizacije javne uprave koja po njegovom mišljenju mora biti na vrhu prioriteta svih vlada. Nije

suština imati “duboku državu”, već “jaku državu” (državu “jakih” institucija) koja će kreirati pravila, ali i koja će ih prva poštovati i biti jednaka u njihovoj primjeni za sve.

3. Konačna ocjena disertacije

3.1. Usaglašenost sa obrazloženjem teme

Dostavljena disertacija je potpuno usaglašena sa obrazloženjem teme. Svi naslovi i podnaslovi su pravilno, gradualistički i logički strukturirani, sistematizovani i metodološki obilježeni.

3.2. Mogućnost ponovljivosti

Jedan od kvaliteta razmatrane disertacije je mogućnost ponovljivosti, produbljanja, proširenja i nastavka svih analiza, studija slučaja i metoda koje su korišćene u ovim istraživanjima. Naravno, pri tome se podrazumijeva proširenje baza podataka koje su korišćene u ovoj disertaciji, povećanja uzorka ispitanika, kompariranje sa drugim i sličnim državama, itd. Sigurno je da bi nastavak istraživanja u pravcima koje nudi i omogućuje ova disertacija koristio za planiranje i donošenje strategijskih odluka u oblasti koje su značajne za crnogorsku privredu, a neke od njih su razvojno prioritetne.

3.3. Buduća istraživanja

Buduća istraživanja u ovoj oblasti zavisice prije svega od stepena razvoja javne uprave, kao i dinamike privrednog razvoja, kako u Crnoj Gori tako i u regionu. Prostor za istraživanje naročito postoji u segmentu digitalizacije koja je kroz disertaciju prepoznata kao motor reforme javne uprave, kao i u segmentnima transparentnosti, odgovornosti i smanjivanju javne potrošnje i njenom uticaju na proces reforme javne uprave. Kroz disertaciju je prepoznat odnosno kreiran osnov za dalja istraživanja i analize, između ostalog i za gore navedene teme.

3.4. Ograničenja disertacije i njihov uticaj na vrijednost disertacije

I pored veoma kvalitetno pripremljene disertacije uvijek postoji prostor da se neki segmenti dodatno mogu razraditi ili unaprijediti. Ali zbog ograničenosti svake disertacije u pogledu broja strana, kao i u pogledu zadržavanja fokusa teme, jasno je da svaka disertacija *per se* ima određena ograničenja. Međutim, u ovoj disertaciji nijesu primijećena bilo kakva suštinska ograničenja u pogledu istraživačke metodologije, koncepcije, analitičnosti i logičnog slijeda izlaganja. U formalnom smislu, moglo bi se možda postaviti pitanje mogućnosti obuhvata većeg uzorka, kao i eventualno većeg broja indikatora reforme, i broja analiziranih zemalja, radi preciznije i bolje komparacije. Međutim, mišljenja smo da to ne bi bitno uticalo na pouzdanost dobijenih rezultata. Takođe, kao ograničenje disertacije može se postaviti pitanje zastarjelosti pojedinih podataka, ali samo s današnjeg aspekta (snažan uticaj eksternih šokova na razvojnu performansu zemlje i rastuća neizvjesnost). Međutim, kada se ima u vidu datum dostavljanja ove disertacije, odnosno protok vremena (zbog procedura) od njenog dostavljanja do datuma pisanja ovog izvještaja, jasno je da to ograničenje proceduralne prirode i nije relevantno za ocjenu vrijednosti sprovedenog istraživanja. Važno je da se u navedenoj disertaciji ne primjećuju značajnija ograničenja, koja bi mogla na bilo koji način uticati na njen kvalitet i originalnost.

Originalni naučni doprinos

U razmatranoj doktorskoj disertaciji kandidat je veoma korektno, dosljedno i pravilno koristio naučnu metodologiju. Disertacija sadrži dovoljno pozitivnih naučnih rezultata, koji se, između ostalog, sastoje u sljedećem:

- detaljno istraživanje, uspješna obrada i objašnjenje jedne nedovoljno obrađene i veoma značajne teme, koja je u literaturi i praksi prisutna sa dosta dilema i paradoksa, kako u Crnoj Gori, tako i zemljama okruženja,
- pravilna identifikacija i precizno definisanje naučnih problema i ciljeva istraživanja, gradacijska koncepcija, originalna i odlična sistematizacija svih naslova i podnaslova, kvalitetno urađena studija slučaja i komparativna analiza, obimno navođenje referentnih i savremenih teorijskih izvora, sopstveno kreirani ekonometrijski model, i kvalitativno-kvantitativno istraživanje koje se odnosi na predmetnu temu,
- analitičko sagledavanje uloge države i javne uprave kao njenog instrumenta, kandidatu je omogućilo da pravilno apostrofira i afirmiše pozitivnu ulogu države u ekonomiji, a opet da ne ospori značaj privatnog sektora kao ključnog faktora privrednog razvoja.

Naučni doprinos disertacije ogleda se u sljedećem:

U radu kandidat naglašava zabrinutost zbog nepostojanja opšte prihvaćenog pristupa obuhvatu reforma javne uprave, ali i samog pojma javne uprave, iako javna uprava predstavlja jedan od najzastupljenijih pojmova u svim naučnim disciplinama društvenih nauka, što je posebno izraženo u Crnoj Gori, u kojoj se još uvijek vode dileme šta obuhvata javna uprava i koji su to njeni segmenti. Multidisciplinarnost ovog pojma predstavlja dodatnu prepreku donošenju egzaktnih teorijskih zaključaka, pa i samog određenja pojma javne uprave, što kandidat istraživački korektno ističe u radu. Zbog upravo navedene kompleksnosti pojma, u radu kandidat polazi od definisanja generalne uloge države u ekonomskoj nauci, ali je izučavao i više različitih teorija koje su se bavile ovim pitanjem, kao i definicija navedenih ključnih pojmova i samog reformskog obuhvata javne uprave. Poseban fokus stavio je na savremene teorije koje se danas primjenjuju, uz kritički osvrt na njih, stoga navodi da je potrebno kombinovati više teorija da bi mogli postići ciljne indikatore odnosno vrijednosti. Kritički osvrt izražen je naročito kod teorije novog javnog menadženta iz razloga što je država specifičan sistem sa kojim nije moguće upravljati kao sa privrednim društvom, što je u osnovi ove teorije.

Kandidat vrlo objektivno i analitički dolazi do zaključka da Crna Gora nije uspjela da smanji izdatke države i snizi učešće javne potrošnje na nivo približan poreskom kapacitetu privrede. Takođe, potvrđuje da poboljšanje sistema javne uprave zahtijeva dugoročnu posvećenost reformi javne uprave uključujući i centralni i lokalni nivo, ali i da je ovaj proces bio u drugom planu u odnosu na pitanje ekonomske tranzicije. Kandidat ovaj stav potvrđuje nakon detaljnog naučno-metodološkog pristupa, obuhvativši ovo pitanje kroz duži vremenski period koji uključuje sveukupan proces tranzicije. Kandidat upućuje da se takav trend nastavlja i do danas, jer se reforma sprovodi više kao političko pitanje (članstvo u EU), sporadično kao mjera za održivost javnih finansija, a nikada kao važno pitanje održivog privrednog razvoja.

Nakon razmatranja prvog istraživačkog pitanja kandidat je dao odgovor na način kojim pokazuje da je reforma javne uprave značajna determinanta privrednog razvoja. Što upućuje na zaključak da je reforma važno ekonomsko pitanje, čak i više nego političko pitanje, iako uticaj politike nije zanemarljiv. Ekonometrijsko istraživanje je pokazalo da reforma javne uprave s pravom nosi epitet „ključne strukturne reforme“, jer pored neekonomskih koristi, daje značajan doprinos privrednom razvoju kroz nekoliko pokazatelja. Na osnovu kreiranja sopstvenog modela, istraživanje je potvrdilo hipotezu da postoji pozitivna korelacija između reforme javne uprave i privrednog razvoja i da reforma javne uprave ima značajan uticaj na rast realnog BDP-a i obim trgovine. Zato bi donosioci odluka morali drugačije posmatrati ulogu javne uprave u ekonomiji i bez *apriori* negativnog stava da je javni sektor „balast“ razvoju, nego nastojati da se kreira, kroz proces reforme

javne uprave, javna uprava koja će biti prava podrška i determinanta privrednog razvoja. Kvalitetnom analizom, kandidat dolazi do egzaktnih podataka, da povećanje glasa i odgovornosti za jedan stepen, tokom jedne godine, povezano je u prosjeku, sa 4,45 p.p. rasta BDP-a. Takođe, a kada je u pitanju odnos Trgovina/BDP, procijenjeni model sugerise da je odnos Trgovina /BDP snažno autoregresivan, odnosno važna determinanta Trgovina/BDP u tekućem periodu je odnos Trgovina/BDP u prethodnom periodu. Nakon istraživanja kandidat sugerise da povećanje indeksa ekonomskih sloboda za jedan poen, tokom dvije godine, u prosjeku doprinosi većem odnosu Trgovina/BDP u % za 0,08 p.p. Na kraju, dami EU varijabla je značajna i pozitivna, što sugerise da zemlje koje su u EU u prosjeku imaju bolji odnos TRGOVINA/BDP od zemalja koje nisu članice EU iz Zapadnog Balkana i Turske. Ovdje predstavljeni rezultati pokazuju da kreatori politike u zemljama Zapadnog Balkana treba da promijene model ekonomskog rasta i to u pravcu prelaska sa rasta generisanog potrošnjom, na model rasta zasnovan na snažnijoj proizvodnji i izvozu, što kandidat sugerise u radu.

Rezultati, takođe, ukazuju da su građani proaktivniji kada je u pitanju reforma javne uprave od same javne uprave i da nažalost javna uprava vrlo često ne prati potrebe građana. Ovo se potvrđuje i u radu, između ostalog i kroz kvalitativno i kvantitativno istraživanje koje je bilo fokusirano na jedan segment reforme (ali fundamentalan), odnosno na digitalizaciju i transparentnost. Istraživanja su pokazala da u Crnoj Gori ne postoji dominantno negativan stav po pitanju digitalizacije u Crnoj Gori, ali stiče se utisak da ne postoji dovoljno razumijevanje u samoj javnoj upravi o značaju procesa digitalizacije, posebno kod donosioca odluka, kao i dijela zaposlenih po dubini, i uočava se strah od digitalizacije. Sublimirano, istraživanje ukazuje na veliki izazov u procesu digitalizacije, a to je obezbjeđivanje pune posvećenosti javne uprave ovom procesu, za koju se smatra da je izostala u prethodnom periodu. Zapaža se da postoji veliki otpor zaposlenih u javnoj upravi da pređu sa „papirnog“ na elektronski način rada, odnosno da sprovedu reformске aktivnosti.

Kandidat je pokazao, na osnovu kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja u oblasti digitalizacije i otvorenih podataka, da, pored odgovornosti, transparentnosti, ekonomskih sloboda, obrazovanja, koji značajno ili djelimično utiču na ekonomski razvoj, veoma važan segment predstavlja i alat (termin koji se dominantno koristio u radu), odnosno digitalizacija svih segmenata privrede, države i društva. Digitalizacija je ključ, prema stavu kandidata, uspjeha i segment u kome Crna Gora može da iskoristi sve svoje potencijale, da nadoknadi propuštene šanse i propušteno vrijeme i dostigne naprednije zemlje EU i svijeta. Elektronska uprava bi mogla da obezbijedi dosljednu primjenu propisa i njihovo lakše sprovođenje.

Teorijski doprinos istraživanja u razmatranoj disertaciji sastoji se u tome što su njene analize, modeliranje, predlozi i zaključci dali značajan doprinos izučavanju važnih aspekata ekonomske teorije u segmentu kreiranja javnih politika, kako u oblasti javne uprave, tako i modela privrednog rasta. Ovo je posebno značajno za kreatore javnih politika u Crnoj Gori i državama Zapadnog Balkana, koje su dugi niz godina reformu javne uprave stavljale u drugi plan u odnosu na sve ostale strukturne reforme, a naročito u odnosu na ekonomsku tranziciju i bez ikakvih teorijskih opravdanja ovo pitanje posmatrali kao „nametnuto“ sa strane. U tom smislu sve preporuke koje je kandidat detaljno prikazao i njegovi dodatni teorijski dokazi mogu biti od koristi kao trajna i nesumljiva teorijsko-konceptijska osnova za buduće formulisanje nacionalne strategije, kako u domenu reforme javne uprave, tako i u domenu planiranja ekonomske politike.

Praktični doprinos disertacije sastoji se u pružanju brojnih mogućnosti za korišćenje predloga, stavova, sugestija, rezultata i zaključaka kandidata, zatim u korektivne i uporedne svrhe za zvaničnu

mekroekonomsku politiku u dijelu privrednog razvoja i reforme javne uprave. Kandidat je krajnje jasno i nedvosmisleno dokazao da izgradnja efikasne, transparentne i otvorene javne uprave treba biti važna karika privrednog razvoja Crne Gore.

Mišljenje i prijedlog komisije

Polazeći od navedenih ocjena, analiza i konstatacija, članovi Komisije su poslije obavljenih konsultacija zauzeli jedinstven i pozitivan stav u pogledu razmatrane disertacije mr Gorana Jovetića pod nazivom „*Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore*“, i to u pogledu ispunjavanja svih potrebnih naučno-metodoloških uslova i standarda, kao i u pogledu aktuelnosti istraživačke teme, otvaranja mogućnosti za dalja i nova istraživanja i potpunog zadovoljenja svih kriterijuma u pogledu kvaliteta, sadržajnosti, sistematičnosti, koncepcijske strukture, argumentovanosti, originalnosti, stilske i jezičke izražajnosti i tehničke opremljenosti. Nadalje, članovi Komisije su stava da disertacija sadrži temeljnu teorijsku i empirijsku analizu problema reforme javne uprave ne samo u Crnoj Gori, nego i šire u regionu Zapadnog Balkana. Korišćenjem relevantne naučne metodologije i obuhvatne literature, kandidat je uspješno obradio odobrenu temu, koja je od velikog teorijskog i praktičnog značaja za Crnu Goru i ispunio zadati cilj istraživanja. Disertacija predstavlja rezultat originalnog naučnog istraživanja kao i vrijedan doprinos ekonomskoj debati o pitanju efekata reforme javne uprave na privredni razvoj. Zaključci do kojih je kandidat došao zasnovani su na pravilnim teorijskim osnovama, jasni, logički, konzistentni i argumentovani empirijskim rezultatima dobijenim primjenom odgovarajućih metodoloških postupaka i tehnika.

Posmatrajući kroz prizmu ispunjenosti navedenih kriterijuma, članovi Komisije su zaključili da razmatrana doktorska disertacija predstavlja ozbiljan teorijsko-empirijski i naučno-hipotetički istraživački rad koji može da se brani kako u Crnoj Gori, tako i u inostranstvu, jer sadrži dovoljno značajnih, korisnih i kompetentnih analiza izabrane oblasti istraživanja, predloga i preporuka za kreatore i nosioce makroekonomske i razvojne politike u zemlji.

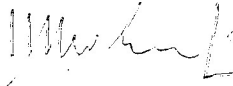
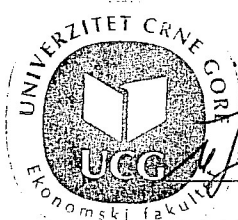
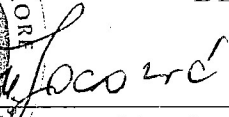
Na osnovu svega navedenog, članovi Komisije su jednoglasni u ocjeni da je riječ o originalnom i veoma kvalitetnom naučnom radu, koji sadrži sve potrebne elemente i nema neke bitne i /ili vidljive nedostatke, koji bi na bilo koji način mogli uticati na prezentirane rezultate istraživanja. Istovremeno, članovi Komisije smatraju da razmatrana doktorska disertacija mr Gorana Jovetića predstavlja značajan doprinos ekonomskoj nauci, kako u lokalnim, crnogorskim, tako i u regionalnim akademskim prostorima.

Shodno svim gore navedenim ocjenama članovi Komisije sa zadovoljstvom pozitivno ocjenjuje doktorsku disertaciju mr Gorana Jovetića i predlažu Vijeću Ekonomskog fakulteta u Podgorici da prihvati navedeni izvještaj o ocjeni disertacije kandidata mr Gorana Jovetića pod nazivom „*Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore*“ i da predloži Senatu Univerziteta Crne Gore da imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije, kao i da poslije sprovedene procedure zakaže javnu odbranu.

Izdvojeno mišljenje

Ni jedan od članova Komisije nije izdvojio mišljenje.

Napomena

KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE		
Prof.dr Gordana Đurović redovna profesorica Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore	Oblast: Makroekonomija	
Prof.dr Nikola Milović redovni profesor Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore	Oblast: Makroekonomija	
Prof. dr Polonca Kovač redovna profesorica Fakulteta za javnu upravu, Univerziteta u Ljubljani	Oblast: Javna uprava	Polonca Kovač <small>Digitalno potpisal Polonca Kovač Datum: 2023.01.13 08:27:03 +01'00'</small>
Datum i ovjera (pečat i potpis odgovorne osobe)		
U Podgorici, 16. januar 2023. godine		
MP		DEKAN prof.dr Mijat Jocić

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, donijetoj na sjednici održanoj 22. decembra. 2022. godine, a na predlog Vijeća Ekonomskog fakulteta, imenovana je Komisija za ocjenu doktorske disertacije kandidata mr Gorana Jovetića, pod nazivom

„ Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore”,

Na osnovu člana 41 Pravila doktorskih studija Univerziteta Crne Gore, članovi Komisije u sastavu: Prof. dr Nikola Milović, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, Predsjednik Komisije, Prof. dr Gordana Djurović, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, mentor i Prof. dr Polonca Kovač, redovna profesorica Fakulteta za javnu upravu Univerziteta u Ljubljani, član Komisije, detaljno su proučili navedenu doktorsku disertaciju i razmotrili sve njene najznačajnije aspekte: strukturne, naučno-metodološke i analitičke, kao i njen naučni doprinos, rezultate istraživanja i zaključke. S tim u vezi, Komisija podnosi sljedeći:

I Z V J E Š T A J

O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE

I OPŠTE KARAKTERISTIKE

1. Podaci o kandidatu

Goran Jovetić rođen je 27. juna 1980. godine u Podgorici. Maturirao je u podgoričkoj Gimnaziji „Slobodan Škerović“ 1998. godine. Diplomirao je i magistrirao na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, gdje je trenutno doktorand u oblasti Makroekonomije. Profesionalnu karijeru započeo je kao srednjoškolac u privatnom sektoru. Nakon diplomiranja, nastavio je karijeru u javnoj upravi u Ministarstvu za međunarodne ekonomske odnose i evropske integracije u kojem je bio zaposlen od 2004-2006. godine, kada započinje angažman u Sekretarijatu za evropske integracije u kojem je radio do 2007. godine. Od februara 2007. godine bio je zaposlen u Generalnom sekretarijatu Vlade, zatim u Kabinetu potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem na poslovima višeg savjetnika. Za sekretara vladine Komisije za ekonomsku politiku i finansijski sistem imenovan je 2009. godine, a 2011. godine na mjesto savjetnika potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem na kojem je bio do decembra 2016. godine. Od januara 2017. godine do novembra 2020.godine bio je državni sekretar u Ministarstvu javne uprave, zadužen za reformu javne uprave.

Od 2009. do 2012. godine bio je saradnik na Ekonomskom fakultetu u Podgorici na predmetima Ekonomska filozofija na akademskim studijama i Osnovi menadžmenta na primijenjenim studijama. Obavljao je funkciju zamjenika direktora crnogorskog paviljona na međunarodnoj izložbi “Expo Milano 2015“. Koordinirao je Programom stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem, od 2012 - 2014. godine. Bio je član UNECE-ove ekspertske grupe za PPPi konkurentnost, član Komisije za aukciju Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, kao i jedan od predstavnika Crne Gore u EPEC-u (odjeljenju pri Evropskoj investicionoj banci za JPP), te koordinator vladine podgrupe za pregovore sa EU u okviru Poglavlja V za oblast JPP i Koncesija.

Od januara 2017.godine do oktobra 2020. godine bio je državni sekretar u Ministarstvu javne uprave zadužen za proces reforme javne uprave. U istom periodu bio je zamjenik koordinatora Posebne grupe za pregovore sa EU u oblasti reforme javne uprave u periodu od 2017.do 2020.godine. Od 2019. angažovan kao saradnik na Pomorskom fakultetu u Kotoru na ekonomskoj grupi predmeta. Obavljao je poslove predsjednika Komisije za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima i ispitivač za predmet Finansije. Bio je član Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore, kao i član Upravnog odbora na operativnom nivou u RESPA-i. 2020.godine dobitnik je državne stipendije Vlade Crne Gore za doktorska istraživanja u oblasti ekonomije („*Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore*“) u periodu od dvije godine (od novembra 2020.godine do kraja 2022.godine), na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore i Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Ljubljani. U periodu od 2021.do 2021.godine radio je kao ekspert za javnu upravu na projektima (oblast elektronske usluge i otvoreni podaci) koje je finansirala Evropska komisija a implementirao UNDP Crna Gora. Učestvovao je na više domaćih i međunarodnih konferencija, autor je nekoliko naučnih radova iz oblasti ekonomije i koautor je Priručnika za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima za V, VI i VII nivo kvalifikacija obrazovanja iz predmeta Finansije.

2. Osnovni podaci o doktorskoj disertaciji

Doktorska disertacija pod nazivom „*Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore*“ doktoranda mr Gorana Jovetića napisana je latiničnim pismom (Times New Roman, font 12, prored 1.5) na 214 stranice A4 formata. Nakon početnih stranica disertacije koje uključuju osnovne podatke o kandidatu i disertaciji i posvete, slijede rezime na crnogorskom i engleskom jeziku, zatim popis tabela, grafika i slika, uvodna razmatranja, tri dijela, zaključak, spisak literature, jedan prilog, kao i biografija kandidata. U cilju validnijeg razumijevanja tematike rada dato je i 30 tabela, 34 grafika i 11 slika, koji pružaju detaljnije informacije i ilustraciju nalaza i zaključaka iznijetih u radu. Najveći broj slika,tabela i grafika kandidat je originalno kreirao.

U izradi disertacije, kandidat je koristio obimnu, relevantnu i savremenu literaturu koju čini 217 bibliografskih jedinica i internet stranica. Od navedenog broja, većina se odnosi na stranu literaturu, tako da se može zaključiti da je, s obzirom na obuhvat, karakter i sadržaj, kandidat pribavio i koristio relevantnu i kvalitetnu dokumentacionu osnovu za istraživanje i izradu predmetne doktorske disertacije, kao i da je uložio značajan konceptijski i analitičko-metodološki napor.

II TEORIJSKO – HIPOTETIČKI OKVIR ISTRAŽIVANJA, METODOLOGIJA I STRUKTURA RADA

1. Teorijsko – hipotetički okvir istraživanja

Polazeći od činjenice da je u crnogorskoj i regionalnoj naučnoj ekonomskoj publicistici objavljen veoma mali broj članaka i naučnih monografija izvorne značajne oblasti koja je predmet istraživanja posmatrane doktorske disertacije (reforma javne uprave), kandidat je, izučavanjem dostupne građe, istražio funkcionalni odnos između reforme javne uprave i privrednog razvoja. Kandidat je svoje naučno istraživanje sproveo u teorijskoj i praktičnoj ravni, zahvaljujući bogatom radnom iskustvu u javnoj upravi što je ovdje posebno došlo do izražaja.

Istraživanje navedene teme je veoma aktuelno i značajno, kako zbog činjenice da Crna Gora i njena privreda značajno zaostaje od prosjeka zemalja Evropske unije, tako i zbog činjenice koja se ogleda u postojanju deficita kod donosioca odluka (kreatora javnih politika) da ovo pitanje posmatraju kao ekonomsko pitanje. Navedeni deficit direktno utiče na umanjene značaja reforme javne uprave u ukupnoj agendi aktivnosti kreatora javnih politika, a koja se reflektuje vrlo često kroz dobro postavljene strateške smjernice, ali bez adekvatne implementacije.

Reforma javne uprave i njena povezanost sa makroekonomskim indikatorima koji definišu privredni razvoj određene zemlje analizirana je u literaturi, dočim ne postoji empirijska studija sprovedena na primjeru postojećih i budućih članica Evropske unije (uključujući i Crnu Goru), koja je predmet ispitivanja u ovom radu. Drugim riječima, uprkos tome što postoji veliki broj studija koje se bave pitanjima uticaja reforme javne uprave na ekonomsku aktivnost u različitim zemljama ili grupama zemalja, veoma malo je pisano o iskustvu Zapadnog Balkana (naročito malo na primjeru Crne Gore), odnosno nijedna novija empirijska studija nije obuhvatila zemlje Zapadnog Balkana istraživačkim uzorkom. Iz tog razloga sama tematika je motivisana željom da se pitanju reforme javne uprave koji je sve izraženiji u zemljama Zapadnog Balkana, kao potencijalnim članicama Evropske unije (reforma javne uprave je jedno od tri ključna stuba pregovora) posveti potrebna pažnja, odnosno da se pruži temeljna teorijska i empirijska analiza iz čega proizilazi i osnovni cilj ovog istraživanja.

Nakon razmatranja istraživačkog pitanja kandidat je pružio odgovor na način koji obezbjeđuje naučnu plauzibilnost, a kojim pokazuje da je reforma javne uprave značajna determinanta privrednog razvoja. Ovo upućuje na zaključak da je reforma važno ekonomsko pitanje, čak i više nego političko pitanje, iako uticaj politike nije zanemarljiv. Ovaj stav prožima se kroz gotovo kompletan rad kandidata.

Kandidat je uspio da objasni mnoge značajne aspekte predmetne teme, kojima ni u Crnoj Gori ni u zemljama Zapadnog Balkana, nije posvećena potrebna i dovoljna pažnja. Ograničenja sprovođenja ključnih demokratskih i ekonomskih reformi na putu evropskih integracija u zemljama proširenja, sa kojima se suočavaju sve zemlje regije, a koja su poslednjih godina posebno aktuelna u Crnoj Gori, predstavljaju najbolji pokazatelj aktuelnosti predmetnog istraživanja. Aktuelnost istraživanja potvrđuje i rastuća ekonomska kriza koja je, prvo prouzrokovana zdravstvenom krizom, izazvanom pandemijom COVID-19, a koja se kasnije produbila energetsom krizom i ratom u Ukrajini. Analogno navedenom, u radu su obrađena teorijsko-analička i empirijsko-analička pitanja iz reforme javne uprave i njenog uticaja na privredni razvoj.

Medjutim, iako u literaturi ima dokaza o pozitivnoj korelaciji između kvaliteta upravljanja i privrednog rasta, ovi dokazi se uglavnom zasnivaju na analizi velikih uzoraka zemalja tokom dužeg vremenskog perioda. Prilagođavanje takvih pristupa jednoj zemlji odnosno regiji u srednjoročnom kontekstu je složen proces i takva analiza i kompleksno mjerenje zahtijevaju ekonometrijske analitičke tehnike. Pored navedenog, dok je dublji kvalitativni rad na upravljanju i reformi javne uprave često dostupan, razvijanje uzročno-posljedničnih odnosa između takvih procjena i ekonomskog razvoja u pojedinim zemljama je opcija koja se rijeđe istražuje.

Koristeći istraživačka pitanja kandidat analizira uticaj reforme javne uprave kao determinante privrednog razvoja zemlje na postignuti ekonomski i društveni rezultat predstavljen dostignutim nivoom nekoliko ključnih ekonomskih parametara, kao što su: BDP-a, BDP/pc, investicije, trgovina. Istraživanje kroz kreirani ekonomski model obuhvata 6 indikatora upravljanja koje je kreirala Svjetska banka. Riječ je o skupu indikatora, a koji obuhvataju šest podindikatora, a

unutar svakog je niz indikatora koji se prate u sistemu. Svaki od ovih indikatora Svjetske banke mjeri se na osnovu velikog broja izvora, kao i ciljanih istraživanja i mjerenja percepcije. Kroz kreirani ekonometrijski model ovi indikatori se stavljaju u kontekst nekoliko makroekonomskih indikatora, prije svega; rast BDP-a, trgovina, SDI, itd. Podaci su analizirani za Zapadni Balkan, ali su zbog potrebe analize većeg uzorka i stvaranja realističnijih nalaza korišćeni podaci značajnog broja postojećih članica EU. Riječ je o kombinovanju kvantitativnih indikatora sa kvalitativnim pokazateljima i ocjenama. Na ovaj način se daje značajan doprinos već postojećem korpusu studija sličnih tema. Istraživanje je radjeno za desetogodišnji period od 2009.do 2019.godine (nije obuhvaćena 2020. godina zbog pojave COVID 19), na primjeru 19 država.

Kandidat polazi od osnovnog cilja istraživanja, a to je ispitivanje uticaja reforme javne uprave na privredni razvoj Crne Gore, odnosno utvrđivanje prirodne veze između reforme javne uprave i privrednog razvoja. Na kraju, rezultatima se nastoje utvrditi pravci vođenja adekvatnih politika koje bi osigurale održivost procesa reforme javne uprave i njen uticaj na privredni razvoj Crne Gore.

Nadalje, a imajući u vidu značaj i osnovni cilj istraživanja, kandidat je definisao i istražio, i određeni broj pomoćnih ciljeva koji će doprinijeti ostvarenju osnovnog cilja kao što su:

- teorijski prikaz koncepta javne uprave i njene reforme, uz naglašavanje njenih važnih aspekata i transmisionih kanala koji utiču na ostvarenje privrednog razvoja, sa posebnim akcentom na savremene teorije javne uprave i kritički osvrt na njih,
- sagledavanje reforme javne uprave kroz istorijski kontekst na primjeru Crne Gore, sa posebnim akcentom na period ekonomske tranzicije,
- kreiranje ekonometrijskog modela za procjenu uticaja reforme javne uprave na privredni razvoj na Zapadnom Balkanu uključujući i Crnu Goru,
- ispitivanje kroz kvantitativno i kvalitativno istraživanje uticaja elektronske uprave na reformu javne uprave, kao važnog, ili kako kaže kandidat „motora“ reforme javne uprave,
- ispitivanje značaja reforme javne uprave u integracionom procesu članstva u Evropskoj uniji, sa posebnim akcentom na one segmente koji su definisani kao ključni od strane Evropske komisije (profesionalizam, odgovornost, transparentnost, i dr.).

Vodeći se dobijenim rezultatima kroz teorijsko i empirijsko istraživanje kandidat je definisao tri istraživačke hipoteze, koje je testirao adekvatnim naučnim metodama. Na bazi prethodno definisanog predmeta istraživanja, naučnog problema i ciljeva istraživanja razmatrane disertacije, kandidat je korektno definisao tri (3) hipoteze.

H1: Ukoliko se želi kvalitetan i održiv ekonomski razvoj u zemljama Zapadnog Balkana, neophodno je sprovesti sveobuhvatnu i održivu reformu javnog sektora.

H2. Reforma javne uprave doprinosi rastu BDP-a i ovaj doprinos je, kroz sprovedene mjere, posebno značajan u zemljama Zapadnog Balkana.

H3. Reforma javne uprave doprinosi spoljnotrgovinskoj razmjeni po glavi stanovnika i ovaj doprinos je, kroz sprovedene mjere, posebno značajan u zemljama Zapadnog Balkana.

Preko komparativnih, konceptijskih i drugih vrsta metodoloških analiza i rezultata naučnog istraživanja u predmetnoj disertaciji, kandidat je u zaključku verifikovao sve tri hipoteze.

2. Metodologija istraživanja i nalaza disertacije

Prilikom izrade doktorske disertacije kandidat mr Goran Jovetić je koristio metodološke postupke koji su prikladni za datu oblast istraživanja i koji obezbjeđuju pouzdanost rezultata i generalizaciju zaključaka. Za realizaciju postavljenih istraživačkih ciljeva i zadataka u ovoj disertaciji, pored uobičajnih naučnih metoda društvenih i ekonomskih nauka (analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, komparacija, posmatranje, dokazivanje, opovrgavanje, kritika, studija slučaja, modeliranje, deskriptivni, empirijski i istorijski metod), kandidat je u značajnoj mjeri koristio grafičko, šematsko i tabelarno modeliranje. Navedene metode su kandidatu poslužile za provjeru, tj. verifikaciju hipoteza, kako u osnovnom tekstu, tako i u zaključcima doktorske disertacije.

Doktorska disertacija sadrži teorijsko i empirijsko istraživanje. U teorijskom dijelu istraživanja, na osnovu prikupljene naučne literature, deskriptivnim metodom i metodom analize i sinteze objašnjena je uloga države i javne uprave u nacionalnim ekonomijama, odnosno gledišta različitih škola ekonomske misli na ulogu države i javne uprave kao njenog instrumenta na makroekonomske performanse. Takođe, ovaj metod je primijenjen u objašnjavanju opšteg koncepta reforme javne uprave, kao i elektronske uprave. Primjenom istorijskog metoda sagledana je evolucija javne uprave kod nas i u svijetu, kao i nastanak, pojam i vrste javne uprave i teorije koje je objašnjavaju, a koje su obilježile ekonomsku istoriju. Metodom komparativne analize proučene su strategije reforme javne uprave u zemljama Zapadnog Balkana. Analiziran je i uticaj ekonomske tranzicije na proces reforme javne uprave kroz tri vremenske faze.

Pored kvalitetnih analiza i zaključaka na svim nivoima istraživanja, primjenom kvalitativnih i kvantitativnih metoda i metoda analize objašnjena je uloga elektronske uprave, kao važnog alata za reformu javne uprave, bez tendencije da se elektronska uprava prikaže kao neka nova savremena teorija javne uprave. Iako daje i kritički osvrt na dvije savremene teorije javne uprave (posebno za novi javni menadžent), kandidat bazira svoje istraživanje i zaključke na elementima ovih teorija, dok elektronsku upravu definiše kao podršku važećim teorijskim pristupima. Takođe, kandidat je znalački napisao kvalitetan, realan i konzistentan kritički osvrt na vrlo često teorijsko, ali i praktično forsiranje elemenata novog javnog menadžmenta koji se značajnim dijelom oslanja na neoliberalni koncept.

Teorijski okvir dao je osnov za postavljanje istraživačkih hipoteza. Razvijen je sopstveni model kvantifikacije koji se odnosi na sagledavanje uticaja kvaliteta javne uprave na ključne makroekonomske pokazatelje privrednog razvoja, u kontekstu analize i uticaja šest pokazatelja upravljanja koje je kreirala Svjetska banka, u okviru WGI (The Worldwide Governance Indicator). Da bi ovo vezu mogao kvalitetno istražiti (analizirati) kandidat je analizirao podatke 19 država koje su nove članice EU, ali i potencijalne članice sa akcentom na države Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Srbija, Crna Gora, Malta, Kipar, Litvanija, Letonija, Poljska, Republika Češka, Slovačka, Slovenija, Hrvatska, Estonija, Bugarska, Rumunija i Turska). Istraživanje je obuhvatilo desetogodišnji period od 2009. do 2019. godine. Empirijska analiza je sprovedena u okviru deskriptivne statističke analize i ekonometrijske analize panela, a na osnovu baza podataka, Svjetske banke i zavoda za statistiku analiziranih zemalja. U istraživanju kandidat polazi od premise da skupovi podataka kompozitnih indeksa, kao što je WGI indeks, pripadaju skupu „super indeksa“ koji pružaju veću tačnost zahvaljujući svojoj višestrukoj dijagnostici. Pored toga, uključio je i Indeks ekonomskih sloboda (Index of economic freedom, Heritage foundation), godišnji indeks koji mjeri stepen ekonomskih sloboda u svijetu, kao i Indeks percepcije korupcije (Corruption perception index, CPI), indeks koji ocjenjuje zemlje na osnovu percepcije korupcije vlade. Na kraju, dodaje dami

varijablu (DummyEU) koja kontrolira razliku između zemalja EU i zemalja koje nisu članice EU.

Kako bi sumirao podatke, kandidat je sproveo napredniju analizu koristeći matricu korelacije koja pokazuje koeficijente korelacije između varijabli. U drugoj fazi istraživanja, kandidat je pošao od stava da se osnovna empirijska specifikacija može primijeniti pomoću nekoliko strategija za procjenu panel podataka. U tom kontekstu, data je podrška primjeni jednosmjernog modela fiksnih efekata i modela slučajnih efekata kao polazne tačke u procjeni validnosti modela statičkog panela podataka. Korišćen je i Hausmanov test. U nastavku istraživanja sproveden je Wooldridge (2002) test za autokorelaciju reziduala iz procjene fiksnih efekata statičkog panela (TRADE). Testiran je i Pesaranov test nezavisnosti poprečnog presjeka, kao i Fressov i Friedmanov test. U prisustvu heterogenosti nagiba u panel podacima, procijenjen je statički panel, pa je u nastavku korišćen dinamički model panela. Model dinamičkog panela je procijenjen primjenom sistemskog GMM (Generalised Methods of Moments) koji može da obuhvati postojanost rasta BDP-a i odnosa trgovine/BDP, da riješi probleme izostavljenih varijabli, greške mjerenja, endogenosti i heterogenosti specifične za određenu zemlju. Ekonometrijsko istraživanje je pokazalo da reforma javne uprave s pravom nosi epitet „ključne strukturne reforme“, jer pored neekonomskih koristi, daje značajan doprinos privrednom razvoju. Istraživanje je potvrdilo hipotezu da postoji pozitivna korelacija između reforme javne uprave i privrednog razvoja i da RJU ima značajan uticaj na rast realnog BDP-a i obim trgovine. Posebno važan je WGI indeks Glas i odgovornost, ostvareni nivo BDP u prethodnom periodu, kao i CPI indeks. Istovremeno, negativan koeficijent vladavine prava u skladu je sa Buterin et al. (2018) koji tvrdi da tokom velike privatizacije državnih firmi Zapadnog Balkana i novih zemalja članica EU pravni institucionalni okvir nije uspio da sankcioniše sumnjive procese privatizacije koji su rezultirali velikim padom industrijske proizvodnje.

U drugoj fazi analize, u okviru rada, prezentovani su i nalazi kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja u segmentu otvorenih podataka. Imajući u vidu značaj transparentnosti kao važnog elementa reforme javne uprave sa jedne strane, te digitalizaciju kao važan alat za reformu javne uprave, sa druge strane, sprovedeno je kvalitativno i kvantitativno istraživanje koje je po temi obuhvatilo ova dva segmenta (uvezuje ih), a riječ je o otvorenim podacima (eng. *opendata*). Istraživanjem su identifikovani ključni nedostaci u funkcionisanju sistema otvorenih podataka u Crnoj Gori uz jasno napravljenu razliku između otvorenih podataka i podataka i informacija dobijenih u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama (shodno proceduri dostavljanja zahtjeva o slobodnom pristupu informacijama). U okviru navedenog istraživanja, identifikovan je reprezentativan uzorak od 50 ispitanika, osmišljena je i sprovedena anketa, nakon obrade podataka dobijenih kroz anketu, organizovane su fokus grupe sa poslovnim organizacijama i kompanijama, civilnim društvom i akademskom zajednicom kako bi se produbili nalazi i bolje razumjeli motivi i potrebe kada su u pitanju otvoreni podaci. Na osnovu svih dobijenih inputa, kandidat je pripremio preporuke za dalje aktivnosti.

U trećoj fazi sintetičko analitičkom metodom dat je prikaz značaja evropskih integracija i elektronskih usluga i značaj reforme javne uprave u ovom procesu.

Na bazi pravilnog i dosljednog korišćenja metodologije, kao i na bazi dobijenih rezultata iz sprovedenih istraživanja, stekli su se uslovi za objavljivanje naučnog rada iz izabrane oblasti istraživanja. U 2022. godini objavljen je rad pod nazivom » Impact of the Public Administration Reform on the Economic Development of the Western Balkans”, u časopisu *Lex Localis- Journal of local self-government*, koji je indeksiran u bazama SSCI (Social Sciences Citation Index), Vol.20, No.4, pp.785-807, October 2022 (kandidat je prvi autor).

3. Struktura disertacije

Kandidat je racionalno, skladno i u potpunosti prilagodio strukturu disertacije predmetu, ciljevima i teorijsko-hipotetičkom okviru istraživanja. U skladu sa Pravilima doktorskih studija, kandidat je u početnom izvodu iz teze (rezime) ukratko iznio prikaz disertacije, predmet i cilj rada, metode istraživanja i osnovne rezultate, uz bitna obrazloženja aktuelnosti istraživanja i značaja razmatranog odnosa reforme javne uprave i privrednog razvoja.

Konstatujemo da su svi naslovi i podnaslovi u sadržaju pravilno, gradualistički i logički strukturirani, sistematizovani i metodološki obilježeni. Pored uvoda, zaključka i literature, kandidat je osnovnu temu disertacije gradacijski strukturisao u tri ravnomjerna dijela, koji funkcionalno odgovaraju svim navedenim elementima predmeta istraživanja.

U uvodnom dijelu disertacije (str.1-8) kandidat je detaljno i jasno prikazao sve potrebne elemente: aktuelnost istraživanja, obrazloženje teme doktorske disertacije, predmet doktorske disertacije, motive za izradu teze i naučni doprinos, osnovni cilj i zadatke istraživanja, teorijsko-hipotetički okvir istraživanja (sa postavljenim hipotezama), metode istraživanja, dokumentacionu osnovu istraživanja, način prikupljanja i obrade podataka i strukturu rada.

U prvom dijelu pod nazivom *Javna uprava i ekonomska nauka* (str. 8-52), kroz šest poglavlja, objašnjena je uloga države, institucija i javne uprave u ekonomskoj nauci. U cilju razumijevanja suštine značaja i uloge države, u prvom poglavlju (*Značaj i uloga države u ekonomskoj nauci*) kandidat definiše ulogu države u ekonomiji, ali imajući u vidu da imamo podijeljene stavove o ulozi državi i šta bi ona to trebalo da radi kada je u pitanju ekonomija, u dugom poglavlju (*Pojam države kroz razvoj ekonomske misli*) daje se istorijski presjek ekonomskih teorija koje su se bavile pitanjem države i njene uloge u ekonomiji. Imajući u vidu da mnogi poistovjećuju pojam institucija sa javnom upravom neophodno je bilo jasno razgraničiti ova dva pojma ali i dati osvrt na nove teorije koje tretiraju pitanje institucija kako bi se polje razumjela problematika. O svemu ovome govori se u trećem poglavlju (*Institucije u ekonomskoj teoriji*). Nakon toga, u narednom (*četvrtom poglavlju – Javna uprava kao instrument države*) kandidat nas bliže uvodi u pojam javne uprave u kojem se daje istorijski pregled, pojam i vrste javne uprave. Pojam javne uprave dalje se teorijski razradjuje u narednom poglavlju pod nazivom *Teorijski pojam uprave*. U ovom poglavlju definišu se dvije osnovne vrste pojma javne uprave, funkcionalni i organizacioni. U cilju preciznijeg objašnjenja pojmova kandidat je koristio primjer organizacije javne uprave u Crnoj Gori i na taj način ovom segmentu dao pored teorijskog i empirijskog karakter. Ova glava završava se sa posljednji šestim poglavlje (*Savremene teorije javne uprave*), ali tematikom koja se obradjuje u ovom poglavlju uvodi nas u definisanje osnovnih principa i doktrina na osnovu kojih funkcioniše danjašnja uprava. Detaljno su razradjene dvije doktrine. Novi javni menadžent i dobro upravljanje. U ovom segmentu takodje je dat empirijski element, ali i kritički osvrt na prezentovane doktrine, naročito doktrinu novog javnog menadžmenta.

U drugom dijelu pod nazivom *Ekonomske osnove za reformu javne uprave u Crnoj Gori* (str. 52-126), koji istovremeno predstavlja i centralni dio disertacije, kandidat je opširno i kvalitetno obradio ekonomske uslove za reformu javne uprave, kao i opšte društvene uslove. Pri tom je opravdano i tačno naveo brojne dileme i paradokse ekonomske tranzicije, uglavnom sa aspekta reforme javne uprave. Kandidat je prikazao i poseban teorijski osvrt na razvoj javne uprave u Crnoj Gori i proces reforme javne uprave analizirao kroz ekonomsku tranziciju. Analiza je bazirana na dvije faze (prva faza od 1990 do 2000, druga do 2007), kao i na sagledavanje

procesa reforme na period nakon globalne ekonomske krize 2008.godine i prije pojave pandemije COVID 19. Pri tome je tačno i objektivno prikazao brojne dileme proces reforme javne uprave naročito u kontekstu ekonomske tranzicije. Takodje, dao je i veoma konzistentan i sažet, ali i objektivni osvrt na nedovoljno postignute rezultate u reformi javne uprave. Dao je i kratak osvrt na uticaj pandemije na crnogorsku ekonomiju. Obradio je sve glavne strategije reforme javne uprave. Kandidat je pokazao da privredni razvoj uvijek ne mora da prati i reformisana javna uprava, jer se potvrdilo na primjeru Crne Gore da se brže ekonomski razvijala i transformisala nego što je to bilo sa javnom upravom. U ključnom podnaslovu drugog dijela detaljno je istražio vezu između reforme javne uprave i privrednog razvoja. Kandidat je razvio sopstveni model kvantifikacije koji se odnosi na sagledavanje uticaja kvaliteta javne uprave na ključne makroekonomske pokazatelje privrednog razvoja, u kontekstu analize i uticaja šest pokazatelja upravljanja koje je kreirala Svjetska banka, u okviru WGI (The Worldwide Governance Indicator). Da bi ovu vezu kvalitetno istražio kandidat je analizirao 19 država koje su nove članice EU, ali i potencijalne članice sa akcentom na države Zapadnog Balkana. U okviru navedenog istraživanja (kroz segment diskusije) dao je predlog najvažnijih mjera koje mogu doprinijeti privrednom razvoju. Bitna potvrda naših konstatacija je objavljivanje navedenih istraživanja u međunarodnom naučnom časopisu na SSCi listi (za ekonomske nauke).

U trećem dijelu pod nazivom *Savremene javne uprave* (str. 126-188) kandidat je upješno konkretizovao prethodna istraživanja, dao prikaz reforme javne uprave kroz proces evropskih integracija, ali i pregled statusa reforme kroz studiju slučaja (Crna Gora). Ovaj dio rada kandidat je podijelio u dvije ključne cjeline. Prva se odnosi na definisanje statusa reforme javne uprave u Crnoj Gori sa posebnim osvrtom na odgovornost i transparentnost, za koje se kroz prethodno ekonomsmtreijsko istraživanje potvrdilo da značajno utiču na analizirane makroekonomske indikatore. Nadalje, stručno i objektivno je uradio kvalitativno istraživanje (fokus grupe) i kvantitativno koristiće ga za preispitivanje i procjenu stavova, motiva i mišljenja ispitanika o predmetu istraživanja. Za razliku od kvantitativnog, kvalitativno istraživanje omogućilo je dublje razumijevanje problema i motiva ponašanja korisnika u vezi sa predmetom istraživanja a koji se odnosi na otvorene podatke i njihovo korišćenje. Predmetno istraživanje dopunilo je nalaze dobijene kroz ekonometrijsko istraživanje o važnosti transparentnosti za javnu upravu. U drugom dijelu ovog poglavlja kandidat je akcent stavio na analizu elektronske uprave kao važnog alata za proces reforme javne uprave. U ovom dijelu kandidat je detaljno istražio teorijski pristup značaju elektronske uprave , uz ključna objašnjenja njegovog pojma i značaja za društveni i ekonomski razvoj, sa posebnim akcentom na reformu javne uprave. Kandidat je dao posebno kvalitetan i stručan osvrt na stanje digitalizacije i elektronske uprave u Crnoj Gori.

U *zaključnim razmatranjima* (str.192-202) kandidat je veoma korektno napisao zaključna razmatranja, sintezom ključnih analitično-istraživačkim rezultata do kojih je došao. Kandidat mr Goran Jovetić je verifikovao tri polazne hipoteze. Njegovo poseban doprinos predstavlja isticanje značaja reforme javne uprave kao determinante privrednog razvoja.

4. Ostvareni rezultati i naučni doprinos doktorske disertacije

Komisija je jednoglasno konstatovala da razmatrana doktorska disertacija, u kojoj je veoma korektno, dosljedno i pravilno korišćena naučna metodologija sadrži dovoljno pozitivnih naučnih rezultata, koji se, između ostalog, sastoje u sljedećem:

- detaljno istraživanje, uspješna obrada i objašnjenje jedne nedovoljno obrađene i veoma značajne teme, koja je u literaturi i praksi prisutna sa dosta dilema i paradoksa, kako u Crnoj Gori, tako i zemljama okruženja,
- pravilna identifikacija i precizno definisanje naučnih problema i ciljeva istraživanja, gradacijska koncepcija, originalna i odlična sistematizacija svih naslova i podnaslova, kvalitetno uradjena studija slučaja i komparativne analize, obimno navođenje respektabilnih i savremenih teorijskih izvora, sopstveno kreirani ekonometrijski model, i kvalitativno-kvantitativno istraživanje koje se odnosi na predmetnu temu,
- analitičko sagledavanje uloge države i javne uprave kao njenog instrumenta, kandidatu je omogućilo da pravilno apostrofira i afirmiše pozitivnu ulogu države u ekonomiji, a opet da ne ospori značaj privatnog sektora kao ključnog faktora privrednog razvoja.

Naučni doprinos disertacije ogleda se u sljedećem:

U radu kandidat naglašava zabrinutost zbog nepostojanja opšte prihvaćenog pristupa obuhvatu reforma javne uprave, ali i samog pojma javne uprave, iako javna uprava predstavlja jedan od najzastupljenijih pojmova u svim naučnim disciplinama društvenih nauka, što je posebno izraženo u Crnoj Gori, u kojoj se još uvijek vode dileme šta obuhvata javna uprava i koji su to njeni segmenti. Multidisciplinarnost ovog pojma predstavlja dodatnu prepreku donošenju egzaktnih teorijskih zaključaka, pa i samog određenja pojma javne uprave, što kandidat istraživački korektno ističe u radu. Zbog upravo navedene kompleksnosti pojma, u radu kandidat polazi od definisanja generalne uloge države u ekonomskoj nauci, ali je izučavao i više različitih teorija koje su se bavile ovim pitanjem, kao i definicija navedenih ključnih pojmova i samog reformskog obuhvata javne uprave. Poseban fokus stavio je na savremene teorije koje se danas primjenjuju, uz kritički osvrt na njih, stoga navodi da je potrebno kombinovati više teorija da bi mogli postići ciljne indikatore odnosno vrijednosti. Kritički osvrt izražen je naročito kod teorije novog javnog menadženta iz razloga što je država specifičan sistem sa kojim nije moguće upravljati kao sa privrednim društvom, što je u osnovi ove teorije.

Kandidat vrlo objektivno i analitički dolazi do zaključka da Crna Gora nije uspjela da smanji izdatke države i snizi učešće javne potrošnje na nivo približan poreskom kapacitetu privrede. Takođe, potvrđuje da poboljšanje sistema javne uprave zahtijeva dugoročnu posvećenost reformi javne uprave uključujući i centralni i lokalni nivo, ali i da je ovaj proces bio u drugom planu u odnosu na pitanje ekonomske tranzicije. Kandidat ovaj stav potvrđuje nakon detaljnog naučno-metodološkog pristupa, obuhvativši ovo pitanje kroz duži vremenski period koji uključuje sveukupan proces tranzicije. Kandidat upućuje da se takav trend nastavlja i do danas, jer se reforma sprovodi više kao političko pitanje (članstvo u EU), sporadično kao mjera za održivost javnih finansija, a nikada kao važno pitanje održivog privrednog razvoja.

Nakon razmatranja prvog istraživačkog pitanja kandidat je dao odgovor na način kojim pokazuje da je reforma javne uprave značajna determinanta privrednog razvoja. Što upućuje na zaključak da je reforma važno ekonomsko pitanje, čak i više nego političko pitanje, iako uticaj politike nije zanemarljiv. Ekonometrijsko istraživanje je pokazalo da reforma javne uprave s pravom nosi epitet „ključne strukturne reforme“, jer pored neekonomskih koristi, daje značajan doprinos privrednom razvoju kroz nekoliko pokazatelja. Dakle, kandidat navodi da reformu treba posmatrati više kao ekonomsko pitanje. Na osnovu kreiranog modela, istraživanje je potvrdilo hipotezu da postoji pozitivna korelacija između reforme javne uprave i privrednog razvoja i da RJU ima značajan uticaj na rast realnog BDP-a i obim trgovine. Sprovedenom analizom, kandidat dolazi do egzaktnih podataka, da povećanje glasa i odgovornosti za jedan

stepen, tokom jedne godine, povezano je u prosjeku, sa 4,45 p.p. rasta BDP-a. Takođe, a kada je u pitanju odnos Trgovina/BDP, procijenjeni model sugerije da je odnos Trgovina /BDP snažno autoregresivan, odnosno važna determinanta Trgovina/BDP u tekućem periodu je odnos Trgovina/BDP u prethodnom periodu. Nakon istraživanja kandidat sugerije da povećanje indeksa ekonomskih sloboda za jedan poen, tokom dvije godine, u prosjeku doprinosi većem odnosu Trgovina/BDP u % za 0,08 p.p. Na kraju, dami EU varijabla je značajna i pozitivna, što sugerije da zemlje koje su u EU u prosjeku imaju bolji odnos TRGOVINA/BDP od zemalja koje nisu članice EU iz Zapadnog Balkana i Turske.

Ovdje predstavljeni rezultati pokazuju da kreatori politike u zemljama Zapadnog Balkana treba da promijene model ekonomskog rasta i da pređu sa rasta generisanog potrošnjom, na onaj model rasta koji će se zasnivati na snažnijoj proizvodnji i izvozu, što kandidat sugerije u radu.

Rezultati, takođe, ukazuju da su građani proaktivniji kada je u pitanju reforma javne uprave od same javne uprave i da nažalost javna uprava vrlo često ne prati potrebe građana. Ovo se potvrđuje i u radu, između ostalog i kroz kvalitativno i kvantitativno istraživanje koje je bilo fokusirano na jedan segment reforme (ali fundamentalan), digitalizaciju i transparentnost. Istraživanja su pokazala da u Crnoj Gori ne postoji dominantno negativan stav po pitanju digitalizacije u Crnoj Gori, ali stiće se utisak da ne postoji dovoljno razumijevanje u javnoj upravi o značaju procesa digitalizacije kod donosioca odluka, kao i dijela zaposlenih po dubini, i uočava se strah od digitalizacije. Sublimirano, istraživanje ukazuje na veliki izazov u procesu digitalizacije, a to je obezbjeđivanje pune posvećenosti javne uprave ovom procesu, za koju se smatra da je izostala u prethodnom periodu. Umjesto da bude pravi primjer i motor digitalizacije u državi, javna uprava je vrlo često kočničar i neko ko prvo unutar sebe ne koristi prednosti digitalizacije. Zapaža se da postoji veliki otpor zaposlenih u javnoj upravi da pređu sa „papirog“ na elektronski način rada, odnosno da sprovedu reformske aktivnosti.

Kandidat je pokazao, na osnovu kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja u oblasti digitalizacije i otvorenih podataka, da, pored odgovornosti, transparentnosti, ekonomskih sloboda, obrazovanja, koji značajno ili djelimično uticu na ekonomski razvoj, veoma važan segment predstavlja i alat (termin koji se dominantno koristio u radu), odnosno digitalizacija svih segemenata privrede, države i društva. Digitalizacija je ključ, prema stavu kandidata, uspjeha i segment u kome Crna Gora može da iskoristi sve svoje potencijale, da nadokadi propuštene šanse i propušteno vrijeme i dostigne naprednije zemlje EU i svijeta. E-uprava bi mogla da obezbijedi doslednu primjenu propisa i njihovo lakše sprovođenje.

Teorijski doprinos istraživanja u razmatranoj disertaciji sastoji se u tome što su njene analize, modeliranje, predlozi i zaključci dali značajan doprinos izučavanju važnih aspekata ekonomske teorije u segmetnu kreiranja javnih politika, kako u oblasti javne uprave, tako i modela privrednog rasta. Ovo je posebno značajno za kreatore javnih politika u Crnoj Gori i državama Zapadnog Balkana, koje su dugi niz godine reformu javne uprave stavljali u drugi plan u odnosu na sve ostale strukturne reforme, a naročito u odnosu na ekonomsku tranziciju i bez ikakvih teorijskih opravdanja ovo pitanje posmatrali kao „nametnuto“ sa strane. U tom smislu sve preporuke koje je kandidat detaljno prikazao i njegovi dodatni teorijski dokazi mogu biti od koristi kao trajna i nesumljiva teorijsko-koncepcijska osnova za buduće formulisanje nacionalne strategije, kako u domenu reforme javne uprave, tako i u domenu planiranja ekonomske politike.

Praktični doprinos disertacije sastoji se u pružanju brojnih mogućnosti za korišćenje predloga, stavova, sugestija, rezultata i zaključaka kandidata, zatim u korektivne i uporedne svrhe za

zvaničnu makroekonomsku politiku u dijelu privrednog razvoja i reforme javne uprave. Kandidat je krajnje jasno i nedvosmisleno dokazao da izgradnja efikasne, transparentne i otvorene javne uprave treba biti važna karika privrednog razvoja Crne Gore.

III OCJENA RADA I PREDLOG KOMISIJE

Polazeći od navedenih ocjena, analiza i konstatacija, članovi Komisije su poslije obavljenih konsultacija zauzeli jedinstven i pozitivan stav u pogledu razmatrane disertacije mr Gorana Jovetića pod nazivom „*Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore*“, i to u pogledu ispunjavanja svih potrebnih naučno-metodoloških uslova i standarda, kao i u pogledu aktuelnosti istraživačke teme, otvaranja mogućnosti za dalja i nova istraživanja i potpunog zadovoljenja svih kriterijuma u pogledu kvaliteta, sadržajnosti, sistematičnosti, konceptijske strukture, argumentovanosti, originalnosti, stilske i jezičke izražajnosti i tehničke opremljenosti. Nadalje, članovi Komisije su stava da disertacija sadrži temeljnu teorijsku i empirijsku analizu problema reforme javne uprave ne samo u Crnoj Gori, nego i šire u regionu Zapadnog Balkana. Korišćenjem relevantne naučne metodologije i opsežne literature, kandidat je uspješno obradio odobrenu temu, koja je od velikog teorijskog i praktičnog značaja za Crnu Goru i ispunio zadati cilj istraživanja. Disertacija predstavlja rezultat originalnog naučnog istraživanja kao i vrijedan doprinos ekonomskoj debati o pitanju efekata reforme javne uprave na privredni razvoj. Zaključci do kojih je kandidat došao zasnovani su na pravilnim teorijskim osnovama, jasni, logički, konzistentni i argumentovani empirijskim rezultatima dobijenim primjenom odgovarajućih metodoloških postupaka i tehnika.

Posmatrajući kroz prizmu ispunjenosti navedenih kriterijuma, članovi Komisije su zaključili da razmatrana doktorska disertacija predstavlja ozbiljan teorijsko-empirijski i naučno-hipotetički istraživački rad koji može da se brani kako u Crnoj Gori, tako i u inostranstvu, jer sadrži dovoljno značajnih, korisnih i kompetentnih analiza izabrane oblasti istraživanja, predloga i preporuka za kreatore i nosioce makroekonomske politike i privrednog razvoja.

Na osnovu svega navedenog, članovi Komisije su jednoglasni u ocjeni da je riječ o originalnom i veoma kvalitetnom naučnom radu, koji sadrži sve potrebne elemente i nema neke bitne i /ili vidljive nedostatke, koji bi na bilo koji način mogli uticati na prezentirane rezultate istraživanja.

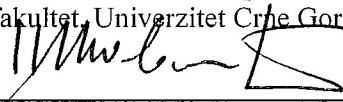
Istovremeno, članovi Komisije smatraju da razmatrana doktorska disertacija mr Gorana Jovetića predstavlja značajan doprinos ekonomskoj nauci, kako u lokalnim, crnogorskim, tako i u regionalnim akademskim prostorima.

Shodno svim gore navedenim ocjenama članovi Komisije sa zadovoljstvom pozitivno ocjenjuje doktorsku disertaciju mr Gorana Jovetića i predlažu Vijeću Ekonomskog fakulteta u Podgorici da prihvati navedeni izvještaj o ocjeni disertacije kandidata mr Gorana Jovetića pod nazivom „*Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore*“ i da predloži Senatu Univerziteta Crne Gore da imenuje Komisiju za odbranu doktorske disertacije, kao i da poslije sprovedene procedure zakaže javnu odbranu.

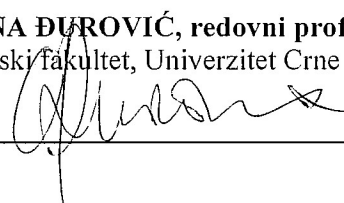
Podgorica, 23. decembar 2022. godine

KOMISIJA ZA OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE:

1. Prof. dr Nikola Milović, redovni profesor,
Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore

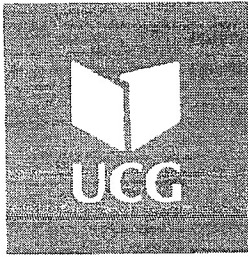
2. Prof. dr GORDANA ĐUROVIĆ, redovni profesor,
Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore

3. Prof. dr POLONCA KOVAČ, redovni profesor,
Fakultet za javnu upravu, Univerzitet u Ljubljani

Polonca Kovač

Digitalno podpisal Polonca Kovač
Datum: 2022.12.20 16:03:57 +01'00'

UNIVERSITY OF CRNA GORA
UNIVERZITET CRNE GORE
adresa / address: Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone: 00382 20 414 245
fax: 00382 20 414 259
mail: cub@ucg.ac.me
web: www.ucg.ac.me

01/6-1-6-332
24.01.2023

UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET
DOKTORSKE STUDIJE
2023

UNIVERZITET CRNE GORE

EKONOMSKI FAKULTET

DOKTORSKE STUDIJE

N/r Gospodinu Željku Vujoševiću

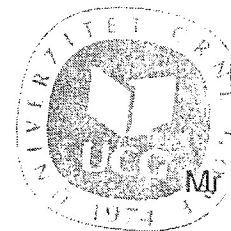
Poštovani gospodine Vujoševiću,

U prilogu ovog akta dostavljamo Vam doktorsku disertaciju mr Gorana Jovetića pod naslovom: „**Reforma javne uprave kao determinanta privrednog razvoja Crne Gore**“, koja je u skladu sa članom 42 stav 3 Pravila doktorskih studija dostavljena Centralnoj univerzitetskoj biblioteci 27. 12. 2022. godine, na uvid i ocjenu javnosti.

Na navedeni rad nije bilo primjedbi javnosti u predviđenom roku od 15 dana.

Molimo Vas da nam u skladu sa Pravilima doktorskih studija, nakon odbrane, dostavite konačnu verziju doktorske disertacije.

S poštovanjem,

DIREKTOR

Mr Bošiljka Cicmil

Pripremila:

Milica Barac *M. Barac*
Administrativna asistentkinja
Tel: 020 414 245
e-mail: cub@ucg.ac.me

Dnevni list
POBJEDA

Elektronska pošta:
desk@pobjeda.me

**Direktor i glavni
i odgovorni urednik:**
DRAŠKO ĐURANOVIĆ

Naziv osnivača:
Društvo sa ograničenom
odgovornošću za proizvodnju,
promet i usluge, export-import
„Nova Pobjeda“ - Podgorica

Sjedište osnivača:
19. decembar br. 5
PIB: 03022480

**Zamjenica izvršnog
direktora:**
MILENA GOLUBOVIĆ

Direktorica marketinga:
ŽELJKA RADULOVIĆ

**REDAKCIJSKI
KOLEGIJUM**

**Zamjenica glavnog i
odgovornog urednika**
**RADMILA USKOKOVIĆ-
IVANOVIĆ**

**Pomoćnici glavnog i
odgovornog urednika**
NENAD ZEČEVIĆ

(politika)
JADRANKA RABRENOVIĆ

(ekonomija)
JELENA MARTINOVIĆ

(društvo)
MARIJA JOVIĆEVIĆ

(nedjeljno izdanje)
Urednici

JOVAN NIKITIVIĆ
(kultura)

MARIJA ŽIŽIĆ
(crna hronika)

DRAGICA ŠAKOVIĆ
(Crnom Gorom)

NIKOLA SEKULIĆ
(hronika Podgorice)

JOVAN TERZIĆ
(Arena)

SLOBODAN ČUKIĆ
(feljton i arhiv)

MARKO MILOŠEVIĆ
(dizajn)

DRAGAN MIJATOVIĆ
(fotografija)

LOGOTIP POBJEDE

**Miloš Milošević i Nikola
Latković (2019), inspiracija
Anton Lukateli (1944)**

PORTAL POBJEDE

Urednica
JOVANA ĐURIŠIĆ

OBJEKTIV

Urednica
**MARIJA IVANOVIĆ
-NIKIČEVIĆ**

KULT

Urednica
TANJA PAVIČEVIĆ

TELEFON:

020/409-520 - redakcija
020/409-536 - marketing
020/202-455 - oglasno

Vlasnička struktura
osnivača medija
„Media NEA“

d.o.o. Podgorica -100 odsto
Tiraž: 3.176

Adresa sjedišta medija:
Ulica 19. decembra broj 5,
Podgorica
PIB 02842777

Broj žiro računa:
560-822-77
Universal Capital Bank

Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom

Broj: 07/22 - 24470

Podgorica, 28.12.2022. godine

Zavod za zapošljavanje Crne Gore, na osnovu člana 3 Pravilnika o postupku i metodologiji za finansiranje grant šema ("Sl. list CG", br. 28/14, 16/16 i 21/19) i Odluke Upravnog odbora, br. 01/22-24462 od 27.12.2022. godine, objavljuje

**POZIV
ZA FINANSIRANJE PROJEKATA
ZAPOŠLJAVANJA LICASA
INVALIDITETOM - GRANT ŠEMA**

Predmet poziva:

Grant šemom dodjeljuju se sredstva Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom za finansiranje projekata, pravnim i fizičkim licima koji doprinose unaprijeđenju profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom.

Izbor projektnih predloga vrši se na način utvrđen Pravilnikom o postupku i metodologiji za finansiranje grant šema ("Sl. list CG", br. 28/14, 16/16 i 21/19).

Sredstva za finansiranje grant šema:

Ukupna indikativna suma za realizaciju predmeta poziva iznosi 1.000.000,00 Eur.

Sredstva za realizaciju predmeta poziva dodjeljuju se shodno pravilima državne pomoći tj. u skladu sa Pravilnikom o listi pravila, Prilogom 7 "Uredbom Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni članova 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći)".

Saglasno navedenoj Uredbi Komisije (EU) pomoć male vrijednosti (de minimis pomoć) po jednom pravnom, odnosno, fizičkom licu ne smije preći iznos od 200.000,00 Eur tokom perioda od tri fiskalne godine.

Podnosioci predloga projekata su u obavezi da dostave ispunjen obrazac izjave za pomoć male vrijednosti (de minimis), koji čini sastavni dio Uputstva za podnosiocje predloga projekata.

NAPOMENA: U slučaju nedovoljnog broja projektnih prijava koje zadovoljavaju kriterijume propisane Pravilnikom o postupku i metodologiji za finansiranje grant šema ("Sl. list CG", br. 28/14 16/16 i 21/19), Zavod zadržava pravo da ne podijeli sva sredstva za realizaciju predmeta javnog poziva.

Cilj poziva: Unaprijeđenje profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom na teritoriji Crne Gore.

Posebni ciljevi poziva:

- Prevencija socijalne isključenosti lica sa invaliditetom;
- Povećanje stručnih i radnih kvalifikacija lica sa invaliditetom, kao i brže uključivanje u radne i društvene procese;
- Povećanje stepena uključenosti žena sa invaliditetom na tržište rada;
- Povećanje stepena uključenosti mladih sa invaliditetom na tržište rada;
- Uspostavljanje partnerstava između poslodavaca i licenciranih organizatora programa obrazovanja odraslih, u aktivnostima koje doprinose povećanju zaposlenosti lica sa invaliditetom;
- Otvaranje novih radnih mjesta za lica sa invaliditetom;
- Podizanje svijesti javnosti, a prije svega poslodavaca, o radnim kapacitetima lica sa invaliditetom, kao i o mogućnostima i benefitima zapošljavanja ovih lica.

Ciljna grupa:

- Lica sa invaliditetom sa evidencije nezaposlenih Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- kojima je status utvrđen propisima iz oblasti obrazovanja;
- kojima je status utvrđen u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju ili o boračko -invalidskoj zaštiti;
- kojima je status utvrđen na osnovu rješenja nadležne komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda.

Očekivani rezultati poziva:

- Uključeno najmanje 160 lica sa invaliditetom u projektima;
- Najmanje 40% uključenih žena sa invaliditetom u projektima;
- Najmanje 5% uključenih mladih sa invaliditetom u projektima;
- Najmanje 90% učesnika projekta uspješno pohađalo programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih;
- Zaposleno u toku trajanja projekata najmanje 60% učesnika;
- Realizovano najmanje 50% projekata koji za rezultat imaju zapošljavanje nakon projekta;

Aktivnosti koje mogu biti finansirane:

- Mjera aktivne politike zapošljavanja - Obrazovanje i osposobljavanje odraslih:
 - Program obrazovanja i osposobljavanje odraslih;
 - Program osposobljavanja za rad kod poslodavca;
 - Program osposobljavanja za samostalan rad;
- Mjere i aktivnosti profesionalne rehabilitacije;
- Prilagođavanje radnog mjesta i uslova rada;
- Otvaranje novih radnih mjesta za lica sa invaliditetom;
- Nabavka opreme i materijala u svrhu otvaranja novih radnih mjesta;
- Otklanjanje barijera pristupu radnom mjestu;
- Zapošljavanje lica sa invaliditetom;
- Aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti javnosti, a prije svega poslodavaca, o mogućnostima i benefitima zapošljavanja lica sa invaliditetom;
- Druge mjere i aktivnosti kojima se omogućava zapošljavanje lica sa invaliditetom.

Pravo učešća:

Pravo učešća imaju pravna i fizička lica koja u okviru svojih konstitutivnih akata ili akata projektnih partnera imaju jasno definisanu aktivnost koju predlažu u projektu.

NAPOMENA: Pravo učešća na ovom javnom pozivu nemaju pravna i fizička lica kojima su dodijeljena sredstva za realizaciju projekata zapošljavanja lica sa invaliditetom po Odluci Upravnog odbora Zavoda, br. 01-16482 od 24.11.2021. godine.

Komisija za ocjenu predloga projekata neće ocjenjivati projektne prijave u kojima su kao podnosioci ili projektni partneri gore navedena pravna i fizička lica.

Lokacija:

Projekti će se sprovesti na teritoriji Crne Gore.

Rok i adresa za podnošenje predloga projekata:

Krajnji rok za predaju predloga projekata je **10.02.2023. godine, u 15 časova.**

Adresa: Bulevar Revolucije br 5, 81000 Podgorica.

Informacije: Sastavni dio poziva je Uputstvo za podnosiocje predloga projekata, dostupno na adresi: <http://www.zzcq.me>

Poslovni broj: I.br.2746/16

Javni izvršitelj Maja Ajković iz Nikšića, Ul. Novice Cerovića bb, u pravnoj stvari izvršnog povjerioca OTP Debt Collection doo Podgorica, ul. Studentska bb, zgrada Bemax, III sprat, protiv izvršnog dužnika Lalatović Bora iz Nikšića, Vuka Mićunovića br.42, radi naplate novčanog potraživanja, vr.sp. 20.957,33 eura, na osnovu izvršne isprave - Ugovora o hipoteci ovjerenog kod Osnovnog suda u Nikšiću pod brojem O.v.br.11660/2008 dana 19.08.2008.godine, dana 27.12.2022.godine, u smislu člana 45 ZIO-a, donio je odluku o

DOSTAVLJANJU JAVNIM OBJAVLJIVANJEM

Izvršnom dužniku Lalatović Boru iz Nikšića, Vuka Mićunovića br.42, vrši se dostavljanje Zapisnika o L prodaji nepokretnosti izvršnog dužnika od 27.12.2022.godine i Zaključka o LI prodaji nepokretnosti I.br.2746/16 od 27.12.2022.godine.

Izvršni dužnik Lalatović Boro iz Nikšića se može obratiti javnom izvršitelju Maji Ajković na adresu Ul. Novice Cerovića bb u Nikšiću i to u roku od 5 dana od dana posljednjeg objavljivanja oglasa, radi podizanja Zapisnika o L prodaji nepokretnosti izvršnog dužnika od 27.12.2022.godine i Zaključka o LI prodaji nepokretnosti I.br.2746/16 od 27.12.2022.godine. Upozorava se izvršni dužnik Lalatović Boro iz Nikšića da se ovakav način dostave smatra urednim i da će negativne posljedice koje mogu nastati ovakvim načinom dostavljanja snositi sama stranka, odnosno izvršni dužnik.

Dostavljanje se smatra izvršenim nakon isteka roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda, ukoliko je prethodno izvršeno dostavljanje u dnevnom štampanom mediju. Nikšić, 27.12.2022. godine.

JAVNI IZVRŠITELJ
Maja Ajković

Univerzitet Crne Gore
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

OBAVJEŠTENJE

Doktorska disertacija doktoranda MR GORANA JOVETIĆA, pod naslovom „REFORMA JAVNE UPRAVE KAO DETERMINANTA PRIVREDNOG RAZVOJA CRNE GORE“ i izvještaj o ocjeni doktorske disertacije stavljaju se na uvid javnosti.

Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije podnijela je Komisija, u sastavu: -Dr Gordana Đurović, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, mentor,

-Dr Nikola Milović, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, član.

-Dr Polonica Kovač, redovna profesorica Fakulteta za upravu Univerziteta u Ljubljani, član,

Pregled doktorske disertacije i izvještaja se može izvršiti u roku od 15 dana od dana objavljivanja ovog obavještenja, u Centralnoj univerzitetskoj biblioteci i Biblioteci Ekonomskog fakulteta.

Iv.br.1479/2022

JAVNI IZVRŠITELJ Ivan Sekulić, sa službenim sjedištem u Bijelom Polju, ul.3.janara, ulaz A/1, u predmetu izvršenja po predlogu izvršnog povjerioca ERSTE BANK AD PODGORICA, ul.Arsenija Boljevića br.2a, Podgorica, PIB: 02351242, koga zastupa punomoćnik Vanja Mugoša, advokat iz Podgorice, protiv izvršnog dužnika Azre Čoković iz Bijelog Polja, Kulina bb, (posljednja poznata adresa Gornji dio grada br.18, Bijelo Polje), radi naplate novčanog potraživanja, dana 27.12.2022.godine, shodno čl.45 ZIO-a

JAVNO OBJAVLJUJE

da je kod ovog javnog izvršitelja u toku izvršni postupak po predlogu izvršnog povjerioca ERSTE BANK AD PODGORICA protiv izvršnog dužnika Azre Čoković iz Bijelog Polja, na osnovu vjerodostojne isprave - obračuna kamata sa dokazima o osnovu dospjelosti i visini potraživanja sa stanjem duga na dan 25.10.2022.godine, radi naplate novčanog potraživanja. U predmetu izvršenja Iv.br.1479/2022 javni izvršitelj Ivan Sekulić iz Bijelog Polja, nije mogao da izvrši uredno dostavljanje pismena izvršnom dužniku Azri Čoković - Rješenje o izvršenju Iv.br.1479/2022 od 28.10.2022.godine.

S' tim u vezi potrebno je da se izvršni dužnik Azra Čoković u roku od tri dana obrati ovom javnom izvršitelju radi preuzimanja pismena, u suprotnom dostavljanje se vrši javnim objavljivanjem, a smatra se izvršenim nakon isteka roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda, ukoliko je prethodno izvršeno objavljivanje u dnevnom štampanom mediju. Ovakav način objavljivanja smatra se urednom dostavom i negativne posljedice koje mogu nastati snosiće izvršni dužnik.

U Bijelom Polju,
Dana 27.12.2022.godine

Javni izvršitelj
Ivan Sekulić

Na osnovu člana 53. stav 1. i člana 30. Statuta Cemex Montenegro AD Podgorica, Odbor direktora je na sjednici održanoj dana 27.12.2022. godine, donio

**ODLUKU
o sazivanju vanredne Skupštine akcionara
CEMEX MONTENEGRO AD Podgorica**

Na osnovu odredaba Zakona o privrednim društvima ("Službeni list Crne Gore", br. 065/20 od 03.07.2020) i člana 20. Statuta CEMEX MONTENEGRO AD Podgorica

saziva se

**SKUPŠTINA AKCIONARA
CEMEX MONTENEGRO AD Podgorica**

Za dan 30.1.2023. godine sa početkom u 12 h
u KIC Budo Tomović,
Ul. Vaka Djurovića bb, Podgorica

sa slijedećim

DNEVNIM REDOM

1.Promjena sjedišta Društva i izmjene Statuta u tom pogledu

Akcionari mogu izvršiti uvid u materijale i predloge odluka koje će se razmatrati na skupštini akcionara, u poslovnoj zgradi Društva u Podgorici, TC Palada, Ul. Serdara Jola Piletića bb.

Akcionari ili njihovi punomoćnici koji namjeravaju da prisustvuju Skupštini akcionara dužni su da se prijave Sekretaru društva najkasnije 2 sata prije održavanja Skupštine radi identifikacije i evidencije. Punomoćja moraju biti ovjerena u skladu sa zakonom.

Sve dodatne informacije u vezi Skupštine akcionara mogu se dobiti na tel: 020 238 419.

ODBOR DIREKTORA
Predsjednik
Joško Težulac

Prof. dr GORDANA ĐUROVIĆ

Redovni profesor Univerziteta Crne Gore i član Odbora za ekonomske nauke CANU
Datum rođenja: 2.3.1964. Novi Kneževac, Vojvodina, Srbija
Email: gordana@t-com.me

Angažovanje na predmetima:

- **PRIVREDNI RAZVOJ**
- **REGIONALNA EKONOMIJA**
- **EKOLOŠKA EKONOMIJA**
- **CRNA GORA I EVROPSKA UNIJA (EX. POLITIKA PROŠIRENJA EU, FPN)**
- **MEĐUNARODNI EKONOMSKI ODNOSI (FPN)**
- **MAKROEKONOMIJA (Doktorske studije, Ekonomski fakultet)**

Obrazovanje:

- Srednja ekonomska škola (1982), Herceg-Novi (diploma Luča)
- Ekonomski fakultet (1986), Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu;
- Posdiplomske studije, Smjer makroekonomska politika (1991), Ekonomski fakultet, Podgorica, Magistarski rad: „Jugoslavija u prizmi promjena u savremenim ekonomskim sistemima svijeta sa posebnim osvrtom na evropske zemlje“, [COBISS.CG-ID [533517](#)]
- Doktorat (1994): Planiranje privrednog razvoja u uslovima tržišne transformacije“, Ekonomski fakultet, Podgorica <http://phaidra.cis.ac.me/o:641>. [COBISS.CG-ID [6472205](#)]
- July 1997, kurs inovacije znanja za nastavnike u oblasti održivog razvoja: Summer University: "Economics and Ecological Ethics", CEU, Budapest, Hungary;
- March 2000, kurs inovacije znanja za nastavnike u oblasti održivog razvoja, Curriculum Resource Centre: "Sustainable development - revising course syllabus"; CEU, Budapest, Hungary;
- January 2002, Canter for Innovation Policy Research and Education for CEE, (CIPRE), Budapest & American Association for Advancement in Science, (AAAS), USA; "The Role of National Governments in Policy Making in The Age of Globalisation and Rationalisation", Budapest, Hungary;

Kretanje u akademskoj karijeri:

- 01.09.1990, Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet, Asistent-privravnik na predmetu: Teorija i planiranje privrednog razvoja
- 27.01.1993., Asistent na predmetu: Teorija i planiranje privrednog razvoja
- 28.09.1995., Docent na predmetu: Teorija i planiranje privrednog razvoja
- 28.03. 2001., Vanredni profesor na predmetu Privredni razvoj
- Od 26.10. 2006.godine - Redovni profesor na predmetima: Privredni razvoj, Međunarodni ekonomski odnosi, Ekološka ekonomija i Regionalna ekonomija

Radni angažmani

- 1987-1988, Sekretarijat za privredu Republike Crne Gore, pripravnik
- Od 1.09.1990, Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet
- u Savjetu Ekonomskog fakulteta (1990-1994)
- u Kreativnom jezgru za implementaciju PMB studija (1995)
- Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Podgorici (1995), sekretar Uređivačkog odbora;
- Izabrana djela prof dr Rista Vukčevića, CID, Podgorica, 1995 - jedan od priređivača; ISBN 86-80133-02-7. [COBISS.CG-ID [3268112](#)];
- Direktor IDEI - Prodekan za naučno-istraživački rad na Ekonomskom fakultetu (1998-2000);
- Jedan od osnivača NVO Makromenadžment centar Podgorica (2000) i NVO Crnogorska panevropska unija (2016)

- Član Ekspertskog tima Skupštine RCG za pregovore o kreiranju Ustavne povelje, 2002;
 - Član Savjeta za ustavna pitanja Skupštine RCG, 2003;
 - Šef Katedre za ekonomsku politiku na Ekonomskom fakultetu (2003);
 - Rukovodilac smjera „Evropske ekonomske integracije“ na posdiplomskim studijama i predavač na predmetima „Ekonomija EU“ i „Politika proširenja“ (2006 -); predavač na predmetu „Politika proširenja EU“ na posdiplomskim studijama Fakulteta političkih nauka (2007 -); Predavač na doktorskim studijama (Makroekonomija);
 - Ministar za ekonomske odnose sa inostranstvom i evropske integracije u Vladi Crne Gore (15.2.2004. - 9.11.2006)
 - Potpredsjednik Vlade Crne Gore za evropske integracije (10.11.2006. – 9.6.2009)
 - Ministar za evropske integracije u Vladi Crne Gore (10.6.2009. – 29.12.2010.)
 - Tokom mandata u Vladi Crne Gore:
 - Glavni pregovarač za pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU (2005-2007), potpisan SSP, [COBISS.RS-ID [12288528](#)]
 - Glavni pregovarač za pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (2004-2010), završeni multilateralni pregovori i 10 bilateralnih pregovora,
 - Ministar resorno nadležan za pregovore CEFTA 2006, do njihovog parafiranja novembra 2006.g.;
 - Nacionalni koordinator za IPA fondove (NIPAC, 2008-2010),
 - Predsjednik Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (2007-2010),
 - Šef radnih grupa za pripremu više zakonskih propisa (spoljna trgovina, slobodne zone, strane direktne investicije, konkurencija) i povezanih podzakonskih akata,
 - Koordinator pripreme prvog Nacionalnog programa pristupanja Crne Gore EU 2008-2012, [COBISS.CG-ID [13360912](#)]
 - Koordinator i koautor pripreme Strategije privlačenja stranih direktnih investicija (2006) i Strategije podsticanja izvoza (2006);
 - **Vodeći ekspert za pripremu tri razvojne strategije Crne Gore:**
 - Strategija regionalnog razvoja (2000), i input za Strategiju regionalnog razvoja Crne Gore (2022-2027)
 - Strategija razvoja i redukcije siromaštva (2003) i
 - Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore 2030 (2016);
 - Član HERE tima za Crnu Goru, High Education Reform Expert for EACEA (2014-2017)
 - U [međunarodnom uređivačkom odboru](#) časopisa „Ekonomske ideje i praksa“, Ekonomski fakultet, Univerziteta u Beogradu
 - Član Savjeta za naučno-istraživačku djelatnost (2017- 2020)
 - Član Odbora za ekonomske nauke **CANU**
 - **Evaluator H2020 projekata** za EC – Reasearch Executive Agency, ekspert za oblast međunarodne trgovine (2017-2021)
- **Dobitnik priznanja Univerziteta Crne Gore** za postignute rezultate i doprinose razvoju naučno-istraživačkog, umjetničkog i stručnog rada na Ekonomskom fakultetu u **2018.** godini
 - Dobitnik studentske nagrade **“Najdraži profesor”** za 2003. godinu, Ekonomski fakultet, UCG;

Gostujuća predavanja:

- Djurovic G., „**The EU and the Western Balkans in 2009: Troublemakers and Boring Countries**“, public lecture, London School of Economics, London, UK, 25 February 2009;
- Djurovic G., „**Montenegro after the Commission’s Opinion**“, Policy Briefing, European Policy Centre, Brussels, 7 December 2010;
- Djurovic G. „**Montenegro Country profile: the progress of economic integration to the European Union**“, School of Business, Jiangnan University, Wuxi City, China; 25 September 2014;
- Djurovic G. „**Political and economic aspects of the Western Balkans European integration process: case study Montenegro**“, Fakultet za društvene vede, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija, 23 May 2015;

Ostali angažmani

- predsjednik i osnivač NVO „Makromanagement centre“ (2000-2004);
- jedan od osnivača i predsjednik NVO „Crnogorska panevropska unija“ (2016-), članice Međunarodne panevropske unije
- član Predsjedništva Međunarodne panevropske unije (2020 -);
- član Udruženja ekonomista Crne Gore

Naučno-istraživačka djelatnost

1. Knjige

na engleskom jeziku (ili dvojezično):

1. Djurovic G., Boskovic P., Stankovic J. (2002) „**Alternativni razvoj koncepti privrede Crne Gore/Alternative Development Concepts of Economy of Montenegro**“, Ekonomski fakultet, Makromenadžment centar, Podgorica, 2002, 72 strane, dvojezično, ISBN 86-80133-33-2. [COBISS.CG-ID [1958413](#)];
2. Đurović, Gordana, Radović, Milivoje, Bošković, Predrag (2002).. **The analysis of employment law implementaiton – Employment Law on the Republic of Montenegro / Analiza implementacije reformskih zakona u Crnoj Gori : Zakon o zapošljavanju**. Podgorica: Akcija: Ekonomski fakultet, Makromenadžment centar, 2002. 44 str., tabele, graf. prikazi. ISBN 86-80133-25-6. [COBISS.CG-ID [5559312](#)];
3. Crna Gora u XXI stoljeću - u eri kompetitivnosti (2010). / urednik Momir Đurović, stručna monografija, autori priloga: Burić Mihailo, Đurović Gordana, Mirković Jovan, Tomović Šundić Sonja, Šuković Mijat, Akademik, Vlahović Petar, Akademik, Vujošević Ilija, Vukotić Perko, Vukotić Veselin, Dio: Sinteza podprojekta: Integracija u Evropske i Evroatlanske strukture“/ **"Synthesis of the subproject: Integration into the European and Euro-Atlantic Structures"** in Montenegro in the XXI Century - in the Era of Competitiveness, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, CANU, Special editions, 2010 , Volume 73, Issue 1, Oct. 2010, Page(s) 107-128; (on English); [COBISS.CG-ID [16465680](#)];
4. Djurovic Gordana, Stojanović Blazenka (2016).. **The Optimization of Public Administration in the Western Balkan region**, Regional School for Public Administration, ReSPA, Danilovgrad, Montenegro, 2016, ISBN 978-9940-37-012-1; [COBISS.CG-ID [31649296](#)];
5. Djurovic Gordana, Muhadinovic Milica, Djurovic Vasilije, Bojaj Martin (2018). **"Agenda 2030: measuring progress in the Montenegro's national strategy for sustainable development"**, chapter in Book *"Statistics"*, edited by Turkment Goksel, InTechOpen, UK, 2018, ISBN: 978-953-51-6185-1;
6. Djurovic Gordana (2020). **EU Technical Assistance to the Western Balkans**, Chapter in the book: *European Union and the Western Balkans*, (ed. Qorraj G. and Hashi I.), [ToKnow Press](#), International Academic Publisher, Bangkok, Celje, Lublin, ISBN 978-83-65020-33-8;
7. Djurovic, Gordana and Bojaj, M. Martin (2020). **The quality of economic governance and its impact on the growth of Western Balkans countries**. Chapter in the book: *Linear and Non - Linear Financial Econometrics - Theory and Practice* (Edited by Mehmet Terzioğlu, Co-editor Gordana Djurovic); [InTechOpen](#); Print ISBN 978-1-83962-486-5, 2021.; [DOI: 10.5772/intechopen.91731](#);
8. Djurovic Gordana at all. (2022). **Regional economic cooperation in V4 and WB6: sharing experience and knowledge in the context of Common Regional Market and post-COVID recovery** (editor), e-book, Montenegrin Pan-European Union, Podgorica, ISBN 978-9940-8846-0-4; COBISS.CG-ID 22434820;

na crnogorskom jeziku:

1. "Privreda Crne Gore u tranziciji" (grupa autora, red. Mr Lalić M.), Djurović G., dio **"Planiranje i razvojna politika u uslovima tranzicije sistema"**, Agencija Crne Gore za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja, Podgorica, 1995; 338.246.025.88(497.16)(082); [COBISS.CG-ID [45533698](#)];

2. Cvetanović Slobodan, Djurović Gordana, «**Privredni razvoj**», Ekonomski fakultet, Podgorica, 1996 (UDK.330.34(075.8), ISBN 86-80133-07-8 (univerzitetški udžbenik); [COBISS.CG-ID [513106401](#)]
3. "**Regionalni razvoj Crne Gore**", grupa autora, /Djurović G, rukovodilac istraživanja, autor priloga i priredjivač/, Republički sekretarijat za razvoj, Podgorica, 2000;
4. Đurović, Gordana, radović, Milivoje, Bošković, Predrag. **Analiza implementacije reformskih zakona u Crnoj Gori : Zakon o zapošljavanju**. Podgorica: Akcija: Ekonomski fakultet, Makromenađžment centar, 2002. 44 str., tabele, graf. prikazi. ISBN 86-80133-25-6. [COBISS.CG-ID [5559312](#)];
5. "Crna Gora – opšta monografija" (član Uredjivačkog odbora i autor priloga), G. Djurović: prilozi: "**Privredni razvitak Crne Gore**", "**Energetika**" i "**Crna Gora - ekologija i razvoj**", Narodna knjiga, Beograd, 2003, /ISBN 86-331-0751-1, [COBISS.SR-ID 104621324](#)/, (str.305-312 i str. 335-339) ;
6. Djurović Gordana (autor, urednik, autor dodatnog teksta), Čehulić-Vukadinović Lidija, Tahirović Mehmedin, Jaćimović Danijela, Milović Nikola, "**Crna Gora u XXI stoljeću – u eri kompetitivnosti: Integracija u evropske i evroatlanske strukture**", (posebna izdanja, knj.73, sv.4), Podgorica: Crnogorska akademija nauka I umjetnosti, CANU, 2010, 420 str; graf. prikazi, tabele. ISBN 978-86-7215-247-0. [COBISS.CG-ID [16223760](#)]
7. Grupa autora (G.Djurovic red. i autor više priloga), „**Evropska unija**“, udžbenik za 8. ili 9. razred devetogodišnje osnovne škole, izborni predmet, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010 (ISBN 978-86-303-1432-2) [COBISS.CG-ID [15174928](#)];
8. Grupa autora (G.Djurovic red.), „**Evropska unija - priručnik za nastavnike**“, za osmi ili deveti razred devetogodišnje osnovne škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010, ISBN 978-86-303-1438-4 [COBISS.CG-ID [15346704](#)];
9. Grupa autora (Djurović G., red. i autor više priloga), „**Evropske integracije**“, udžbenik za 3. i 4. razred srednje škole, izborni predmet, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010 (ISBN 978-86-303-1444-5), [COBISS.CG-ID [15644176](#)];
10. Grupa autora (G.Djurovic red.), „**Evropske integracije – priručnik za nastavnike**“, udžbenik za 3. i 4. razred srednje škole, izborni predmet, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010 (ISBN 978-86-303-1443-8), [COBISS.CG-ID [15645200](#)];
11. Đurovic Gordana, **Evropska unija i Crna Gora: ciljevi ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije**. Podgorica: Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet, 2012, 365 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-86-80133-57-7. [COBISS.CG-ID [20040464](#)];
12. Đurović Gordana, **Evropska unija i Crna Gora: politika proširenja**, Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet, Podgorica, 569 str., ilustr. ISBN 978-86-80133-60-7. [COBISS.CG-ID [21068816](#)];
13. Đurovic Gordana, **Evropska unija i Crna Gora**, naučna monografija, EU info centre, Podgorica, Januar 2016, ISBN 978-9940-9725-0-9 (130 str); [COBISS.CG-ID [28875024](#)];
14. Đurovic Gordana, **Evropska unija i Crna Gora: proces pristupanja**, EU info centre, Podgorica, XII 2017; tabele, graf. prikazi. ISBN 978-9940-9725-1-6. [COBISS.CG-ID [34138384](#)];
15. Djurovic Gordana, Mišćević Tanja & Igor Vidaček (2020), **Usporedna analiza iskustava saradnje civilnog sektora i državnih institucija i tijela u procesu evropske integracije u Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji**, CEDEM, Podgorica, 2020 (ISBN 978-86-85803-30-7; COBISS.CG-ID 40348688);

2. Radovi objavljeni u časopisima

Radovi u međunarodnim časopisima

1. Djurovic Gordana (2022). **Regional economic integration of the Western Balkans: from the CEFTA 2006 towards the EU single market**, *Diplomacy Journal*, Issue 28, Bulgarian Diplomatic Institute, Sophia, Bulgaria, July 2022;
2. Djurovic Gordana (2022). **War in Ukraine and implications for Montenegro's EU Membership**, ACM Briefs, April 2022, Atlantic Council of Montenegro; (<https://ascg.me/en/publications/>);
3. Zarkovic M., Cetkovic J., Redzepagic S., Djurovic G., Vujadinovic R., Zivkovic A. (2022), **Economic Growth Determinants in New and Old EU Countries with Focus on Construction**, in *Technological and Economic Development of Economy*, ISSN: 2029-4913 / eISSN: 2029-4921, paper in press, <https://doi.org/10.3846/tede.2022.17598>, [SSCI indexed](#);
4. Muhadinovic M., Djurovic G., Bojaj M. Martin (2021). **Forecasting Greenhouse Gas Emissions and Sustainable Growth in Montenegro: A SVAR Approach**, *Polish Journal of Environmental Studies*, Volume 2021; ([online first](#) on June 2021, scheduled for Issue 5/2021 vol. 30), [SSCI indexed](#);

5. Cetkovic J., Lakic S., Zarkovic M., Djurovic G., Vujadinovic R.(2021), **Application of Economic Analysis of Air Pollution Reduction Measures**, *Polish Journal of Environmental Studies*, Volume 2021; 30(1): 571–583; DOI: <https://doi.org/10.15244/pjoes/122230>; [SSCI indexed](#);
6. Đurović Gordana (2020). **Od Šumanove deklaracije do savremene Unije: integracioni put Crne Gore**, *Istorijski zapisi*, Godina XCIII, br. 1-2/2020, Istorijski institut Univerziteta Crne Gore, Podgorica, UDK 327(497.16):061.1EU (Eng. translation: On the Occasion of Seventy Years of European Integration: from the Schuman Declaration to the Contemporary Union: the Integration Path of Montenegro); Available at: <https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog/21704/objava/101835/fajlovi/zapisi%2012.%202020.pdf>;
7. Djurovic G., Lajh D. (2020). **Relationship with the European Union: Slovenia and Montenegro Compared**, *Politics in Central Europe, The Journal of Central European Political Science Association*, 16(3), Dec.2020, ISSN 1801-3422, DOI:10.2478/pce-2020-0030, De Gruyter Open access publish, Scopus database, https://www.politicsincentraleurope.eu/documents/file/PCE_2020_3_16.pdf, [Scopus](#);
8. Djurovic G., Djurovic V., Bojaj B.M. (2020), **Macroeconomic Effects of COVID-19 in Montenegro: A Bayesian VARX Approach**, *Financial Innovation* 6, 40 (2020). <https://doi.org/10.1186/s40854-020-00207-z>, A Springer OA Journal, [SSCI indexed](#);
9. Bojaj M. Martin, Djurovic Gordana (2020), **Forecasting of inflation: A Combination Approach**, *Engineering Economics*, Vol. 31(2): 145-144, DOI: <https://doi.org/10.5755/j01.ee.31.2.24609>, [SSCI indexed](#);
10. Galli Alessandro, Djurovic Gordana, Hanscom Laurel and Knezevic Jelena (2018). **Think Globally, Act Locally: implementing the Sustainable Development Goals in Montenegro**, *Environmental Science and Policy*, Volume 84, June 2018, Pages 159–169, DOI [10.1016/j.envsci.2018.03.012](https://doi.org/10.1016/j.envsci.2018.03.012); [SCI Expanded](#);
11. Wu Feng and Djurovic Gordana (2018). **"3I Index: A New Method to Examine the Competitiveness of Countries"** International Publication Productivity in the Communication Field (1996–2014)", *Malaysian Journal of Library & Information Science*, Vol. 23, No. 1, April 2018, ISSN 1394-6234, DOI: [10.22452/mjils.vol23no1.6](https://doi.org/10.22452/mjils.vol23no1.6) (accepted for publication in January 2018, will be published in April 2018), [SSCI indexed](#);
12. Djurovic G., Cetkovic J., Djurovic V., Jablan N. (2018). **"Paris Agreement and Montenegro's INDC: assessing the environmental, social and economic impacts of selected investment"**, *Polish Journal of Environmental Studies*, Volume 26, No.3, 2018; ISBN 1230-1485 DOI: [10.15244/pjoes/76308](https://doi.org/10.15244/pjoes/76308), [SCI Expanded indexed](#);
13. Djurovic G., Bigovic M., Milovic N.(2017). **„Support for Further Enlargement of the EU: Statistical Analysis of Regional Differences“**, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, London, Volume 19, Issue 3, 2017, DOI:[10.1080/19448953.2017.1267394](https://doi.org/10.1080/19448953.2017.1267394), [SSCI indexed](#);
14. Djurovic Gordana, Bulatovic Branko (2014). **„Proposal for the EU CAP compliant agricultural budgeting model in Montenegro“**, *Agricultural Economic*, No. 60, Czech Academy of Agricultural Sciences, Prague, 2014 (10): 479–487; DOI: [10.17221/165/2013-AGRICECON](https://doi.org/10.17221/165/2013-AGRICECON) ; [SSCI and SCI Expanded indexed journal](#);
15. Jianhua Wang, Li Qingying and Gordana Djurovic (2015). **"Management of agricultural production cultivation based on science and technology demand evolution and policy advice: taking farmers of Jiangsu Province for examples"**, *Guizhou Social Sciences Magazine*, Vol. 302, No.2, February 2015; ISSN: 1002-6924, CN: 52-1005/C), DOI:[10.13713/j.cnki.cssci.2015.02.025](https://doi.org/10.13713/j.cnki.cssci.2015.02.025), (published on Chinese language, 基于科技需求演化的农业生产经营主体培育与政策建议—以江苏地区农户为例); [Chinese SSCI indexed](#);
16. Djurovic G. and Radovic M., **"Lobbying for a faster integration track for the western Balkans region"**, "The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER), Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Special Issues – A selection of 17 Years of SEER, 2016, ISBN 978-3-8487-3075-9 (Print), ISBN 978-3-8452-7218-4 (ePDF), pp. 183-195;
17. Djurovic Gordana, Chang Jia-Hui, Wu Feng, **"Raising Competitiveness and Economic Cooperation Through Bilateral Research Mobility Projects: China and Montenegro"**, *Journal of Jiangnan University - Humanities & Social Sciences edition*, Vol. 14, No. 2, Mar. 2015, Wuxi, China, ISSN 1671-6973, CN 32-1665/C; DOI:1671-6973(2015)02-0079-07 (published on Chinese language; "中国与黑山两国经贸和农业合作回顾与前瞻");

18. Boštjan Udovič, Djurović Gordana , „Izkušnje Slovenije na poti v evroatlantske povezave: **zglede, ki naj jim Črna Gora sledi, in napake, ki naj jih ne ponovi**”, IB Revija, št.2, let. XLIX, 2015, UMAR; Ljubljana, UDK: 330.34, ISSN 1318-2803;
19. Djurovic Gordana, Bulatovic Branko, „**Product support estimate (PSE) for the beef meat production in Montenegro**“, *Industrija*, Vol 42, No.2, Economic Institute, Belgrade, 2014; 35-56;
20. Djurovic Gordana, Milica Muhadinović, „**European Integration Priorities from the EC Perspective: towards a New Methodology of Comparative Analysis**”, Yearbook Šipan [2015](#), Vol. XIV, No.1, The Atlantic Council of Croatia, Centre for International Studies, Zagreb, 2016, ISSN 1846-4149; 45-55;
21. Djurovic Gordana, Jacimovic Danijela, "**From Stabilisation and Association Process to Full Membership of Western Balkans Countries - Case Study Montenegro**" *International Journal of Information Systems and Social Change*, IJISSC, Volume 5, Issue 3, July-September 2014; 12-28;
22. Djurovic Gordana, "**Towards NATO and the EU Membership: fulfilment of political criteria**", Yearbook Šipan [2013](#), The Atlantic Council of Croatia, Centre for International Studies, Zagreb, 2014; ISSN 1846 - 4149; 85-101;
23. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, "**Fulfilling the Goals of Europe 2020 Strategy in the Context of Competitiveness Growth**", "Economic themes", Vol. 4/2013 , University of Nis, Faculty of Economics, Nis, Serbia (695-712); ISSN 0353-8648 (Print), ISSN: 2217-3668 (Online);
24. Djurovic Gordana, Jacimovic Danijela, "**Montenegro's Integration Perspective in a Time of Crisis**," *GSTF Journal on Business Review*, Volume 2, Issue 2, June 2012, Page(s) 120-127;
25. Djurovic G., Jacimovic D., „**Implementation of the Acquis as the most important part in further integration phases of Montenegro**“, Croatian International Relations Review, Vol. XVII, No.62/63, January/June 2011, Institute for International Relations, Zagreb, Croatia;
26. Djurovic G., "**Case of Montenegro: Is WTO membership precondition for opening of EU accession negotiations with Western Balkans countries?**", "European Perspectives – Journal on European Perspectives of the Western Balkans", Centre for European Perspective, Slovenia, Vol.2, No.1, April 2010, ISSN 1855-7694; p. 17-36; UDK:327(4);
27. Djurovic G., „**Have the problems encountered by Bulgaria and Romania had any influence on the accession policies of the Western Balkan EU candidates?**", "Europe's World", 7.12.2010, Brussels; Community post;
28. Djurovic G. and Radovic M., "**Lobbying for a faster integration track for the western Balkans region**", "The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER), Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Vol. 2, 2010, ISSN 1435-2869, p. 217-226;
29. Djurovic G., "**The new framework for Enlargement policy and European perspectives of Montenegro**", "The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER), Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Vol.3, 2005, ISSN 1435-2869, p. 95-109;
30. Djurovic G., Radović M., Bošković P., "**Montenegrin Labour Market and New Law on Employment**", in "The South-East Europe Review for Labour and Social Affairs" (SEER), Europe Trade Union Institute, Düsseldorf, Vol. 2, 2003, ISSN 1435-2869, p. 59-73, [COBISS.CG-ID [4900109](#)]
31. Đurović, Gordana, Radović, Milivoje, Bošković, Predrag. **Unemployment and labour market in Montenegro**. *Facta Universitatis. Series, Economics and Organization*, ISSN 0354-4699, UDC 331.56(497.16) 331.52(497.16), 2002, vol. 1, no. 10, str. 75-83, graf. prikazi, tabele. [COBISS.CG-ID [4899085](#)]
32. Djurovic Gordana, Vasovic Zorica, "**Montenegro Regional Development**", "Mondonews", Notiziario del Centro Estero del Piemonte, Cammera di Commercio, Vol. X-XI, Torino, Italy, 2000;
33. Djurović G., Radović M., Bošković P.: "**Tržište rada i politika zapošljavanja – prilog Strategiji razvoja i redukciji siromaštva u Crnoj Gori**", "Preduzetnička ekonomija" Vol. 3, Postdiplomske studije, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore, ISSN 1451-6659, str. 108-125, Podgorica, Decembar 2003;
34. Djurovic G., "**European Messages from Montenegro**", Yearbook Šipan 2004, Atlantsko vijeće Hrvatske, Zagreb, 2005 /ISSN 13346776/, p. 79-86;
35. Djurovic G., "**Fulfilment of political criteria as one of the preconditions on Montenegrin path towards NATO and the EU**", Yearbook Šipan 2010 (Ed. Lidija Čehulić-Vukadinović), International Summer School Šipan, Zagreb, 2011, p.; ISSN 1846-4149;
36. Djurovic G., "**Montenegro in the expectation of the status of a NATO membership candidate**", Yearbook Šipan 2009 (Ed. Lidija Čehulić-Vukadinović), International Summer School Šipan, Zagreb, 2010, p. 58-74; ISSN 1846-4149;

37. Djurovic G., **"WTO: Unclear rules of the accession process are major obstacles"**, "Perspective", Vol. 31, Magazine of the American Chamber of Commerce in Serbia, October 2010, Beograd, ISSN 1452-6085;
38. Djurovic G., **"Montenegro's Strategic Priorities on the Path to Euro-Atlantic Integration"**, "Connections", The Quarterly Journal, Vol IX, No 1, Winter 2009, Partnership for Peace Consortium of Defense Academies and Security Studies Institutes, Marshall Center, Germany, ISSN 1812-1098; p.93-112;
39. Djurovic G., **"20 Years - The Convention on the Rights of the Child"**, The electronic series "Perspectives" on the Convention on the Rights of the Child, UNICEF, 2009; http://www.unicef.org/rightsite/364_369.htm
40. Djurovic Gordana, **"Foreign investment for an Increased Dynamics"**, "Business Policy", July-August, 1996, Beograd, (UDC 336.648:332.012.32);

Radovi objavljeni u domaćim časopisima

41. Đurovic G., **"Prioritet proizvodnji"**, "Ekonomist" br. 3-4/93, Beograd, 1993;
42. Đurovic G., **"Neki problemi razvojne politike i strukturnog prilagođavanja privrede Crne Gore"**, "Ekonomist", br. 1/2, Beograd, 1995;
43. Đurović G., **"Privreda Crne Gore - prioritetni programi razvoja u funkciji strukturnog prilagođavanja"**, "Ekonomika", br.7-8, Beograd, 1995;
44. Lojpur A., Đurović G., **"Transformacija privrede i ekonomska politika - jedna jednačina sa dvije nepoznate"**, "Ekonomist", br.4/95, Beograd;
45. Lojpur A., Đurović G., **"Transformacija privrede i ekonomska politika - jedna jednačina sa dvije nepoznate"**, "Poslovna politika", Beograd, decembar 1995;
46. Đurovic G., **"Strana ulaganja - bitna pretpostavka druge faze procesa transformacije u Crnoj Gori"**, "Ekonomске teme", br. 2/96, Ekonomski fakultet, Niš, 1996, (UDK 339.727.22:338.246.025.88 (497.96));
47. Đurović G., **"Ekološki aspekti privrednog razvoja u Crnoj Gori"**, "Glasnik", 3/97, Podgorica, 1997;
48. Đurović G., **"Stvaranje povoljnog pravnog i ekonomskog ambijenta za ključne tranzicione procese u Crnoj Gori"**, "Ekonomске teme" br. 2/97, Ekonomski fakultet, Niš, 1997, UDK (65.02+34.028):338.246.025.88 (497.16);
49. Đurović G., **"Ekonomija i ekološka etika"**, The Bulletin REC for FRY, br. 4, Beograd, 1997;
50. Lojpur A., Đurović G., Boskovic P., **"Regionalni razvoj u Crnoj Gori - ocjena i modaliteti uključivanja eksternih faktora"**, "Ekonomске teme" br 1/98, Ekonomski fakultet, Niš, 1998, UDK 332.14 (497.16);
51. Đurović, Gordana. **Perspektive privrednog razvoja SR Jugoslavije u prizmi promjena u savremenim ekonomskim sistemima svijeta**. U: *Ekonomski anali : ekonomska istorija, privredni razvoj, privredni sistem, ekonomska politika : izbor tekstova : [(1960-2000) : četiri decenije]*. Podgorica: Ekonomski fakultet, 2000, str. 167-178. /ISBN 86-80133-24-8/; [COBISS.CG-ID [3983373](#)]
52. Đurović, Gordana. **Položaj male zemlje u globalnoj ekonomiji**. U: *Ekonomski anali : ekonomska istorija, privredni razvoj, privredni sistem, ekonomska politika : izbor tekstova : [(1960-2000) : četiri decenije]*. Podgorica: Ekonomski fakultet, 2000, str. 179-184. [COBISS.CG-ID [3983629](#)]
53. Đurovic G., **"Reforme sistema visokog obrazovanja u savremenim privredama"**, "Vaspitanje i obrazovanje", br.1, Podgorica, 2001, str. 136-147; . [COBISS.CG-ID [4991757](#)]
54. Djurović G., Radović M., Bošković P.: **"Harmonizacija ekonomskih sistema Srbije i Crne Gore sa EU: Politika zapošljavanja"**, ("Preduzetnička ekonomija" Vol. 1, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2002, ISBN 86-80133-33-7, str.308-319;
55. Djurovic G., **"Harmonization of Economic System of Serbia and Montenegro: Economic Charter"**, in "Reper - Magazine for social affairs", Cedem, Podgorica, Vol. 2, January 2003, p.28-37;

56. Arandarenko Mihail, Djurović Gordana, "**Razvoj socijalne politike u Srbiji i Crnoj Gori**", "Socijalni rad i socijalna politika", Fakultet političkih nauka, Beograd, 2004 /ISBN 86-84031-14-8/, str. 3-32;
57. Djurovic G., "**Evropski put Crne Gore**", "Matica", Br. 20, Cetinje, Podgorica, 2004, (ISSN 1450-9059), str. 7-20;
58. Djurovic G., "**Prednosti «dvostrukog» kolosjeka – pogled iz Crne Gore**", Evropski forum, Mjesečnik za evropske integracije, br.10, BeCEI, Beograd, 2004, str. 4-5;
59. Djurovic G., "**Izazovi evropskih integracija Crne Gore**", "Glasnik", list PKCG, br.9, septembar, 2010, YU-ISSN 03550-5340;
60. Đurović Gordana, "**Podsticanje procesa integracija kroz novu metodologiju pregovora**", Glasnik PKCG, Privredna komora Crne Gore, Podgorica, br. 2/2020, str. 84-86;
61. Đurović Gordana, "**Crnogorska ekonomija u vrijeme i nakon pandemije COVID-19**", Glasnik PKCG, Privredna komora Crne Gore, Podgorica, br. 5/2020, str. 43-44;
62. Đurović Gordana, "**Crna Gora u partnerstvu za otvorenu upravu**", *Reforma*, Ministarstvo javne uprave, Podgorica, br. 1/2020, str. 28-31;

3. Radovi na naučnim skupovima i međunarodnim konferencijama

1. Đurović G., "**Prioritetni programi razvoja u funkciji strukturnog prilagođavanja privrede Crne Gore**", referat u zborniku sa Savjetovanja ekonomista Jugoslavije o aktuelnoj razvojnoj politici, Kopaonik, SEJ, 13-15. mart 1995;
2. Đurovic G., "**Neka pitanja makroekonomske regulacije u tranziciji**", referat u zborniku radova sa međunarodnog naučnog skupa: Privreda u tranziciji - stanje i perspektive, Ekonomski fakultet, Niš, 18-19.10.1995;
3. Djurović G., "**Perspektive privrednog razvoja SRJ u prizmi promjena u savremenim ekonomskim sistemima svijeta**", Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Podgorici, oktobar 1995.g.;str 43-54. [COBISS.CG-ID [3696397](#)]
4. Đurović G., "**Mogućnosti ino-ulaganja u prioritetne sektore razvoja u Crnoj Gori**", referat u zborniku sa savjetovanja ekonomista Jugoslavije, Miločer, 18-20.jun 1996., Savez ekonomista Jugoslavije, SEJ, Beograd;
5. Đurović G., "**Značaj inostranog ulaganja u procesu transformacije crnogorske privrede**" referat u zborniku sa Kongresa ekonomista Jugoslavije na temu: Transformacija jugoslovenske privrede, SEJ, Miločer, jun 1997;
6. Djurović G., "**Mjesto male zemlje u globalnoj ekonomiji**" referat u zborniku sa Savjetovanja ekonomista Jugoslavije na temu: Strategija razvoja preduzeća i uključivanje preduzeća u svjetsku privredu, Kopaonik, mart 1998; [COBISS.CG-ID [3983629](#)]
7. Đurović G., Vasović Z., Vukalović B., "**Valorizacija regionalne dimenzije razvoja kroz međunarodne programe**", referat u zborniku sa savjetovanja ekonomista na temu: Preduzetništvo, menadžment, biznis, Ekonomski fakultet, Podgorica (H.Novi, 29-30.4.1998.g.); str. 183-198. [COBISS.CG-ID [3993357](#)]
8. Đurović G., "**Kreiranje nove zaposlenosti u Crnoj Gori**", referat u zborniku za Savjetovanja ekonomista Jugoslavije na temu: Oporavak jugoslovenske privrede – izazovi i mogućnosti, SEJ, Beograd, decembar 1999;
9. Đurovic G., "**Regionalna razvojna politika u Crnoj Gori**", referat u zborniku sa međunarodnog naučnog skupa na temu: " Regionalni razvoj i demografski tokovi na Balkanu", Ekonomski fakultet, Niš, jun 2000;
10. Đurovic G., "**Privatizacija u visokom obrazovanju: kako se prilagoditi megatrendovima**", referat u Zborniku sa međunarodnog naučnog skupa: Privatizacija u visokom obrazovanju, Ekonomski fakultet, Podgorica, 16. Septembar 2000; [COBISS.CG-ID [3982864](#)]
11. Djurovic G., "**Ekonomski aspekti implementacije Beogradskog sporazuma**", referat u Zborniku sa okruglog stola na temu: Polazne osnove za preuredjenje odnosa Srbije i Crne Gore – sadržinski okvir buduće Ustavne povelje, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 21.6.2002, str. 84-92; [COBISS.CG-ID [3893517](#)];
12. Đurović Gordana, Radović Milivoje, Bošković Predrag. **Harmonizacija ekonomskih sistema Srbije i Crne Gore sa EU: politika zapošljavanja**. *Preduzetnička ekonomija*, ISSN 1451-6659, 2002, vol. 1, br. 12, str. 308-320. [COBISS.CG-ID [6176781](#)]
13. Đurović G., "**Uslovi za ekonomski razvoj Crne Gore u novom insitucionalnom aranžmanu**", U: Šuković, Mijat (ur.). *Novi ustav i konstituisanje Crne Gore kao države vladavine prava : radovi sa*

- okruglog stola, Podgorica, 19. mart 2003.*, (Naučni skupovi, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 62, knj. 25). Podgorica: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, CANU, 2003, str. [93]-102. [COBISS.CG-ID [4235789](#)];
14. Đurović G., “**Uslovi za ekonomski razvoj Crne Gore u novom insitucionalnom aranžmanu**”, Uvodno predavanje, Referat u zborniku radova sa okruglog stola “Crna Gora – kako dalje”, Udruženje Korijeni, Podgorica, 19. maj 2003., str. 36-50; [COBISS.CG-ID=20 [3905549](#)]
 15. Đurović, Gordana, Radović, Milivoje, Bošković, Predrag. **Problem nezaposlenosti u Crnoj Gori**. U: *Regionalni razvoj i demografski tokovi balkanskih zemalja*. 8. Niš: Ekonomski fakultet u Nišu, 2003, str. 195-205, graf. prikazi, tabele. [COBISS.CG-ID [4898829](#)]
 16. Đurović G., “**Perspektive harmonizacije ekonomskih sistema Srbije i Crne Gore**”, Referat u Zborniku radova sa naučnog skupa “Tranzicioni procesi – dometi, ograničenja I perspektive”, 26-27. maj 2003., No. 67, CANU, Podgorica, 2004, ISBN 86-7215-152-6, str. 277-287; [COBISS.CG-ID [3998221](#)]
 17. Đurović Gordana, Radović Milivoje, Bošković Predrag. **Tržište rada i politika zapošljavanja - prilog Strategiji razvoja i redukciji siromaštva u Crnoj Gori**. *Preduzetnička ekonomija*, ISSN 1451-6659, 2003, vol. 3, br. 12, str. 108-125. [COBISS.CG-ID [6176525](#)]
 18. Đurović G., **Agenda ekonomskih reformi kao “Evropska agenda” - institucionalizacija procesa evropskih integracija u Crnoj Gori**, Referat u Zborniku radova sa naučnog skupa “O Agendi ekonomskih reformi u Crnoj Gori”, 7. maj 2004, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, CANU, No. 69, Podgorica, 2004, ISBN 86-7215-154-2, p. 159-164; [COBISS.CG-ID [7866384](#)]
 19. Đurović G., “**Institucionalni okvir za proces evropskih integracija u Crnoj Gori**”, U: Vukčević Dragan K. (ur.), *Pravo i evropske integracije*, (Mediterranska škola evropskog prava Petrovac, 3-7.maj 2004), Slovoda i pravo, sv. 3, Podgorica, Pravni fakultet, Podgorica, 2005, str. 53-58; graf. prikazi, tabele. [COBISS.CG-ID [4450573](#)]
 20. Đurovic G., “**Evropske perspektive Crne Gore: pripreme za pregovore o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju**”, Miličerski Ekonomski forum, Zbornik radova “Konkurentnost I evropski put”, Savez ekonomista Crne Gore, Savez ekonomista Srbije, Miločer, septembar, 2005, /ISBN 86-907245-0-8, COBISS.CG-ID [9459216](#)/, str. 144-155;
 21. Đurovic Gordana. **Strateški okvir za promociju izvoza Crne Gore**. U: *Reforme i ekonomska politika u dokumentima i praksi Crne Gore* : [radovi sa okruglog stola, održanog u Podgorici 14. decembra 2005. godine, u organizaciji Crnogorske akademije nauka i umjetnosti], (Naučni skupovi, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 79, knj. 31). Podgorica: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, CANU, 2006, str. 73-84. [COBISS.CG-ID [3720205](#)]
 22. Đurović G., Ražnatović S., Milović N., „**Obaveze Crne Gore po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju u dijelu unutrašnjeg tržišta**“, referat u zborniku radova sa međunarodnog naučnog skupa „Zapadni Balkan na putu ka Evropskoj uniji: Gdje smo i kuda idemo: ka centru ili periferiji EU?“, održanog u Igalu, 27-30. avgusta 2007., Institut Mihajlo Pupuin, Beograd, 2007 (ISBN 978-86-904137-6-8, COBISS.RS-ID [145347596](#));
 23. Djurović G., Jacimović D., „**European Enlargement Policy for the Western Balkans: Case of Montenegro**“, International Conference on Eurasian Economies 2010, [Beykent](#) University, Istanbul, Turkey, 4-5. November 2010,
 24. Đurovic G., Radovic M., Đurašković J., „**Makrekonomske performanse crnogorske privrede u periodu 2001—2010.godine**“, Zbornik radova sa međunarodne konferencije „Ekonomski razvoj kroz prizmu preduzetništva“, Ekonomski fakultet, Podgorica, 19.maj 2011; str. 33-56; ISBN 978-86-80133-56-0;[COBISS.CG-ID [5016589](#)];
 25. Đurović Gordana. **Pogled na EU sa Balkana : izazovi pristupanja = View of the EU from the Balkans : accession challenges**. U: *Konferencija Ekonomija Crne Gore : 2013 : Saradnjom do prosperiteta : 28. i 28. novembar, 2013, Budva : zbornik konferencije = Conference economy of Montenegro : 2013 : Through cooperation to prosperity : conference proceedings*. Podgorica: [Privredna komora Crne Gore], 2013, str. 52-63, tabele, grafikoni. [COBISS.CG-ID [6317581](#)]
 26. Đurović Gordana. **Rast i zapošljavanje u EU kao pretpostavka rasta konkurentnosti**. U: *Zapošljavanje kroz prizmu preduzetništva*. Podgorica: Ekonomski fakultet, 2013, str. 29-41, tabele. [COBISS.CG-ID [6168333](#)]
 27. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, “**Fulfilling the Goals of Europe 2020 Strategy in the Context of Competitiveness Growth**”, Conference “*The Global Economic Crisis and the Future of European Integration*”, Nis, Serbia, 18. October 2013 (published in “Economic themes” Vol 4/2013, 695-712);
 28. Djurovic Gordana, “**Importance of the EU Pre-accession Assistance in Financing of Local Economic and Infrastructure Development: Experiences of Montenegro in MFF 2007-2013**”, Proceedings, International Conference “*Local Economic and Infrastructure Development of SEE in*

- the Context of EU*", LEIDSEE, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, 20. September 2013, Sarajevo; DOI [10.5644/PI2013-153-21](https://doi.org/10.5644/PI2013-153-21); ISBN 978-9958-501-92-0;
29. Djurovic Gordana, „Izveštaj o napretku Evropske komisije kao instrument podsticanja institucionalnih reformi zemalja regiona: antikoruptivna politika“, Zbornik: *Institucionalne reforme, ekonomski razvoj i proces pridruživanja Evropskoj uniji*, Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu, Naučno društvo ekonomista Srbije, 25. Maj 2013, Belgrade, 2013; ISBN: 978-86-403-1314-8; [COBBIS.RS-ID [199760652](#)]; 121-141;
 30. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, “EU Enlargement Policy Framework for the Western Balkans: Six “C” Principles and the New Negotiating Rules”, *9th International conference „Economic integration, competition and cooperation“*, 17-19 april 2013, Opatija, [Zbornik](#), Ekonomski fakultet, Sveučilište u Rijeci, ISBN 978-953-7813-16-1;
 31. Đurović Gordana, Milović Nikola. **Economic effects of Montenegrin strategic foreign policy priorities**. U: Radović Milivoje (ur.). *The Book of abstract*. Podgorica: University of Montenegro, Faculty of Economics, 2014, str. 17. [COBISS.CG-ID [6251533](#)];
 32. Djurovic Gordana, Milovic Nikola, **Economic effects of Montenegrin strategic foreign policy priorities**, Proceedings, International Conf.”Entrepreneurship and Innovations as Precondition for Economic Development, Faculty of Economics, Podgorica, 17. June 2014; 91-105; ISBN: 978-86-80133-71-3 [COBISS.CG-ID [25639952](#)];
 33. Djurovic Gordana, “**Towards NATO and the EU Membership: fulfilment of political criteria**”, Yearbook Shipan [2013](#), The Atlantic Council of Croatia, Centre for International Studies, Zagreb, 2014; ISSN 1846 - 4149; 85-101;
 34. Djurovic Gordana, Udovič Boštjan, „**Small states and EU and NATO integration: experiences of Slovenia and challenges for Montenegro**“, Miced conference, 17-18 September 2015, Faculty of Economics, Podgorica, 2015, ISBN 978-86-80133-72-0; 49-58; [COBISS.CG-ID [28928272](#)];
 35. Djurovic Gordana, Milica Muhadinović, „**Waiting for integration – going beyond transition: Case study Montenegro**“, Conference Researching Economic Development and Entrepreneurship in Transition Economies: Assessment of the last 25 years, going beyond the ‘transition’, REDETE [2015](#), University of Banja Luka, 2016, ISBN 978-99938-46-54-3 (the Conference held in Graz 22-24 October 2015); 519-530;
 36. Djurovic Gordana, „**Performance management and its contribution to the process of optimism of public administration**“, In: Strengthening the competences of senior management in the state administration, Conference 4-6 April 2017, Directorate for human resources of Montenegro, Podgorica, 2018 (u štampi);
 37. Đurović Gordana „**Ljudski i društveni kapital u Nacionalnoj strategiji održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine**“, U: Zborniku sa naučnog skupa Stanovništvo Crne Gore – struktura i projekcije, 29. jun 2017, (red. Veselin Vukotić), Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Knjiga 145, Odjeljenje društvenih nauka knj. 49; ISBN 978-86-7215-432-0, CANU, Podgorica, 2018 [COBISS.CG-ID [514462950](#)];
 38. Djurovic Gordana (2021), „**The 15th independence anniversary of Montenegro: achievements and challenges**“, International Scientific Conference “Thirty Years After Breakup of the SFRY: Modern Problems of Relations Between the Republics of the Former Yugoslavia”, The Institute of Economics of the Russian Academy of Sciences, 21 May 2021; https://www.inecon.org/docs/2021/Presentation_Djurovic_20210521.pdf

Mentorstvo na doktorskim studijama

- dr Dragana Radević, „Ekonomska efikasnost versus socijalna jednakost u državi blagostanja“, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2007;
- dr Nikola Milović, „Konkurentnost privrede Crne Gore“, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2011;
- dr Branko Bulatović, Optimizacija modela ruralnog razvoja Crne Gore, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2014;
- dr Martin Bojaj, Maintaining price stability in Montenegro through governing of external and internal factors of inflation, 2021;
- dr Milica Muhadinović, Ostvarivanje globalnih ciljeva održivog razvoja kroz pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, 2022;

Mentorstvo na postdiplomskom studiju

- Veliki broj kandidata (75), dostupno u bazi COBISS.CG-ID

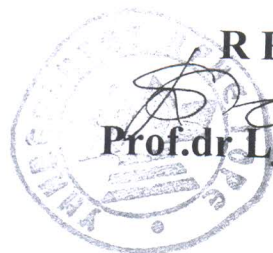
Број: 01-3042
Датум, 26.10.2006 г.

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
Date, 1275
Број 04/12 2006 год.
ПОДГОРИЦА

Na osnovu člana 75 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (Sl.list RCG br. 60/03.) i člana 19 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 26.10.2006. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr GORDANA DJUROVIĆ bira se u akademsko zvanje **redovni profesor** Univerziteta Crne Gore za predmete: Privredni razvoj, Regionalna ekonomija i Ekološka ekonomija na **Ekonomskom fakultetu u Podgorici** i Medjunarodni ekonomski odnosi na **Fakultetu političkih nauka u Podgorici**.

REKTOR,

Prof.dr Ljubiša Stanković

prof. dr NIKOLA MILOVIĆ

Redovni profesor Ekonomskog fakulteta - Univerziteta Crne Gore **oblast Ekonomska analiza i politika** predmeti *Nacionalna ekonomija, Ekonomija Evropske unije, Zajedničko tržište i politika konkurencije EU.*

-**Član Savjeta Centralne Banke Crne Gore**, od jula 2018. godine.

-**Član Senata Univerziteta Crne Gore** od 2019. godine u dva mandata.

-**Član Centra za doktorske studije Univerziteta Crne Gore**, od 2022. godine.

-**Rukovodilac katedre za Ekonomsku analizu i politiku Ekonomskog fakulteta** od juna 2022. godine.

-U periodu 2016-2022. godine u dva mandata obavljao funkciju **Dekana Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.**

-Crnogorac, oženjen i otac dvoje djece.

Rođen 17.12.1980. godine u Nikšiću. Osnovnu i srednju školu-gimnaziju opšteg smjera, završio u Budvi kao odličan đak.

Zvanje diplomiranog ekonomiste stekao 2003. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore sa prosjekom studiranja 9.39. Tokom studija bio dobitnik studentskih nagrada Ekonomskog Fakulteta.

Na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu 31.10.2007. godine, odbranom magistarskog rada “**Ekonomska politika i razvoj Crne Gore u procesu priključivanja Evropskoj uniji**”, stekao je akademski stepen magistra ekonomskih nauka. Prosječna ocjena studiranja na postdiplomskim studijama 9.77.

Doktorsku disertaciju pod nazivom “**Konkurentnost privrede Crne Gore**” odbranio je na Univerzitetu Crne Gore, Ekonomskom fakultetu u Podgorici 08.04.2011. godine, čime je stekao akademski stepen doktor ekonomskih nauka.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Nakon diplomiranja, zasnovao sam radni odnos na Ekonomskom fakultetu-Univerziteta Crne Gore, 01.02.2004. kao **saradnik u nastavi**. Bio sam saradnik u nastavi na predmetima: *Privredni razvoj, Teorija i analiza ekonomske politike i Globalizacija svjetske privrede*. Na Studijama menadžmenta u Podgorici izvodio sam vježbe na predmetu *Principi ekonomije*, takođe od osnivanja Studija menadžmenta u Bijelom Polju izvodio sam vježbe na predmetima: *Principi ekonomije i Upravljanje ljudskim resursima*.

U zvanje **docenta** na Ekonomskom fakultetu - Univerziteta Crne Gore izabran sam 3.5.2012. godine (Bilten UCG br. 281, 01. februar 2012.) na predmetima *Ekonomija Evropske unije, Zajedničko tržište i politika konkurencije EU i Kohezionna politika i strukturni fondovi EU*.

Na postdiplomskim akademskim magistarskim studijama Ekonomskog fakulteta (smjer Evropske ekonomske integracije) od 2012. godine izvodim nastavu na predmetu *Ekonomija Evropske unije*.

Pored toga, izvodim nastavu iz predmeta *Menadžment investicijama* na osnovnim primijenjenim studijama menadžmenta u Podgorici i Bijelom Polju. Takođe, u periodu 2013-2019. godine, izvodio sam nastavu na predmetu *Ekonomске integracije i EU* na studijskom programu Menadžment u pomorstvu na Pomorskom fakultetu u Kotoru.

U zvanje **vanrednog profesora** na Ekonomskom fakultetu - Univerziteta Crne Gore izabran sam 5.7.2017. godine (Bilten UCG br. 403, 2. jun 2017.) za oblast *Ekonomska analiza i politika* predmeti *Ekonomija Evropske unije, Zajedničko tržište i politika konkurencije EU i Kohezionna politika i strukturni fondovi EU*.

U zvanje **redovnog profesora** na Ekonomskom fakultetu - Univerziteta Crne Gore izabran sam 15.4.2022. godine (Bilten UCG br. 549, 9. februar 2022.) **za oblast Ekonomska analiza i politika** predmeti *Nacionalna ekonomija, Ekonomija Evropske unije, Zajedničko tržište i politika konkurencije EU*.

Rad i učešće na više domaćih i međunarodnih naučnih skupova, seminara, konferencija iz različite ekonomske tematike podstakli su objavljivanje više stručnih autorskih radova i članaka u zemlji i inostranstvu. Autor je univerzitetskog udžbenika *Zajedničko tržište i politika konkurencije EU*, koji je nastao kao dio Lifelong learning programa, Jean monnet Chairs - Evropske ekonomske integracije na Ekonomskom fakultetu u Crnoj Gori. Učestvovao je u pisanju monografije koja je nastala na osnovu projekta Crna Gora u XXI Stoljeću – u eri kompetitivnosti- Crnogorska Akademija Nauka i Umjetnosti- podprojekat *Integracija u evropske i euroatlanske strukture*. Učestvovao je u izradi više naučnoistraživačkih i stručnih projekata čiji je nosilac bio Ekonomski fakultet u Podgorici. Bio je angažovan kao viši ekonomski konsultant na projektu Svjetske banke u Crnoj Gori Jačanje kapaciteta za implementaciju Strategije redukcije siromaštva u Crnoj Gori. Takođe, značajni su i sledeći projekti, analize i strategije: *Strategija razvoja i redukcije siromaštva*

u Crnoj Gori, Strategija regionalnog razvoja u Crnoj Gori, Strategija podsticanja SDI u Crnoj Gori, Analiza efekata dosadašnje privatizacije u Crnoj Gori, Procjena vrijednosti kapitala Novog duvanskog kombinata AD Podgorica i brendova Duvanskog kombinata AD Podgorica u stečaju, IPA projekat, Uvođenje izbornih predmeta-Evropska unija- u osnovnim školama i -Evropske integracije- u srednjim školama, nacionalni projekat Konkurentnost privrede Crne Gore- kako biti među 50 najkonkurentnijih zemalja svijeta, kao i međunarodni projekti: Lifelong learning program, Jean Monnet programe, Jean monnet Chairs, Studije Evropske ekonomske integracije na Ekonomskom fakultetu u Crnoj Gori; TEMPUS projekat, Development of Policy-Oriented Training Programmes in the Context of the European Integration.

Stručna usavršavanja koja je obavio u inostranstvu: Ekonomski fakultet Ostrava (2016); University of Nice - School of Economics and Business de l'UNS (2016); Jagiellonian University, Krakow, Poljska (2015); Harvard University, Boston USA (2015); Jiangnan University China (2014), Copenhagen business school, University of Nice - School of Economics and Business de l'UNS, TUM School of Management, Technical University of Munich, ISEG - Lisbon School of Economics & Management Portugal, Georgetown University USA, American University in Dubai UEA, Zhejiang Normal University China.

Pored navedenih aktivnosti, u toku dosadašnjeg rada ističem i sljedeće reference:

-Član radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 8 - Politika konkurencije i poglavlje 29 – Carinska unija.

-Prodekan za naučnoistraživački rad i odnos sa biznis zajednicom na Ekonomskom fakultetu 2015-2016. godine.

-Član i predsjednik odbora direktora AD Marina Bar, 2014-2018. godine.

-Član Savjeta Centralne Banke Crne Gore, od jula 2018. godine.

-Član Vijeća društvenih nauka Univerziteta Crne Gore 2015-2019. godine.

-Član Senata Univerziteta Crne Gore od 2019. godine u dva mandata

-Član Centra za doktorske studije Univerziteta Crne Gore, od 2022. godine.

-Rukovodilac katedre za Ekonomsku analizu i politiku Ekonomskog fakulteta od juna 2022. godine.

- Član Komisije za doktorske studije Ekonomskog fakulteta, od juna 2022. godine

Od maja 2016-2022 godine u dva mandata sam obavljao funkciju Dekana Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

Oženjen sam i otac sam dvoje djece.

BIBLIOGRAFIJA**1. Monografija****1.5. Dio naučne monografije izdate kod nas (i u okruženju) čiji su izdavači nacionalne akademije nauka i državni univerziteti i dio knjige studijskog karaktera izdate kod nas.**

1. **Milović N.**, "Regionalizacija i tržište", "Crna Gora u XXI stoljeću – u eri kompetitivnosti: Integracija u evropske i evroatlanske strukture", Crnogorska akademija nauka i umjetnosti posebna izdanja(monografije i studije), Knjiga 73, sveska 4, Podgorica 2010, ISBN 978-86-7215-247-0, str. 359-392.
2. **Milović N.**, Marušić A. (2013) Competition policy in Montenegro (Chapter 6). *In: Penev, S., Marušić A. (Eds.) Competition policy in Western Balkans countries*, pp. 111-128, ISBN 978-86-89465-06-8. Published by: Institute of Economic Sciences, Belgrade; Western Balkans Parliamentary network of committees for economy finance and budget; Westminster Foundation for Democracy, London.

1.2 Radovi objavljeni u časopisima**1.2.1 Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama**

3. Dragasevic, Z., **Milovic, N.**, Djurisc, V., Backovic., T. (2021). Analyzing the factors influencing the formation of the price of electricity in the deregulated markets of developing countries. *Energy Reports* 7, pp. 937-949, ISSN 2352-4847.
<https://doi.org/10.1016/j.egy.2021.07.046>
4. **Milovic, N.**, Jocovic, M., Djurisc, V. (2020). The Role of Entrepreneurship in the Development of Local Self-Governments in Montenegro, *Transformations in Business & Economics*, Vol. 19, No 2 (50), pp.159-170. ISSN 1648 – 4460.
5. Melovic, B., **Milovic, N.**, Backovic-Vulic, T., Dudic, B., & Bajzik, P. (2019). Attitudes and Perceptions of Employees toward Corporate Social Responsibility in Western Balkan Countries: Importance and Relevance for Sustainable Development. *Sustainability*, 11(23), 6763, ISSN 2071-1050. <https://doi.org/10.3390/su11236763>
6. Đurović, G., Bigović, M. & **Milović, N.** (2017) Support for Further Enlargement of the EU: Statistical Analysis of Regional Differences. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 19 (3), ISSN: 1944-8953 (Print), 1944-8961 (Online).
7. **Milović, N.**, Jocović, M. (2017) Impact of foreign direct investment on competitiveness of montenegrin economy. *Transformations in Business and Economics*, 16 (1), ISSN: 1648 – 4460. U štampi. Prilog: Potvrda o prihvatanju rada za objavljivanje.
8. Jocović, M., **Milović, N.**, Kaluđerović, J. (2017) Impact of regulatory incentives on local economic development – Montenegro case. *Transformations in Business and Economics*, 16 (2), ISSN: 1648 – 4460. U štampi. Prilog: Potvrda o prihvatanju rada za objavljivanje.

1.2.2 Radovi u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazama podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju

9. **Milović, N.**, Jocović, M., Martinović, N. (2021), Analysis of the Impact of Macroeconomic Stability on the Level of Global Competitiveness of Western Balkan Countries, *Journal of Central Banking Theory and Practice*, Vol. 10, No. 2, pp. 23-37. ISSN 2336-9205 DOI: 10.2478/jcbtp-2021-0012.
10. **Milović, N.**, Martinović, N. (2021), Slight recovery of economic activity in a complex socio-political environment, *SEE-6 Economic Outlook*, Vol. 7, No. 2, pp. 18-28. ISSN 1849-8884.
11. **Milović, N.**, Martinović, N. (2021), Covid 19 and the debt crisis of the Montenegrin economy, *SEE-6 Economic Outlook*, Vol. 7, No.1, pp. 18-28. ISSN 1849-8884.
12. **Milović, N.**, Martinović, N. (2020), Tourism dependent economy severely hit by COVID-19, *SEE-6 Economic Outlook*, Vol. 6, No.2, pp. 18-28. ISSN 1849-8884.
13. **Milović, N.**, Martinović, N. (2020), Continued high growth rates, *SEE-6 Economic Outlook*, Vol. 6, No.1, pp. 18-30. ISSN 1849-8884.
14. **Milović, N.**, Muhadinović, M. (2019), Continued high growth rates in Montenegro, *SEE-6 Economic Outlook*, Vol. 5, No.2, pp. 16-24. ISSN 1849-8884.
15. **Milović, N.**, Muhadinović, M. (2019), Biggest growth rate in the region, *SEE-6 Economic Outlook*, Vol. 5, No.1, pp. 14-22. ISSN 1849-8884.
16. Jocović, M., **Milović, N.** (2019), Factoring contract in the light of drafting the Montenegrin civil code, *InterEULawEast*, Vol. VI (2), pp. 99-114. ISSN 1849-4439. <https://doi.org/10.22598/iele.2019.6.2>.
17. Jocović, M., **Milović, N.** (2019), Critical review of audit legislation in Montenegro, *The Macrotheme Review*, Vol. 8, No. 1, pp.119-130. ISSN 1848-4735.
18. Jocović, M., **Milović, N.** (2017), Reform of corporate accounting and auditing in Montenegro in the process of EU accession, *InterEULawEast*, Vol. IV (1), pp. 19-36. ISSN 1849-4439. <https://doi.org/10.22598/iele.2017.4.1.2>
- 19.
20. Jocović, M., **Milović, N.**, Melović, B. (2016) Role of regulatory reforms for development and quality improvement of the construction sector in Montenegro. *Journal of Applied Engineering Science*, 14 (1): 46 – 53, ISSN 1451-4117.
21. **Milović, N.** & Radonjić, M. (2015) Montenegro: Booming at a cost of high twin deficits. *SEE-6 Economic Outlook*, 1 (1): 20-26, e-ISSN 1849-8884, ISSN 1849-8817.
22. Jocović, M., **Milović, N.**, Lojpur, A. (2015) Changes in management role in the corporate governance system – Example of Montenegro. *Management-Journal of Contemporary Management Issues*, 20 (2): 149-161, ISSN 1846-3363.

23. Radović M., Žugić R. and **Milović N.** (2013) Economic institutions and competitiveness of economy with emphasis on Montenegro. *Montenegrin Journal of Economics*, 9 (1): 63-75, ISSN 1800-5845.
24. Jocović, M., **Milović, N.** (2013) Competitiveness and Corporate Governance – The Case of Montenegro. *The Romanian Economic Journal - REJ*, 48: 83-102, ISSN (print) 1454-4296, ISSN (online) 2286- 2056.
25. Đurović G., **Milović N.** (2013) Fulfilling the goals of Europe 2020 strategy in the context of competitiveness growth. *Economic themes*, 51 (4): 695-712, ISSN 0353-8648.
26. Milović N., "Proširena Evropa i Crna Gora- ekonomske promjene i rizici", "Montenegrin Journal of Economics", No 12, Vol. VI. 2010. ISSN 1800-5845, str. 193-201.
27. Milović N., "Measuring competitiveness as a precondition of economic management", Faculty of Organizational Science-Belgrade, "Management" number 57, Belgrade 2010, ISSN 1820-0222, p. 47-53.
28. Milović N., "Competitiveness and institutional framework for implementation of competition policy in Montenegro", University of Niš, Faculty of Economics- "Economic themes", No. 4, Niš 2010, ISSN 0353-8648, p. 641-654.

1.3.1. Međunarodni kongresi, simpozijumi, seminari

29. Martinović, N., Milović, N., (2021), Dužnička kriza Crne Gore uzroci i posljedice, Makroekonomska stabilnost i unapređenje konkurentnosti zemalja Zapadnog balkana, Institut ekonomskih nauka Beograd, pp 43-68. ISBN 978-86-89465-65-5.
30. Melović, B., Milović, N., Šerić, N., Djokaj, A. (2019), Brendiranje gradova u svjetlu evropskih integracija – empirijsko istraživanje u Crnoj Gori, VIII Scientific Conference With International Participation - Jahorina Business Forum 2019, ISSN 2303-8969
31. Đurović G., **Milović N.**, (2014) Economic Effects of Montenegrin strategic foreign policy priorities. IV International Conference - Entrepreneurship and Innovations as precondition for Economic Development, Faculty of Economics Podgorica, June 17, 2014. ISBN 978-86-80133-71-3. p. 91-106.
32. Đurović G., **Milović N.**, (2013) EU enlargement policy framework for the western balkans: six “c” principles and the new negotiating rules. Economic integration, competition and cooperation, University of Rijeka, Faculty of Economics, Opatija 2013. ISBN 978-953-7813-16-1, p. 325-339.
33. **Milović, N.** (2013) Jedinostveni tržišni akt kao preduslov rasta konkurentnosti. Međunarodna naučna konferencija -Zapošljavanje kroz prizmu preduzetništva, Ekonomski fakultet Podgorica. ISBN 978-86-80133-63-8, str. 154-159.
34. **Milović, N.** (2011) Konkurentnost i državna pomoć u Crnoj Gori. Međunarodna naučna konferencija - Ekonomski razvoj kroz prizmu preduzetništva, Ekonomski fakultet, Podgorica. ISBN 978-86-80133-56-0, str. 229-234.

35. **Milović N.**, "Ekonomska politika i razvoj Crne Gore u procesu evropskih integracija", Univerzitet u Nišu, Ekonomski fakultet, Međunarodna naučna konferencija- "Izazovi ekonomske nauke i prakse u procesu pridruživanja Evropskoj Uniji", Niš, 2007, ISBN 978-86-85099-61-8, str. 79-89.
36. Đurović G., Ražnatović S., Milović N., "Obaveze Crne Gore po sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju u dijelu untrašnjeg tržišta", Udruženje "Tehnologija i društvo", Institut "Mihailo Pupin", Tematski zbornik radova XIV naučnog skupa međunarodnog značaja- "Tehnologija, kultura i razvoj", Beograd, 2007, ISBN 978-86-904137-6-8, str. 16-24.
37. Milović N., "Economic criteria and concurency of Montenegro in the process of european integrations", University of Niš, Faculty of Economics, International Scientific Conference- "Competitiveness in the conditions of a global economy", Niš, 2008, ISBN 978-86-85099-80-9, p. 47-57.
38. Milović N., "Obrazovanje kadrova državne administracije za proces evropskih integracija u Crnoj Gori", Univerzitet u Beogradu, Fakultet organizacionih nauka, XI Internacionalni simpozijum, SymOrg 2008- "Menadzment i društvena odgovornost", Beograd, 2008. ISBN 978-86-7680-160-2, str. 191.
39. Milović N., "Konkurentnost privrede kao preduslov regionalnog razvoja u Crnoj Gori", Univerzitet u Nišu, Ekonomski fakultet, Međunarodna naučna konferencija-XVI naučni skup- "Regionalni razvoj i demografski tokovi zemalja jugoistočne Evrope", Niš, 2011, ISBN 978-86-6139-026-5, str. 269-278.

3. PEDAGOŠKA DJELATNOST

3.1.1. Univerzitetski udžbenik koji se koristi kod nas

40. **Milović N.**, (2012) Zajedničko tržište i politika konkurencije Evropske unije. Univerzitet Crne Gore - Ekonomski fakultet, 251 strana. ISBN 978-86-80133-61-4. COBISS.CG-ID 512553953.

3.1.2 Korišćenje referentnog inostranog udzbenika kod nas:

41. El-Agraa, Ali M. (2011) The Europe Union Economics and Policies, Cambrige University Press New York, ISBN 978-1-107-00796-3.
42. Pelkmans J. (2006) European Integration, Methods and Economic Analysis. Pearson Education Limited, ISBN 978-0-273-69449-6.

3.4. Mentorstvo

3.4.2. Mentorstvo na postdiplomskom studiju

Akadske magistarske studije

43. Kapidani, Safet: Državna pomoć finasijskom sektoru u Evropskoj Uniji sa osvrtom na Sloveniju, Podgorica, 2015.

44. Adžić, Milica: Finansijska perspektiva 2014-2020 kao odgovor na ekonomsku krizu u Evropskoj uniji, Podgorica, 2015.
45. Bahović, Mithat. Ispunjenje ciljeva strategije "Evropa 2020" kroz izradu programskih dokumenata za korišćenje Instrumenta za pretprijetnu podršku 2014-2020 u Crnoj Gori, Podgorica, 2015.
46. Numanović, Demir: Podizanje nivoa konkurentnosti Evropske unije kroz strategiju Evropa 2020, Podgorica, 2014.

3.4.3. Mentorstvo na dodiplomskom studiju

47. Šljivančanin, Milka: Budućnost primjene kriterijuma konvergencije i pozicija Crne Gore, Podgorica, 2016.
48. Islamović, Džemal: Fiskalni kriterijumi konvergencije Evropske monetarne unije, Podgorica, 2016.
49. Leković, Nikola: Jedinostveno tržište Evropske Unije i Crna Gora, Podgorica, 2016.
50. Lukić, Đorđe: Opstanak Velike Britanije u Evropskoj Uniji, Podgorica, 2016.
51. Bukilić, Marija: Uticaj međunarodnih investicija na privredni rast zemlje, Podgorica, 2016.
52. Jović, Srđan: Nastanak i razvoj pomorske politike EU, Podgorica, 2015.
53. Novović, Vesna: Sloboda kretanja ljudi u Evropskoj uniji sa osvrtom na Crnu Goru, Podgorica, 2015.
54. Brajović, Tijana. Uloga i značaj generalnog direktorata za unutrašnje tržište i usluge, Podgorica, 2015.
55. Zildžević, Omar: Nastanak i razvoj Evropske monetarne unije, Podgorica, 2014.
56. Ivanović, Ljubomir: Nedopušteni trgovinski sporazumi, Podgorica, 2014.
57. Topuzović, Mevlida: Slobodan protok ljudi na zajedničkom tržištu Evropske unije, Podgorica, 2014
58. Mihaljević, Lazar: Budućnost Zajedničkog tržišta Evropske unije kroz strategiju Evropa 2020, Podgorica, 2013.
59. Đurović, Vasilije: Državna pomoć u Crnoj Gori u procesu evropskih integracija, Podgorica, 2013.
60. Mentović, Olivera: Ekonomska politika Crne Gore u procesu evropskih integracija, Podgorica, 2013.
61. Brkuljan, Jovan: Pretprijetni ekonomski program i ispunjavanje ciljeva strategije Evropa 2020 u Crnoj Gori, Podgorica, 2013.
62. Vujadinović, Sara: Spoljnotrgovinska politika Evropske unije, Podgorica, 2013.
63. Raičević, Lela: Zloupotreba dominantnog položaja u Evropskoj uniji, Podgorica, 2013.
64. Raspopović, Marija: Državna pomoć u Evropskoj uniji, Podgorica, 2012.
65. Strugar, Maja: Nastanak i razvoj zajedničkog tržišta kao faze evropske ekonomske integracije, Podgorica, 2012.

4.STRUČNA DJELATNOST

4.3. Stručni rad

66. Milović N. (2013) Istorijski i idejni kontekst nastanka politike konkurencije Evropske unije. *Preduzetnik*, 9: 34-39. Ekonomski fakultet Podgorica. ISSN 1800-8429.
67. Milović N. (2012) Lisabonski prikaz konkurentnosti privrede Crne Gore. *Preduzetnik*, 8: 51-57. Ekonomski fakultet Podgorica, ISSN 1800-8429.

68. **Milović N.** (2012) Pravni i institucionalni okvir za primjenu politike konkurencije u Crnoj Gori. *Preduzetnik*, 7: 35-39. Ekonomski fakultet Podgorica, ISSN 1800-8429.
69. **Milović N.** (2011) Zajedničko tržište Evropske unije-dobar sluga, ali loš gospodar. *Preduzetnik*, 6: 32-34. Ekonomski fakultet Podgorica, ISSN 1800-8429.

4.6 Ostala dokumentovana stručna djelatnost

Organizacija naučnih skupova:

- Član Organizacionog odbora konferencije Economic policy for smart, inclusive and sustainable growth, Faculty of Economics – University of Belgrade, Beograd, 2017.
- Član Naučnog odbora konferencije International Conference Economic Integrations, Competition and Cooperation, Opatija 2017.
- Član Naučnog i Organizacionog odbora konferencije Jahorinski poslovni forum, Jahorina, 2016.

Učešće u realizaciji naučno-istraživačkog projekta:

- Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education (DUALMON), Međunarodni program EPPKA2 - Cooperation for innovation and the exchange of good practices – Capacity Building in higher education - Structural Projects 2021-2024
- Jean Monnet Centre of Excellence, The Challenges of the Enlargement Policy: EU versus China's diplomacy in Western Balkans 2020-2023
- Bilateralni projekat: 2016-2017. Analiza razvoja računovodstvene profesije i njenog uticaja na unapređenje kvaliteta korporativnog izvještavanja: komparativni prikaz Crne Gore i Slovenije. Institucije: Ekonomski fakultet Ljubljana i Ekonomski fakultet Podgorica.
- Bilateralni projekat: 2016-2017. Mjerenje nivoa kvaliteta i kreiranje modela za uvođenje korporativnog upravljanja u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Institucije: Ekonomski fakultet Banja Luka i Ekonomski fakultet Podgorica.
- Bilateralni projekat: 2015-2017. OSIJEK. Institucije: Ekonomski fakultet Podgorica i Ekonomski fakultet u Osijeku.
- Bilateralni projekat: 2015-2016. Podizanje konkurentnosti kroz naučnu saradnju u okviru Strategije jugoistočna Evropa 2020: radna mjesta i prosperitet u evropskoj perspektivi. Bilateralni projekat sa Austrijom.
- Bilateralni projekat: 2014-2016. Podizanje konkurentnosti kroz saradnju: komparativna studija o naučno-tehnološkim inovacijama u poljoprivredi, difuziji i komunikacionim sistemima između Kine i Crne Gore (University of Montenegro, Jiangnan University China).
- Bilateralni projekat: 2014-2015. Ekonomska i politička saradnja između Slovenije i Crne Gore kao sredstvo jačanja nacionalne konkurentnosti. Institucije: Ekonomski fakultet Ljubljana i Ekonomski fakultet Podgorica.
- Nacionalni projekat: 2012-2015. Konkurentnost privrede Crne Gore- kako biti među 50 najkonkurentnijih zemalja svijeta. Ministarstvo nauke i Ekonomski fakultet u Podgorici.
- Međunarodni Projekat: 2012-2015. Lifelong learning programe, Jean Monnet programe, Jean monnet Chairs, Studije Evropske ekonomske integracije na Ekonomskom fakultetu u Crnoj Gori.

- -Međunarodni Projekat: 2013. Competition policy in Western Balkans countries, Westminster Foundation for Democracy (WFD), London.
- -Međunarodni Projekat: 2014-2016. Development of Policy-Oriented Training Programmes in the Context of the European Integration, TEMPUS.

Ostala dokumentovana stručna djelatnost

- Izrada Prostornog Plana Crne Gore do 2040 godine, sektor privreda, Vlada Crne Gore 2020. godina.
- Opština u okviru glavnog grada Golubovci, Izrada Studije opravdanosti teritorijalne promjene, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore 2021. godina
- Izrada ekonomsko-finansijske analize sa predlogom ugovora o koncesiji za Luku Risan, javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore 2020. godina.
- Procjena tržišne vrijednosti privrednog društva Aerodromi Crne Gore, 2019. godina.
- Modeli za utvrđivanje naknade za korišćenje pristaništa u Lepetanima i Kamenarima za svrhe trajektnog prevoza i ocjena faktora koji utiču na početnu cijenu, javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, 2018. godina.
- Analiza ekonomsko-finansijskih i pravnih posljedica isknjiženja imovine iz bilansa AD Marina Bar,
- Analiza ekonomsko-finansijskih i pravnih posljedica isknjiženja imovine iz bilansa, Željeznička infrastruktura Crne Gore, 2019. godina.
- Model restrukturiranja i optimizacije poslovanja Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, 2018. godina.
- Izrada Elaborata Analiza poslovanja i modeli restrukturiranja privrednog društva Hotel Sidro DOO, AD Luka Bar, 2018. godina.
- Izrada bazne studije – usluge za potrebe izrade Prostornog Plana Crne Gore, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, 2018. godina.

Univerzitet Crne Gore
adresa / address_Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_00382 20 414 255
fax_00382 20 414 230
mail_rektorat@ucg.ac.me
web_www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref. 03 - 814

Datum / Date 15.04 20 22

CRNA GORA
UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET
Broj: 174
2024/22 god.
Podgorica

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“, br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20 i 104/21) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 15.04.2022. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr NIKOLA MILOVIĆ bira se u akademsko zvanje **redovni profesor Univerziteta Crne Gore iz oblasti Ekonomska analiza i politika na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore**, na neodređeno vrijeme.

SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK

Prof. dr Vladimir Božović, rektor

Biography

Dr. Polonca Kovač is a researcher and teacher of higher education, since 2018 she is a full-time professor in the area of administrative law and legal regulation of public administration. Since 2003, she has been employed at the Faculty of Administration of the University of Ljubljana, before that at the Ministry of Interior, Ministry of PA and Administrative Unit Kranj. Since 2016 she has been a member of the steering committee of NISPAcee, and from 2015 she is co-director of the PSG at IIAS, EGPA on Law and Public Administration, she is a member of the ReNEUAL (Research Network of European Administrative Law, 2015-) and European Law Institute (2016-), EATLP for tax law professors (2019-) and acts as an expert for WB, OECD, SIGMA and ReSPA. As a guest lecturer she regularly participates in other faculties in Slovenia, Zagreb University (CR), Masaryk University in Brno (CZ), University of Groningen (NL), etc. She is (are) the author and editor of several international and national monographs (eg The Laws of Transparency in Action / Palgrave 2018, European Administrative Space / NISPAcee 2017, PAR and New EU MS 2017, Administrative Procedure and Administrative Dispute / FU UL 2017, Inspection Supervision / ULRS 2016, Administrative and procedural dilemmas on the use of ZUP / ULRS 2010, 2012 and 2015, Development of the Slovenian Public Administration 1991-2011, Commentary on the Constitution of the Republic of Slovenia 2011, Impact Assessment 2009, etc., also cited in court decisions) scientific (see SSCI, Scopus and other databases) and professional contributions in foreign and domestic periodicals. She is a recipient of university and faculty prizes for pedagogical and research excellence in 2008, 2014-2018. She is one of the most active members of the research program group on the development and efficiency of the administrative system in the RS within the EU since I. 2004 and related projects, as well as at the SAZU on the Language Policy of the Republic of Slovenia or the preparation of a legal terminological dictionary (published in 2018). For most of the SICRIS criteria, she has been the leading researcher in the Laws and Public Administration disciplines over the past five years. Since 2015 she has been a member of the Scientific Research Council for Social Sciences (for the field of Law) with ARRS. She has performed several managerial functions, for example, as a long-time president and member of the Officials Council until 2015, a member of the faculty Senate from 2007 to 2015, head of faculty centers for education and counseling, and development of pedagogical excellence, university students complaints boards, etc.

PhD Polonca Kovač

Representative bibliographic units

ARTICLES AND OTHER COMPONENT PARTS

1.01 Original scientific article

1. KOVAČ, Polonca, ĐULABIĆ, Vedran, ČIČIN-ŠAIN, Nevia. Removal of administrative barriers through the recent procedural simplifications in Slovenia and Croatia. Danube : law and economics review. [Printed ed.].

2017, vol. 8, issue 4, str. 207-228. ISSN 1804-6746. DOI: 10.1515/danb-2017-0014. [COBISS.SI-ID 5151918]

2. KOVAČ, Polonca. Innovative administrative procedure law : mission impossible ?. The NISPAcee journal of public administration and policy.

2017/2018, vol. 10, no. 2, str. 93-117, ilustr. ISSN 1337-9038.

<https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/nispa.2017.10.issue-2/nispa-2017-0013/nispa-2017-0013.pdf>,

DOI: 10.1515/nispa-2017-0013. [COBISS.SI-ID 5181102]

3. KOVAČ, Polonca. Between theoretical principles and practice in Slovene regulatory impact assessment procedures. Review of central and east European law. 2017, vol. 42, iss. 2/3, str. 215-250, ilustr. ISSN 0925-9880. DOI: 10.1163/15730352-04202003. [COBISS.SI-ID 5107374]
4. KOVAČ, Polonca, JUKIĆ, Tina. Declarations and reality of Europeanized public administration in Eastern Europe : journals contentanalysis in Slovenia and Croatia. Transylvanian review of administrative sciences. Feb. 2017, no. 50 e, str. 127-145. ISSN 1842-2845. <http://rtsa.ro/tras/index.php/tras/article/view/515/504>. [COBISS.SI-ID 5024174]
5. KOVAČ, Polonca, TOMAŽEVIČ, Nina, LEBEN, Anamarija, ARISTOVNIK, Aleksander. Reforming public administration in Slovenia : between theory and practice of good governance and good administration. International journal of public policy. 2016, vol. 12, no. 3/4/5/6, str. 130-148, ilustr. ISSN 1740-0619. <http://www.inderscience.com/offer.php?id=79732>, DOI: 10.1504/IJPP.2016.10000529. [COBISS.SI-ID 4917934]
6. KOVAČ, Polonca. The requirements and limits of the codification of administrative procedures in Slovenia according to European trends. Review of central and east European law. 2016, vol. 41, no. 3/4, str. 427-461. ISSN 0925-9880. DOI: 10.1163/15730352-04103007. [COBISS.SI-ID 4940462]
7. KOVAČ, Polonca, SEVER, Tina. Collaborative public administration and administrative procedures : the Administrative Consultation Wiki. Teorija in praksa : revija za družbena vprašanja. sep.-okt. 2015, letn. 52, št. 5, str. 971-992, 1006-1007, ilustr. ISSN 0040-3598. http://dk.fdv.uni-lj.si/db/pdfs/TiP2015_5_KovacSever.pdf. [COBISS.SI-ID 33625181]
8. SEVER, Tina, RAKAR, Iztok, KOVAČ, Polonca. Protecting human rights through fundamental principles of administrative procedures in Eastern Europe. Danube : law and economics review. [Printed ed.]. 2014, vol. 5, issue 4, str. 249-275. ISSN 1804-6746. DOI: 10.2478/DANB-2014-0014. [COBISS.SI-ID 4507822]
9. KOVAČ, Polonca. The public administration discipline in Slovenia : between legal and administrative sciences. The NISPAcee journal of public administration and policy. winter 2013/2014, vol. 6, no. 2, str. 33-52. ISSN 1337-9038. [COBISS.SI-ID 4298158]
10. KOVAČ, Polonca. Pravica biti slišan v upravnem postopku po slovenski ustavnosodni praksi. Pravniki : revija za pravno teorijo in prakso. [Tiskana izd.]. 2013, letn. 68, št. 3/4, str. 203-225, 279-280, tabela. ISSN 0032-6976. [COBISS.SI-ID 4095662]

1.08 Published scientific conference contribution

11. KOVAČ, Polonca, JUKIĆ, Tina. Recent regional developments in red tape reduction - a content analysis of Web of Science journals. In: Lex Localis - Journal of Local Self-Government Annual Conference 2017, Brno/Czech Republic, (June 15 - June 16, 2017) : special issue. Maribor: Institute for Local Self-Government and Public Procurement, 2017. Vol. 15, no. 3, str. 433-457, ilustr. Lex localis, Vol. 15, no. 3. ISSN

1581-5374.

<http://pub.lex-localis.info/index.php/LexLocalis/article/view/15.3.433-457%282017%29>,
DOI: 10.4335/15.3.433-457(2017). [COBISS.SI-ID 5087918]

1.16 Independent scientific component part or a chapter in a monograph

12. KOVAČ, Polonca. Slovenia on the path to proactive transparency. In: DRAGOŠ, Dacian C. (ed.), KOVAČ, Polonca (ed.), MARSEILLE, A. T. (ed.). The laws of transparency in action : a European perspective. Cham: Palgrave Macmillan, cop. 2019. Str. 295-337. Governance and public management series. ISBN 978-3-319-76459-7, ISBN3-319-76459-4. [COBISS.SI-ID 5219502]

13. KOVAČ, Polonca. Legal remedies in exercising the right to information : a comparative overview. In: DRAGOŠ, Dacian C. (ed.), KOVAČ, Polonca (ed.), MARSEILLE, A. T. (ed.). The laws of transparency in action : a European perspective. Cham: Palgrave Macmillan, cop. 2019. Str. 639-658. Governance and public management series. ISBN 978-3-319-76459-7, ISBN3-319-76459-4. [COBISS.SI-ID 5219758]

14. KOVAČ, Polonca, PEVCIN, Primož. Slovene public administration reforms : Europeanization as a bridge over traditional and post-socialist legacies. In: KOVAČ, Polonca (ed.), BILEIŠIS, Mantas (ed.). Public administration reforms in Eastern European Union member states : post-accession convergence and divergence. Ljubljana: Faculty of Administration; Vilnius: Mykolas Romeris University, 2017. Str. 302-338. ISBN 978-961-262-098-1, ISBN978-961-262-099-8, ISBN 978-9955-19-858-1, ISBN 978-9955-19-850-5, ISBN 978-9955-19-851-2. <http://baltic-new.pdn.ipublishcentral.com/reader/public-administration-reforms-in-eastern-european-union-member-states-postaccession-convergence-divergence/303>. [COBISS.SI-ID 5042862]

15. KOVAČ, Polonca. Sistemska analiza problematike ureditve in izvajanja inšpekcijskega nadzora v Sloveniji in EU. In: KOVAČ, Polonca (ed.), et al. Inšpekcijski nadzor : razprave, sodna praksa in komentar zakona. 1. natis. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 2016. Str. 19-48, ilustr. ISBN 978-961-204-601-9. [COBISS.SI-ID 4813230]

16. KOVAČ, Polonca. Enako varstvo pravic v upravnih razmerjih - med ustavnimi jamstvi in prakso. In: KOVAČ, Polonca (ed.), et al. Upravno-procesne dileme 3 v posebnih upravnih postopkih : 90 vprašanj z odgovori, sodno prakso in uvodno študijo o enakemvarstvu pravic na področjih socialne varnosti, šolstva, prostora in gradenj, notranjih zadev ter davčnega in inšpekcijskeganadzora. 1. natis. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 2015. Str. 27-71, ilustr. PPP. ISBN 978-961-204-579-1. [COBISS.SI-ID 4744110]

17. KOVAČ, Polonca. Effective conflict resolution in administrative proceedings in Slovenia : a theoretical and empirical analysis. In: DRAGOŠ, Dacian C. (ed.), NEAMTU, Bogdana (ed.). Alternative dispute

resolution in European administrative law. Berlin; Heidelberg: Springer, cop. 2014. Str. 365-392. ISBN 978-3-642-34945-4, ISBN 978-3-642-34946-1. [COBISS.SI-ID 4460974]

18. KOVAČ, Polonca, SEVER, Tina. Participatory administrative procedure : USA vs. selected EU states. In: BOHNE, Eberhard (ed.). Public administration and the modern state : assessing trends and impact. 1st published. Basingstoke; New York: Palgrave Macmillan, 2014. Str. 144-160. ISBN 978-1-137-43748-8. [COBISS.SI-ID 4477870]

Številka: 104-151/2018
Datum: Ljubljana, 29.05.2018

Na podlagi Zakona o visokem šolstvu (Ur. l. RS, št. 32/2012-UPB7, s spremembami, dopolnitvami in popravki, v nadaljevanju: ZViS), 52. in 148. člena Statuta Univerze v Ljubljani z dne 16.1.2017 (Ur. l. RS št. 4/2017 in spremembe) in Meril za volitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev ter sodelavcev Univerze v Ljubljani z dne 25.10.2011 (in spremembe z dne 24.4.2012, 21.10.2014, 30.6.2015, 27.9.2016, 18.10.2016 in 27.2.2018), ter na podlagi sklepa 8. seje Senata Univerze v Ljubljani z dne 29.05.2018 izdajam

ODLOČBO O IZVOLITVI V NAZIV REDNA PROFESORICA IN HKRATI ZNANSTVENA SVETNICA

Izr. prof. dr. Polonca Kovač, univ. dipl. prav., rojena 25.7.1971,
je od dne 29.05.2018 dalje izvoljena v naziv redna profesorica in hkrati znanstvena svetnica
za področje upravno pravo in pravo javne uprave, za neomejeno dobo.

O b r a z l o ž i t e v

Izr. prof. dr. Polonca Kovač, univ. dipl. prav., je dne 21.11.2017 vložila vlogo za izvolitev v naziv redna profesorica za področje upravno pravo in pravo javne uprave. Vlogi je priložila bio- in bibliografske podatke.

Kandidatka se je po diplomu na UL PF leta 1995 sprva zaposlila na Upravni enoti Kranj, a je kmalu nadaljevala s podiplomskim študijem in nadaljnjo zaposlitvijo na Ministrstvu RS za notranje zadeve, vzporedno pa na UL FU od leta 2001 kot asistentka in nato višja predavateljica in docentka. Leta 1996 je zaključila mednarodno specializacijo, magistrski študij leta 1998 na UL FDV in doktorirala leta 2005 na UL PF.

V nadaljnji pedagoški in raziskovalni karieri se je ukvarjala pretežno z upravnim procesnim pravom na ravni RS in EU ter s specialnimi področji, kot so davki, gradnje, inšpekcije, informacije javnega značaja in pravnimi vidiki delovanja in reform javne uprave ter povezano sodstva.

Kandidatka ima od leta 2001 status raziskovalca na področjih pravo oz. javna uprava, kjer dosega v obeh kategorijah po evidenci Sicris skupno že vrsto let prvo mesto med vsemi raziskovalci; za zadnjih pet let beleži preko 3.000 točk, ob vložitvi vloge za RP $A1=5,50$, $A1/2=1339,31$, $A'=695,98$ in $A''=230,82$, čisti citati WoS 7, Scopus 23, GScholar h-indeks 9, i10 8. V zadnjih petih letih je objavila kot prva ali vodilna avtorica pet člankov v revijah A1 in A2, osem v revijah A3 in A4 (npr. *Review of CEE law*, *Danube*, *TRAS*, *Utrecht law review*) ter vrsto drugih publikacij, vključno z

učbenikom 2016, znanstvenimi monografijami in delih le teh, v l. 2015-18 tudi kot urednica pri izdajah mednarodnih založb (Palgrave, NISPAcee, Springer; *The Laws of Transparency in Action, Eu administrative space ...*). Poleg angleških je objavila niz slovenskih del, npr. s soavtorji znanstveno monografijo *Inspekcijski nadzor* (UL RS, 2016). Je glavna urednica znanstvene revije *Central European Public Administration Review*. Je članica raziskovalnih programov in projektov, npr. ARRS programa od l. 2004 in dveh tekočih TRP o javnem upravljanju, in vodja projekta o optimizaciji odločanja v gradbenih zadevah (2014-15). Poleg tega je kandidatka zelo aktivna v mednarodni sferi, kot članica upravnega odbora NISPAcee, zveze šol in institutov za javno upravo v CEE, in so-direktorica stalne skupine Law & PA pri EGPA, članica *European Law Institute in Research Network on EU Administrative Law*. Omeniti kaže še nabor gostujočih predavanj, vključno z enomesečnim stažem na univerzah v Cluju in Bitoli, ter tri mesece leta 2016 na PF v Zagrebu in Erasmus izmenjavami v Litvi ali na Nizozemskem in stalno udeležbo na mednarodnih znanstvenih konferencah.

Pedagoško študenti kandidatko cenijo, saj je več let zapored prejemnica najvišjih ocen in priznanj na FU, pri čemer izvaja predmete na vseh treh stopnjah študija (npr. *Upravni postopek in upravni spor* na 1., *Davčno procesno pravo* na 2. in *Razvoj javne uprave* na 3.). Bila je so/mentorica trem doktorantom na UL PF in UL FU ter EPF v letih 2014-2016 ter v zadnjem habilitacijskem obdobju okoli 50 magistrantom in 90 diplomantom, nekateri med njimi so prejemniki Prešernove nagrade.

Na strokovnem področju in upravljavsko pa kaže izpostaviti kandidatkinino svetovalno delo prek OECD, članstvo v znanstveno-raziskovalnem svetu za družboslovje za Pravo pri ARRS, delovanje v Uradniškem svetu, na GZS in pri Rdečem križu Slovenije, v več vladnih telesih, kot članica skupin za pripravo zakonov, izvajalka strokovnih izpitov in seminarjev, ne nazadnje kot članica in predsednica fakultetnih in univerzitetnih komisij.

Kandidatka je bila na UL PF 2013 izvoljena za izredno profesorico za upravno pravo in pravo javne uprave. Kandidatka ima pozitivno mnenje Študentskega sveta Fakultete za upravo UL in tri pozitivne strokovne ocene o usposobljenosti kandidatke. Kandidatka izpolnjuje kvalitativne in kvantitativne pogoje, in sicer ima v zadnjem volilnem obdobju skupaj 296 točk, od tega iz 125 iz znanstvene in 122 iz pedagoške dejavnosti.

Pravni pouk: Skladno z 59. členom ZViS se lahko zoper odločbo, izdano v postopku za izvolitev v naziv, sproži upravni spor v 30 dneh od prejema odločbe.

prof. dr. Igor Papič
rektor

Odločbo prejmejo:

1. prof. dr. Polonca Kovač, Žanova ulica 36, 4000 Kranj (vročitev po ZUP),
2. UL PF,
3. Arhiv UL.